

JAARSTUKKEN 2020

VERSIE 11-6-2021

Homepage/voorblad

Met de 'Jaarstukken 2020' legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid in 2020 en de bijbehorende financiën. De verantwoording over het beleid vindt plaats in het jaarverslag. Dit verslag beschrijft de prestaties die de gemeente gerealiseerd heeft en de financiële hoofdlijnen. In de jaarrekening worden de gemeentefinanciën nader toegelicht. In dit inleidende hoofdstuk is het financiële resultaat beschreven, inclusief een toelichting. De leeswijzer beschrijft welke informatie de lezer waar in de jaarstukken kan vinden.

Inhoudsopgave

Inleiding....4
Leeswijzer....8

Programma's....10
Programma 1: Ruimte en beheer....10
Programma 2: Economie....23
Programma 3: Sociaal Domein....38
Programma 4: Bestuur en veiligheid....52
5: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien....66

Paragrafen....69
Paragraaf Lokale heffingen....70
Paragraaf Weerstandsvermogen....75
Paragraaf kapitaalgoederen....81
Paragraaf Verbonden Partijen....86
Paragraaf Financiering....100
Paragraaf Bedrijfsvoering....103
Paragraaf Grondbeleid....109
Paragraaf COVID-19....114

Jaarrekening....118
Overzicht van baten en lasten....119
Post Onvoorzien....121
Verschillenanalyse....121
Overzicht van incidentele baten en lasten....130
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector....132
Begrotingsrechtmatigheid....134
Balans....136
Toelichting balans....147
Sisa lijst....165

Bijlagen....174
Begrippenlijst....175
Realisatie per taakveld....178
Indicatoren....181
Overzicht investeringsuitgaven....185

Inleiding

Financieel resultaat

De gemeente Sluis sluit het jaar 2020 af met een voordelig rekeningresultaat van € 2.997.039. Het rekeningresultaat bestaat uit twee aspecten, te weten:

	x € 1.000	
Resultaat uit overheidsactiviteiten	2.906	voordeel
Resultaat uit grondexploitatie	91	voordeel
Rekeningresultaat 2020	2.997	voordeel

Totstandkoming rekeningresultaat

In de laatste programmawijziging 2020 werd het resultaat na bestemming geraamd op een voordelig saldo van € 516.412. Het werkelijke resultaat is € 2.480.627 voordeliger. Hieronder volgt een overzicht van de programma's met daarbij de saldo's en de afwijking van de begrote cijfers.
De afwijking van het begrotingssaldo na wijziging van € 2.480.627 is op hoofdlijnen te verklaren door de afwijkingen in de volgende tabel. Hierbij worden afwijkingen die per saldo geen effect hebben op het rekeningresultaat (omdat er bijvoorbeeld een mutatie van een reserve tegenover staat) buiten beschouwing gelaten.

Programma (bedragen x € 1.000)		Begroting 2020			Realisatie 2020			Realisatie 2020 t.o.v. Begroting 2020		
Code	**Naam**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1	Ruimte en beheer	34.855	15.930	18.925	32.416	15.138	17.278	2.440	792	1.647
2	Economie	3.055	1.425	1.630	2.562	1.285	1.276	494	140	354
3	Sociaal Domein	31.767	10.976	20.791	28.813	8.651	20.162	2.954	2.325	629
4	Bestuur en veiligheid	3.080	430	2.650	3.653	369	3.284	-573	61	-634
5	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	8.989	53.150	-44.161	8.927	55.082	-46.154	61	-1.932	1.993
	Totaal	**81.746**	**81.911**	**-165**	**76.371**	**80.526**	**-4.155**	**5.375**	**1.386**	**3.990**
	Mutaties reserves	4.668	5.020	-351	5.612	4.455	1.158	-944	565	-1.509
	Gerealiseerd resultaat	**86.414**	**86.931**	**-516**	**81.983**	**84.980**	**-2.997**	**4.431**	**1.950**	**2.481**

Progr.	Bedragen x € 1.000	Voordelig	Nadelig
alle	Personeelslasten	179	
alle	Gebouwen (onderhoud)		384
alle	Afschrijvingen (investeringen)	123	
1	Parkeergelden		273
1	Monumenten	108	
2	Resultaat GREX	91	
3	Re-integratie	179	
3	Tekort Dethon	178	
3	TOZO / BBZ	355	
3	Begeleiding		151
3	Leerlingenvervoer	78	
4	Wethouderspensioenen en -wachtgelden		154
4	Leges Burgerzaken		103
5	Ozb	264	
5	Algemene uitkering	351	
5	Belastingen	1.268	
5	Bedrijfsvoering	246	
alle	overige afwijkingen	125	
	Totalen	**3.545**	**1.065**
	Saldo	**2.480**	

Voor een uitgebreidere verschillenanalyse wordt verwezen naar de Verschillenanalyse als onderdeel van de Jaarrekening. Daarin wordt ook ingegaan op kleinere afwijkingen en afwijkingen tussen programma's onderling.

Kerngegevens

		Rekening per 31-12-2019	Rekening per 31-12-2020
Sociale structuur			
Aantal inwoners		23.214	23.168
waarvan:			
0 t/m19 jaar		4.013	3.975
20 t/m 64 jaar		12.555	12.460
65 jaar en ouder		6.646	6.733
Aantal bijstandsontvangers		301	272
Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente in ha.		30.716	30.716
Aantal woonruimten		17.906	18.069
Financiële structuur			
Opbrengst belastingen en rechten	Totaal	25.676.000	24.819.000
	per inwoner	1.106	1.071
Algemene uitkering Gemeentefonds	Totaal	37.469.000	40.694.000
	per inwoner	1.614	1.756
Boekwaarde vaste activa	Totaal	101.283.000	100.806.000
	per inwoner	4.363	4.351
Eigen vermogen	Totaal	26.289.000	27.381.000
	per inwoner	1.132	1.182
Vaste schuld	Totaal	61.442.000	56.287.000
	per inwoner	2.647	2.430
Omvang exploitatie	Totaal	79.959.000	84.980.000
	per inwoner	3.444	3.668

Leeswijzer

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn regels voor de samenstelling van de jaarstukken opgenomen. Met deze stukken legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad.

Het doel van de jaarstukken is de gemeenteraad, de inwoners, de hogere overheden en andere belangstellenden te informeren over de financiële gang van zaken over het afgelopen boekjaar en de financiële positie aan het einde van het boekjaar.

In de jaarstukken treft u eerst het jaarverslag aan (programmaverantwoording en de verplicht voorgeschreven paragrafen), daarna de jaarrekening en tot slot de bijlagen.

Jaarverslag
De programmaverantwoording bestaat uit de volgende vier programma's:
1. Ruimte en beheer
2. Economie
3. Sociaal domein
4. Bestuur en veiligheid

Daarop volgt het overzicht met de algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien, overhead en vennootschapsbelasting en de beleidsmatige verantwoording over 2020.

Per programma wordt achtereenvolgens weergegeven:
Inleiding: waar draait het om in het programma?
Speerpunten: onderdelen van het beleid waar extra aandacht voor is.
Per speerpunt worden 3 vragen behandeld:
1. Wat willen we bereiken?
2. Wat hebben we daarvoor gedaan? Omschrijving van de activiteiten die in het afgelopen jaar de concrete gemeentelijke bijdrage vormden aan het realiseren van de gewenste doelen en effecten.
3. Wat heeft het gekost? (Met vermelding rekeningcijfers 2019, begroting 2020 na wijziging en de rekeningcijfers 2020).

De verbonden partijen.

Ter informatie is in ieder programma een specificatie van de lasten en baten per taakveld toegevoegd.

Naast de genoemde programma's wordt een belangrijk deel van het jaarverslag gevormd door de in het BBV verplicht voorgeschreven paragrafen:
- lokale heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- verbonden partijen;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- grondbeleid.

Hierin wordt een dwarsdoorsnede van de programmaverantwoording gegeven.

Jaarrekening

In de jaarrekening worden de gemeentefinanciën toegelicht. Deze bevat het overzicht van baten en lasten en de toelichting daarop. Daarnaast is er een beschrijving opgenomen van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling. De balans en de toelichting daarop

maken ook onderdeel uit van de jaarrekening. Tot slot vormt de SiSa-lijst een onderdeel van de jaarrekening.

Indicatoren
Ingaand 2017 is voor alle gemeenten een basis-set verplicht voorgeschreven indicatoren ingevoerd. Het doel hiervan is het inzichtelijker maken van de begroting en jaarstukken en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten mogelijk te maken.
De verplichte indicatoren zijn opgenomen in de desbetreffende programma's en vervangen daarmee de in voorgaande jaren gehanteerde effect- en prestatie-indicatoren.

Alle indicatoren en beschikbare cijfers zijn te ontsluiten via de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op deze website is ook achtergrondinformatie beschikbaar over de bronnen en definities van de indicatoren en wat er precies wordt gemeten met de indicatoren.

Een aantal indicatoren uit de basis-set is wellicht niet voor alle gemeenten beschikbaar, maar is wel van belang voor alle gemeenten. Gemeenten waarvoor de informatie beschikbaar is moeten deze opnemen in de begroting en jaarstukken. In de 'Regeling beleidsindicatoren' is bepaald dat als de informatie niet beschikbaar is, de gemeenten deze niet hoeven op te nemen.

Niet alle indicatoren zijn in deze jaarstukken ingevuld, met name in die gevallen waarbij er op www.waarstaatjegemeente.nl geen actuele of helemaal geen informatie beschikbaar is. Bij deze indicatoren staat de tekst 'nog niet bekend'.

In voorgaande jaren zijn niet in alle gevallen de cijfers vanuit de website overgenomen. Met name waar er geen gegevens beschikbaar waren, is een eigen inschatting gemaakt. In deze versie is dit gecorrigeerd en zijn alle cijfers één op één aangesloten op de website. Hierdoor komen niet alle indicatoren overeen met de vastgestelde jaarstukken 2019.

Afrondingsverschillen
In dit document worden veel cijfermatige overzichten weergegeven als veelvouden van € 1.000. Echter, bij de totalen wordt gerekend met de werkelijke, onafgeronde bedragen. Hierdoor komen afrondingsverschillen voor.

Programma's

Programma 1: Ruimte en beheer

Inleiding (tekst uit begroting 2020)
Er is sprake van een gedeeltelijke mismatch tussen vraag en aanbod op onze woningmarkt. De gemeente Sluis streeft naar een passende huisvesting voor iedere doelgroep. Er wordt ruimte geboden voor innovatieve woonvormen en voor initiatieven die wonen en zorg combineren.

Alle 17 kernen en buurtschappen zijn belangrijk. Stads- en dorpsraden spelen een belangrijke rol bij de vorming van initiatieven. Gedurende de komende raadsperiode gaat extra aandacht uit naar Aardenburg, IJzendijke en Nieuwvliet(-bad). Voor Aardenburg en IJzendijke wordt een integraal plan voor de gehele kern opgesteld. Daarnaast wordt voor het gebied rondom Nieuwvliet een Masterplan opgesteld. De projecten in Cadzand-Bad, Waterdunen en Aantrekkelijk Oostburg bevinden zich in een uitvoerende fase. Voor het project Havengebied Breskens wordt de uitvoering in 2019 opgestart.

Een goed onderhouden openbare ruimte is belangrijk voor de leefbaarheid. Deze ruimte dient bovendien goed toegankelijk te zijn voor mensen met een beperking. Goed onderhoud en een goede toegankelijkheid gelden ook voor de bestaande natuur. Uitgangspunt is dat in principe geen nieuwe natuur wordt ontwikkeld en dat de bestemming "Natuur" geen belemmering vormt voor de ontwikkeling van omliggende percelen.

Een duurzame gemeente is het streven maar duurzaamheidsmaatregelen moeten wel lonen. Uitbreiding van het aantal windturbines is niet aan de orde; het inzetten van landbouwgronden voor het plaatsen van zonnepanelen is een ontwikkeling, die zorgvuldig moet worden onderzocht.
De gemeente Sluis zet zich in voor doorontwikkeling van inzameling van huishoudelijk afval om de doelstellingen uit het landelijk programma VANG-Huishoudelijk afval (VANG-HHA) te kunnen benaderen.

Verkeersveiligheid en een goede doorstroming van het verkeer zijn van groot belang. Hierbij geldt ook de aanwezigheid van voldoende parkeerplaatsen en het hebben van een efficiënt parkeersysteem. Ook streven wij naar behoud en versterking van een goede gebiedsontsluiting.

1.1 Beheer openbare ruimte en accommodaties
De openbare ruimte is goed onderhouden, toegankelijk en zo duurzaam mogelijk ingericht en de gemeentelijke accommodaties zijn beperkt in aantal, goed onderhouden, energiezuinig en toegankelijk voor mensen met een beperking.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Een zo beperkt mogelijk aantal, duurzame gemeentelijke gebouwen die voor zover van toepassing tegen minimaal kostendekkende verhuurprijzen aangeboden worden en toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.	Herzien van het strategisch gemeentelijk eigendommenbeleid, rekening houdend met de uitgangspunten uit de herziening Krachtig Verbonden en de evaluatie van het huidige strategisch gemeentelijk eigendommenbeleid.	De eerste stappen van het stappenplan herziening gemeentelijke gebouwen (commissie Samenleving/Middelen d.d. 12 november 2019) zijn uitgevoerd. Er is een inventarisatie van alle gebouwen gemaakt op het gebied van gebruik, bezettingsgraad, lasten, onderhoudskosten, opbrengsten, boekwaarden, duurzaamheids-investeringen, prioritering verduurzaming en aanwezigheid van alternatieve locaties in een betreffende kern. Dit heeft geleid tot een grove keuzematrix, die verfijnd zal worden zodra de uitgangspunten van de Omgevingsvisie Krachtig Verbonden duidelijk worden.	Nu de concept Omgevingsvisie Krachtig Verbonden vrijgegeven is voor inspraak, zijn de uitgangspunten duidelijk en is in september gestart met de verfijning van de keuzematrix.	Er is een eerste selectie gemaakt van af te stoten gemeentelijke gebouwen op basis van de uitgangspunten in Krachtig Verbonden en de eerdergenoemde inventarisatie (zie stand van zaken 1e Berap). Tevens is een concept projectplan gemaakt voor de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen.
Mensen met een beperking kunnen op een gelijkwaardige manier aan	Uitvoering geven aan de Lokale agenda	Er is opdracht gegeven aan bureau Ongehinderd voor het toetsen en in	De uitvoering wordt in de tweede helft van dit jaar opgepakt.	De uitvoering van de lokale agenda heeft door de COVID-19

de samenleving deelnemen, o.a. door een openbare ruimte die goed toegankelijk is.	toegankelijk Sluis 2019-2022.	beeld brengen van 50 locaties in onze gemeente op toegankelijkheid. Als gevolg van de voorzorgsmaatregelen COVID-19 heeft de uitvoering daarvan enige vertraging opgelopen.	De bijeenkomsten met de Zeeuws-Vlaamse werkgroep VN-verdrag zijn als gevolg van de coronamaatregelen niet doorgegaan.	maatregelen vertraging opgelopen. Er is opdracht gegeven aan bureau Ongehinderd voor het toetsen en in beeld brengen van 50 locaties in onze gemeente op toegankelijkheid. Er zijn aanpassingen uitgevoerd aan het Ledeltheater, een lift en bushaltes. Op 20 april 2021 is de evaluatie van de lokale agenda behandeld in de commissie Samenleving/ Middelen.

1.2 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Een betere aansluiting van vraag en aanbod op de woningmarkt met aandacht voor nieuwe woonvormen, combinaties wonen-zorg en het voorkomen van (langdurige) leegstand. Dit geldt voor alle kernen waarbij er specifieke aandacht uit zal gaan naar Nieuwvliet, IJzendijke en Aardenburg. Tevens is het van belang om in te spelen op veranderende wetgeving en daarbij rekening te houden met de veranderende rol van de overheid.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Een kwalitatief goede en duurzame woningvoorraad die aansluit bij de behoefte, waarbij er aandacht is voor innovatieve woonvormen en combinaties met wonen en zorg en waarbij	Opstellen van een ‘Aanvalsplan wonen’ dat integraal onderdeel uit zal maken van de herziene visie Krachtig Verbonden en tevens uitvoering zal geven aan het Masterplan Nieuwvliet en de	Het proces tot herziening van de Omgevingsvisie Krachtig Verbonden is gaande. Daarnaast zijn de rapportages Woningbehoefteonderzoek (WBO 2019) en het Kwalitatief Woning Onderzoek Zeeland	De concept versie van Krachtig Verbonden is gereed. Dit visiedocument is op 15 september 2020 vrijgegeven voor inspraak. Vaststelling van de visie is voorzien in december 2020.	Het concept visie Krachtig Verbonden is in de inspraak gebracht. Gezien de ontvangen reacties wordt de aangegeven richting om tot concrete aanpak van de woningvoorraad te komen, breed

behoud van de leefbaarheid van iedere kern voorop staat (recreatieve verhuur van woningen).	dorpsplannen voor IJzendijke en Aardenburg.	(KWOZ) afgerond. U heeft deze ontvangen in de commissie Ruimte/AB op 10 maart 2020. Deze rapportages worden benut als bouwstenen voor de herziening van Krachtig Verbonden, die momenteel loopt.		maatschappelijk gedragen. Ook is de herijking van de Regionale Woonvisie ZVL opgestart. Dit document is de basis voor nieuwe regionale woningmarktafspraken met de provincie Zeeland. Relevant hierin is ook de ontwikkeling van de Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen die mede als input voor het provinciaal Omgevingsplan is bedoeld (zie ook bij 4.3).
Een actueel toetsingskader waarbij onderlinge dwarsverbanden op verschillende beleidsterreinen in beeld worden gebracht met als doel dat deze elkaar moeten versterken.	Dit als onderdeel van herziening van visiedocument Krachtig Verbonden.	De basis voor dit toetsingskader wordt gelegd in de uitvoeringsparagraaf die onderdeel uitmaakt van de Omgevingsvisie.	Na vaststelling van het visiedocument zal dit toetsingskader nader worden uitgewerkt. Zodanig dat helder is waaraan een bouwplan dient te voldoen en dus wanneer medewerking kan worden verleend.	De uitwerking van de uitvoeringsparagraaf is afhankelijk van de visie Krachtig Verbonden.
Een vlotte overgang van bestaande naar nieuwe wetgeving. Zoals nu voorzien zal de Omgevingswet in januari 2021 van kracht worden. Deze wet voorziet in het samenvoegen van vele wetten en verordeningen,	Voorbereidingen treffen voor de invoering van de Omgevingswet. Deze voorbereidingen hebben o.a. betrekking op het inrichten van de organisatie, het aanpassen van de bedrijfsprocessen, het	Inmiddels is bekend geworden dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld tot 1 januari 2022. Onze voorbereidingen gaan onverkort door.	Vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet is alvast gestart met de digitalisering van het vergunningenproces. De omschakeling naar de Omgevingswet zal hierdoor eenvoudiger	In februari 2020 is de ambitiebepaling vastgesteld. Dit vormt de basis voor het opstellen van een omgevingsplan. Hiertoe moet eerst het casco worden opgebouwd. De aansluiting op het DSO is

met als doel deregulering, minder vergunningen en meer overzicht voor de burger.	aansluiten op de landelijke ict-voorziening en het bepalen van het strategie- en ambitieniveau.		worden. De overige voorbereidingen zoals aansluiting op het landelijke DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) en het inrichten van een digitale checklist voor handhaving worden ook voortgezet. Op 8 oktober 2020 hebben wij in de informatieve raadsbijeenkomst de stand van zaken aan u gepresenteerd. Aan de hand van een bewustwordingsspel hebben wij met uw raad gesproken over de ambitiebepaling. Zoals het er nu naar uitziet zullen wij in januari 2021 de ambitiebepaling ter vaststelling aan uw raad voorleggen.	gerealiseerd en de programma's Centric leefomgeving en Digitale checklisten zijn gestart. We ondervinden hierbij wat technische problemen, omdat niet alle applicaties van de leverancier gereed zijn. Ook in 2021 houden wij u periodiek op de hoogte van de voortgang. In de bestuurlijke jaaragenda zijn de informatieve en besluitvormende momenten aangegeven.

1.3 Natuur, Landschap en duurzaamheid

Behoud van een kwalitatief mooi landschap met een juiste balans tussen de verschillende functies. Goed toegankelijke (recreatie)natuurgebieden en een gezonde agrarische sector maken hiervan onderdeel uit.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Behoud en versterking van de bestaande recreatienatuurgebieden, waarbij beheer en	Uitvoering geven aan het rapport Kansen voor recreatienatuur door het in te zetten als	Het rapport Kansen voor recreatienatuur is door de raad vastgesteld. Het zal verwerkt worden als	Deze ambitie staat verwoord in de concept herziening van de visie Krachtig Verbonden. Bij	Het uitgangspunt is opgenomen in verschillende beleidsstukken,

onderhoud van groot belang zijn en openbare toegankelijkheid is vereist.	toetsingskader voor nieuwe initiatieven.	toetsingskader in het op te stellen omgevingsplan Verblijfsrecreatieterreinen.	de uitwerking van het Masterplan Nieuwvliet komt dit aandachtspunt ook specifiek aan bod.	waaronder Krachtig Verbonden. Momenteel wordt in het kader van het Masterplan Nieuwvliet een plan opgesteld om te komen tot concrete uitvoering.
Een klimaatbestendige gemeente, zowel met betrekking tot het bewustzijnsniveau van haar inwoners als op de manier waarop bij de inrichting van de openbare ruimte om wordt gegaan met veranderende klimaatomstandigheden.	Het opstarten van de risicodialoog met onze inwoners. De risicodialoog is een gesprek met stakeholders en inwoners van de gemeente over klimaatadaptatie (risico's t.a.v. wateroverlast, hitte en droogte en hoe we hiermee om moeten/kunnen gaan).	We gaan de risicodialoog samen met de gemeenten Hulst en Terneuzen organiseren. Op dit moment wordt deze intern voorbereid. We willen de risicodialoog in de vorm van een digitale enquête bij onze inwoners uitzetten, zodat iedereen zijn of haar input kan meegeven.	De risicodialoog is in uitvoering. De online enquête is uitgezet onder de inwoners van Zeeuws-Vlaanderen en inmiddels gesloten. De resultaten worden nu geanalyseerd. Deze worden met een memo in het najaar (oktober/november) naar de gemeenteraad gestuurd. Deze memo bevat ook een voorstel hoe het vervolgtraject ten aanzien van de risicodialoog en de strategie eruit komt te zien.	De risicodialoog heeft plaatsgevonden en de uitkomsten zijn geanalyseerd. Deze reacties zijn meegegeven aan de provincie in het kader van de Zeeuwse klimaatadaptatiestrategie. Ook is er Zeeuws-Vlaams een regentonnenactie geweest waar veel belangstelling voor was.
Een vertaling van de ambities uit het klimaatakkoord van Parijs en het landelijke klimaatakkoord naar gemeentelijk niveau.	Een breed gedragen visie op de energiestrategie op lokaal niveau opstellen in overleg met de opgerichte werkgroep.	Op 28 mei 2020 heeft u de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 vastgesteld. Deze zullen wij ook aan de raad aanbieden in de cyclus van mei 2020. Bij het opstellen van deze RES heeft een brede, regionale maatschappelijke	De uitgangspunten van de RES 1.0 zijn opgenomen in de visie Krachtig Verbonden. Op 22 september 2020 heeft een informatieve raadsbijeenkomst plaatsgevonden waar provincie Zeeland en netbeheerder Enduris een	De uitgangspunten zijn opgenomen in de visie Krachtig Verbonden. Tevens is er gestart met het opstellen van een plan hoe wij als gemeentelijke organisatie verder kunnen verduurzamen.

		discussie plaatsgevonden. Wij gaan de uitgangspunten van de RES 1.0 en onze eigen visie op de energiestrategie verwerken in onze omgevingsvisie Krachtig Verbonden. De input van de participatie-werkgroep Energietransitie zal hierin ook meegenomen worden.	toelichting hebben gegeven over de mogelijkheden en belemmeringen in de energietransitie voor de gemeente Sluis.	

1.4 Verkeer, vervoer en waterstaat

Optimaliseren van de mobiliteit, wat in ieder geval inhoudt een veilig routenet (gebiedsontsluiting), een effectief parkeer- en vervoerssysteem en goede bereikbaarheid van voorzieningen. Tevens wordt gestreefd naar een goed werkend watersysteem.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Een betere verkeersveiligheid, een optimale doorstroming van verkeer (o.a. van en naar de kust) en de juiste parkeerder op de juiste plaats.	Opstellen van een mobiliteitsplan dat onderdeel uitmaakt van de herziening van Krachtig Verbonden en invoering van een nieuw parkeersysteem. Het nieuwe parkeersysteem wordt gefaseerd als volgt ingevoerd: Fase 1 Aanschaf van parkeerticketautomaten in verband met de	Fase 1: momenteel vindt de implementatie plaats en ligt de focus op het oplossen van opstartproblemen. Fase 2: In de planning is de implementatie voorzien per 01-01-2021. In de afgelopen periode heeft een intensief proces van afstemming met stakeholders plaatsgevonden. Deze input wordt momenteel verwerkt.	In de raadsbrede commissie Samenleving/Middelen van 15 september 2020 is gesproken over het verloop tot dan toe en de actuele stand van zaken. Ook is een doorkijk gemaakt naar het vervolgproces. Daarbij is aangegeven dat de afhandeling van de nog openstaande issues van fase 1 prioriteit heeft en dat in december een	In de aangepaste planning is de implementatie van fase 2 voorzien per 1 januari 2022.

	mogelijkheid tot contactloos betalen en tevens de invoering van bel-/mobiel parkeren en kenteken parkeren. Fase 2 Aanschaf van een digitaal parkeervergunningsysteem. Fase 3 Invoering van een efficiëntere handhaving met behulp van de juiste handhavingsinstrumenten.	Fase 3: Voorbereidingen zijn in gang gezet. Wegens beschikbaarheid van personeel bij de leverancier loopt dit onderdeel iets achter op de planning. In de raadscommissie Ruimte/AB d.d. 11-6-2020 is afgesproken dat in september 2020 het project parkeren 2.0 in de vorm van een evaluatie aanvullend wordt besproken.	voorstel wordt aangeboden.	
Een adequate vervoersvoorziening op grond van de Wmo binnen de financiële kaders	Heroverweging beleid Wmo-vervoer via de herziening van Krachtig Verbonden en Programma Sociaal Domein.	Dit traject is onderhanden.	Dit is onderdeel van het beleidsplan Sociaal Domein dat in de raadsvergadering van 29 oktober 2020 ter vaststelling wordt aangeboden.	Op 29 oktober 2020 is het beleidsplan Sociaal Domein vastgesteld.
Een actueel Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024 (gebaseerd op de evaluatie van de planperiode 2014-2018) waarin zowel de vigerende als de toekomstige wetgeving en de strategie voor de komende jaren op het gebied van hemel-, afval- en grondwaterzorg, inclusief de daarbij	Uitvoeren van de maatregelen die voortvloeien uit het Gemeentelijk Rioleringsplan in samenspraak met het waterschap Scheldestromen.	In het GRP is een projectenlijst opgenomen voor de periode 2020-2024. Momenteel worden projecten voorbereid, aanbesteed en uitgevoerd zoals op deze lijst weergegeven. Er is sprake van een achterstand van enkele maanden voor fase 3 Schoondijke aangezien DNWG door	De planning volgens de projectenlijst, behorende bij het GRP, wordt zoveel als mogelijk gevolgd. De COVID-19 maatregelen en eventuele bezwaarprocedures zijn van invloed op de doorlooptijd. Schoondijke fase 3 start vanaf 1e kwartaal volgend jaar. De werken aan de Industrieweg Sluis zijn	In 2020 is gewerkt aan de bestekvoorbereiding van projecten Schoondijke fase 3 en de Industrieweg in Sluis. Schoondijke fase 3 is medio december aanbesteed en kan in maart 2021 starten. Voor de aanpak van de Industrieweg in Sluis is de aanvraag voor een

behorende financiële middelen, zijn verwerkt. Het GRP geeft inzicht in wat we hebben en vooral hoe het systeem functioneert als geheel en heeft als doel maatregelen uit te werken om het risico op wateroverlast te verminderen.		coronamaatregelen momenteel geen werkzaamheden uit kan voeren. Industrieweg Sluis (bedrijventerrein) is onlangs aanbesteed en start vanaf 17 augustus. Klimaatmaatregelen Wijk de Brabander besteden we aan in juni en uitvoering is in september-november 2020. Wat reiniging en inspectie huidige rioolstelsel betreft wordt op korte termijn de opgave voor 2020 afgerond (deel stelsel Oostburg en Zuidzande). De aanpak van de riolering en inrichting Bolwerk e.o. IJzendijke is vorige week afgerond. Afgekoppeld hemelwater wordt geloosd op de Veste in IJzendijke. Dit oppervlaktewater kan tijdens langdurige droogte best wat water gebruiken/ontvangen.	vanwege bezwaar tegen de tijdelijke ontsluitings-weg enkele maanden uitgesteld. Er wordt een onderbouwde vergunning-aanvraag ingediend en tegen het besluit op de aanvraag staat vervolgens formeel bezwaar open. De uitvoering van de maatregelen in Wijk de Brabander is volgens planning op 21 september 2020 gestart. De rioolreiniging en -inspectie zijn volgens planning afgerond. De resultaten worden de komende maanden verwerkt.	omgevingsvergunning medio november gestart. De voorbereidingswerk-zaamheden voor projecten zoals Centrumplan Oostburg fase 4, Noordstraat Retranchement en Molenweg in Hoofdplaat zijn conform planning gestart. Werkzaamheden in Wijk de Brabander (aanpak i.v.m. wateroverlast) zijn vrijwel afgerond. De voorbereiding voor uitvoering rioolreiniging en inspectie planjaar 2021 is gestart en tegelijkertijd worden inspectieresultaten 2020 geanalyseerd en waar nodig in de praktijk aangepakt. Weersextremen hebben zich ook in 2020 voorgedaan. Meldingen van waterhinder of -overlast worden geregistreerd en waar noodzakelijk in plannen opgenomen om het risico op overlast te verminderen. Dit

				onderdeel maakt deel uit van klimaatadaptatie.

Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland
In 2020 is O.L.A.Z. geconfronteerd met een onvoorziene stijging van de exploitatiekosten van de milieustraten. Dat is veroorzaakt door een groter aanbod van afval op de milieustraten dan was voorzien en de inzet van extra personeel om de maatregelen uit te kunnen voeren in het kader van de aanpak van COVID-19. In de 5e begrotingswijziging 2020 van O.L.A.Z. zijn die extra kosten voorgelegd aan de gemeentebesturen.

Het algemeen bestuur van O.L.A.Z. heeft op basis van het rapport Toekomstige Milieustraten Zeeland besloten een aantal vervolgstappen te onderzoeken en daarbij de uitgangspunten uit het rapport aan te houden. Het bestuur van O.L.A.Z. gaat de raadsleden van de deelnemende gemeenten in regionale raadsinformatiebijeenkomsten informeren over de uitkomsten van het rapport. Tevens legt O.L.A.Z. dan het proces uit van de verder te nemen stappen en de uiteindelijke besluitvorming.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland
COVID-19
Als gevolg van de beperkingen tijdens COVID-19 zijn de taken van de RUD anders ingevuld dan gebruikelijk. De onderzoeken die normaal ter plaatse gedaan worden, zijn zoveel als mogelijk en verantwoord administratief uitgevoerd. De hierdoor vrijgevallen tijd is ingezet voor de zorgvuldige administratieve voorbereidingen van de periodieke controles.

PxQ
Op 29 oktober 2020 heeft uw gemeenteraad besloten om een zienswijze in te dienen tegen het voorstel van de RUD Zeeland naar aanleiding van de evaluatie PxQ en de daarbij bijbehorende 1e begrotingswijziging 2021. Uw raad stond positief tegenover het voorstel om vanaf 2021 af te rekenen op uren per deelnemer in aanloop naar het afrekenen op basis van PxQ. Dit geldt ook voor de voorgestelde aanpassingen in de kengetallen. Uw raad heeft niet ingestemd met het voorstel om de productieve uren te bepalen op 1300 uur per fte, in plaats van de aanbeveling van het bureau Berenschot om uit te gaan van 1350 productieve uren per fte.

Het algemeen bestuur (AB) heeft op 30 november 2020 besloten om de adviezen van het bureau Berenschot over te nemen, waarbij het aantal productieve uren van 1350 taakstellend is. Tevens heeft het algemeen bestuur besloten om:
- te starten met het afrekenen op uren per deelnemer voor uren ingezet na 1-1-2021;
- de financieringssystematiek te blijven verfijnen;
- meer ervaringscijfers op te bouwen overeenkomstig het voorstel van de stuurgroep.
Dit betekent dat de zienswijze van uw raad is gehonoreerd.

BRZO
De financiële consequenties van de uitname van de BRZO taken en de frictiekosten zijn bekend en maakten onderdeel van de 3e wijziging van de begroting 2020 van de RUD Zeeland. De jaarlijkse afrekening van de frictiekosten zal plaatsvinden op basis van de door de accountant gecontroleerde jaarrekening. Over één punt van de afrekening is nog geen overeenstemming. Inmiddels heeft het AB besloten om een geschillenprocedure op te starten door het instellen van een commissie van deskundigen die een advies uitbrengt in dit geschil. De verwachting is dat er in het 1e kwartaal 2021 door de commissie een advies zal worden uitgebracht.

BRIKS-taken
Dit betreft de taken voor Bouwen, Reclame, Inrit, Kap en Sloop voor die bedrijven die vallen onder de bevoegdheid van de provincie. De omvang van het takenpakket BRIKS voor provinciale bedrijven (excl. BRZO en Rie4 bedrijven) is voor de RUD te klein om daarmee te kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria. De gemeente Sluis kent één zo'n bedrijf. De expertise daarvoor betrekt de RUD van de Zeeuwse gemeenten.
Een concept samenwerkingsovereenkomst tussen de RUD, DCMR en gemeente is inmiddels opgesteld. Over de redactie van één artikel vindt nog afstemming plaats. De overeenkomst wordt in juni 2021 ondertekend.

Omgevingswet
In het AB van 2 maart 2020 is het actieplan voor kennisgeving aangenomen. Het actieplan heeft als doelstelling om gereed zijn voor het implementeren en het uitvoeren van de Omgevingswet binnen RUD Zeeland, uiterlijk een half jaar voor inwerkingtreding van de Omgevingswet c.a. (inclusief Invoeringswet en de vier AMvB's), waarbij vooraf afstemming plaatsvindt met de deelnemers vanuit hun doelstellingen. De implementatie van het actieplan is gestart, waarbij voor 2020 de landelijke lijst met de minimum vereisten leidend is.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is vooralsnog voorzien op 1 juli 2022. ICT is daarbij een belangrijke randvoorwaarde. Hiervoor werkt de RUD nauw samen met de software-leverancier (Roxit) en de ICT-ondersteuning van Terneuzen.

Robuuster maken RUD Zeeland
Op 9 oktober 2020 is in de commissie Ruimte van Provinciale Staten gesproken over de te verstrekken opdracht voor de verkenning van de toekomst van de omgevingsdiensten. Inmiddels heeft de provincie de opdracht verstrekt aan Twijnstra & Gudde. Voor dit traject is een klankbordgroep opgericht waarin wethouder Ploegaert namens het AB van de RUD Zeeland zitting heeft.

Samenwerking GGD, VRZ en RUD
Het bureau Berenschot heeft een plan van aanpak opgesteld voor een verkenning naar de samenwerking op het gebied van de bedrijfsvoering tussen de GGD Zeeland, de RUD en de VRZ. Als gevolg van de COVID-maatregelen heeft dit proces tijdelijk stilgelegen, maar is na de zomer weer opgestart Op basis van het plan van aanpak heeft Berenschot interviews gehouden met diverse stakeholders. Oplevering van het rapport is voorzien in het eerste halfjaar van 2021.

Wat heeft het gekost

Taakveld		Begroting 2020			Realisatie 2020			Realisatie 2020 t.o.v. Begroting 2020		
Code	**Naam**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
02-1	Burgerzaken	37	3	34	35	0	35	2	3	-1
03-1	Beheer overige gebouwen en gronden	369	75	294	428	63	365	-58	12	-71
063-1	Parkeerbelasting	0	1.936	-1.936	0	1.633	-1.633	0	304	-304
11-1	Crisisbeheersing en brandweer	2.527	7	2.521	2.476	6	2.470	51	1	50
12-1	Openbare orde en veiligheid	427	0	427	250	0	250	177	0	177
21-1	Verkeer en vervoer	7.360	126	7.234	6.430	163	6.267	929	-37	966
22-1	Parkeren	710	0	710	789	11	777	-78	-11	-67
24-1	Economische havens en waterwegen	319	0	319	396	114	282	-77	-114	37
42-1	Onderwijshuisvesting	804	93	711	740	54	686	64	39	24
52-1	Sportaccommodaties	1.651	230	1.421	1.679	260	1.419	-29	-31	2
53-1	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	543	27	516	417	22	395	126	5	121
54-1	Musea	527	31	496	622	15	607	-95	16	-111
55-1	Cultureel erfgoed	542	3	539	486	5	481	56	-3	58
57-1	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.734	565	4.169	4.576	686	3.890	158	-120	279
61-1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.860	869	991	2.055	852	1.204	-195	18	-213
72-1	Riolering	3.247	4.710	-1.463	3.155	4.517	-1.362	92	193	-100
73-1	Afval	3.087	3.789	-702	2.993	3.676	-683	93	113	-20
74-1	Milieubeheer	1.159	10	1.149	1.056	19	1.037	102	-9	111
75-1	Begraafplaatsen en crematoria	313	314	-1	371	259	112	-58	55	-113
81-1	Ruimtelijke ordening	3.274	2.439	835	2.128	2.042	85	1.146	396	750
83-1	Wonen en bouwen	1.365	703	662	1.333	741	592	33	-38	71
	Totaal programma 1	**34.855**	**15.930**	**18.925**	**32.416**	**15.138**	**17.278**	**2.440**	**792**	**1.647**
	Mutaties reserves	792	1.350	-558	1.586	785	801	-794	565	-1.359
	Resultaat na bestemming	**35.647**	**17.280**	**18.367**	**34.002**	**15.923**	**18.079**	**1.645**	**1.357**	**288**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Gebiedsplan West Zeeuwsch Vlaanderen; Natuurlijk Vitaal (2004)
- Gebiedsplan West Zeeuwsch Vlaanderen; Natuurlijk Vitaal, bijstellingsnota (2010)
- Masterplan Aantrekkelijk Oostburg (2012)
- Visie Duurzaam Sluis 2013-2020 (2013)
- Masterplan Voorzieningen (2011)
- Welstandsnota (2012)
- Erfgoedvisie (2013)
- Nota Strategisch eigendommenbeleid (2012)
- Groenbeheerplan 2017-2021
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2024
- Beheerplan Openbare verlichting 2013-2022
- Beheerplan speelterreinen 2009-2018
- Beheerplan gebouwen 2013-2020
- Notitie verkoop en verhuur van openbare grond 2017
- Notitie handhaving eigendomsrecht bij onrechtmatig gebruik gemeentegrond 2017
- Wegenbeheerplan 2017-2026
- Convenant met Stads- en Dorpsraden
- Integraal veiligheidsbeleid 2018-2022 met jaarlijks een bijbehorend uitvoeringsprogramma
- Ambitiedocument Wederopbouw Oostburg: Kwaliteiten en kansen Toetsingskader bij afgifte omgevingsvergunningen
- Beleidsnota Archeologie, eerste herziening 2017
- Kerkenvisie Sluis 2018
- Voorwerpen in de openbare ruimte Gemeente Sluis 2016
- Krachtig Verbonden

Programma 2: Economie

Inleiding (tekst uit begroting 2020)
Een gezond ondernemersklimaat en voldoende werkgelegenheid zijn essentieel voor de leefbaarheid en om de toekomst van een welvarend West Zeeuws-Vlaanderen te waarborgen. De gemeente geeft ondernemers volop de ruimte en wil hiervoor optimale randvoorwaarden creëren. Er komt meer aandacht voor acquisitie van bedrijven en het bedrijventerrein in Eede wordt uitgebreid.

Recreatie en toerisme vormen voor onze lokale economie een zeer belangrijke pijler. De gemeente Sluis zet in op een betere bereikbaarheid van onze kust en biedt ruime mogelijkheden aan ondernemers die willen inzetten op kwaliteitsverbetering. Het bieden van gepaste huisvesting voor werknemers die tijdelijk in de gemeente verblijven, maakt hiervan onderdeel.

Ook de agrarische sector is van groot belang, zowel voor de karakteriserende aanblik van ons landschap als voor de continuïteit van de voedselproductie. De gemeente Sluis steunt ondernemers die willen uitbreiden als gevolg van schaalvergroting.

2.1 Economische ontwikkeling
De werkgelegenheid wordt versterkt op basis van samenwerking.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Het behoud van onderwijsvoorzieningen voor kinderen te behouden voor Nederlandse onderwijssysteem/-keten (en weglek van leerlingen naar België voorkomen).	De inrichting van startgroepen voor kinderen vanaf 2,5 jaar (in kernen langs de grens) en onderzoek naar de vorming van een Beneluxschool.	Vanaf september 2019 zijn startgroepen gerealiseerd in Sluis, Cadzand, Eede en Aardenburg. Hiervan wordt goed gebruik gemaakt. De startgroepen in Aardenburg, Eede, Sluis en Kustschool zijn vanaf dit schooljaar gestart. Alle startgroepen zijn 5 ochtenden geopend. Momenteel kiezen niet alle ouders ervoor om hun kind gelijk 5 ochtenden te brengen. Dit hangt vaak van de leeftijd af. Bv een 2-jarige komt in plaats van 2 ochtenden nu 3 en dat groeit naar verloop van tijd naar de 5 dagdelen. Onderzoek naar de vorming van een Beneluxschool dient herstart te worden. Vanuit het schoolbestuur was eerder aangegeven hieraan vooralsnog geen prioriteit te geven.	De startgroepen in Aardenburg, Cadzand, Eede en Sluis draaien goed. Er is een stijging te zien van het aantal kinderen dat er gebruik van maakt ten opzichte van oktober 2019. Deze stijging zit vooral in het aantal tweejarigen. Vanuit de regiodeal zijn er middelen beschikbaar voor de startgroepen. Hierover worden Zeeuws-Vlaams afspraken gemaakt. Het onderzoek naar de vorming van een Beneluxschool staat nog on hold. Op dit moment liggen er meer urgente prioriteiten op het gebied van onderwijs waaronder het Kindvoorzieningenplan.	Het onderzoek naar de vorming van een Beneluxschool staat nog on hold. In 2020 lagen er meer urgente prioriteiten op het gebied van onderwijs, zoals de coronacrisis c.q. het thuisonderwijs, de tussentijdse evaluatie van het transitieplan Voortgezet Onderwijs en het opstellen van het beleidsplan Kindvoorzieningen. Het beleidsplan Kindvoorzieningen is in de afrondende fase. Dit is in maart 2021 vrijgegeven voor inspraak. De verdeling van de middelen vanuit de regiodeal t.b.v. de startgroepen is door alle stakeholders vastgesteld. Hierdoor is voortzetting van de startgroepen tot en met 2023 gewaarborgd.

Behoud van een breed, duurzaam en kwalitatief goed aanbod van voortgezet onderwijs in Oostburg.	We leveren bestuurlijke en ambtelijke inzet alsmede een financiële bijdrage ten behoeve van de realisatie van het Transformatieplan Voortgezet Onderwijs Zeeuws-Vlaanderen. De bestuurlijke en ambtelijke inzet betreft het meedenken over knelpunten, politieke lobby en het stimuleren van de samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. Daarnaast heeft u in 2018 een jaarlijkse financiële bijdrage toegezegd ten behoeve van het transitiearrangement voor de duur van 4 jaar. Op grond van de beoordeling van de voortgang stellen we jaarlijks een volgende tranche beschikbaar.	Maandelijks vindt er overleg plaats tussen de directie van het Zwin College en de gemeente. Hierin worden actuele en nieuwe ontwikkelingen besproken. Tweemaal per jaar wordt met alle stakeholders de Monitor Voortgezet Onderwijs ZV besproken. Het schoolbestuur zal na de zomer uitgenodigd worden een toelichting te verstrekken over de gang van zaken m.b.t. het Transitiearrangement tijdens de vergadering van de Commissie Samenleving/Middelen.	Tijdens de laatste Monitor-bijeenkomst is besloten om de evaluatie van het Transitieplan, die gepland is in het derde jaar van de transitieperiode, naar voren te halen en hier een onafhankelijke adviseur met een frisse en kritische blik bij te betrekken. Conform de afspraak gaat het schoolbestuur op zoek naar een mogelijke geschikte kandidaat. Vanuit het schoolbestuur wordt tijdens de informatieve raadsbijeenkomst van 23 november een toelichting verstrekt over de voortgang van het Transitieplan.	Tijdens de informatieve raadsbijeenkomst van 23 november 2020 werd door een vertegenwoordiging van het schoolbestuur een presentatie verzorgd omtrent de stand van zaken m.b.t. de transitie. Door Adviesbureau Beekveld & Terpstra werden alle stakeholders die bij de VO-transitie betrokken zijn geïnterviewd. Deze interviews liepen nog door in 2021. De opbrengst van deze interviews zullen in een rapportage worden vastgelegd.
De (Zeeuwse) economie versterken via het verhogen van de concurrentiekracht door kennis en innovatie te stimuleren.	Via de Economic Board inzetten op duurzame netwerken en samenwerking. Met als doel het stimuleren van de regionale economie en om via een goed functionerend ondernemersloket	De contacten met de ondernemersverenigingen in de gemeente zijn verder geïntensiveerd. Onder impuls van het ondernemersloket heeft de gemeente Sluis deelgenomen aan het prestatieonderzoek	De COVID-19 crisis heeft de gebruikelijke werkzaamheden, plannen en prioriteiten gewijzigd. De werkzaamheden waren nu vooral toegespitst op het ondersteunen van de ondernemers door hen te	Sinds maart worden we geconfronteerd met beperkende maatregelen als gevolg van het coronavirus. Waar oorspronkelijk het doel was om de economie te versterken via het verhogen van de

	werkgevers te ontzorgen en wegwijs te maken in de diverse stimuleringssubsidies zoals Zeeland in stroomversnelling.	winkelgebieden van de provincie Zeeland. Er heeft afstemming plaatsgevonden over de regionale bedrijven-programmering en diverse overkoepelende beleidszaken en er heeft afstemming plaatsgevonden met Economische Impuls Zeeland. Er is deelgenomen aan de kennis- en netwerkbijeenkomsten. Onder andere van Stichting Clok en Stichting de Nieuwe Winkelstraat. De stand van zaken m.b.t. deze onderwerpen wordt opgenomen in het wekelijkse infobulletin voor de raad.	informeren over protocollen en diverse financiële regelingen waaronder de Tozo aanvragen. Er werd nauw samengewerkt met de ondernemers-verenigingen. Zo werden ondernemers door middel van nieuwsbrieven geïnformeerd over maatregelen in de openbare ruimte, terrassenbeleid, belastingen en heffingen etc. Het Ondernemersloket maakte deel uit van de gemeentelijke werkgroep coördinatie 1,5 m samenleving. Voor de Bestuurlijke Taakgroep Economie Zeeland werd wekelijks input vanuit de gemeente aangeleverd en informatie vanuit de Bestuurlijke Taakgroep werd in de gemeentelijke organisatie belegd. De door de provincie Zeeland georganiseerde vervolgacties naar aanleiding van het rapport	concurrentiekracht door het stimuleren van kennis en innovatie is alle inzet gericht geweest op ondersteunen en behouden om zo zoveel mogelijk ondernemingen door de crisis te helpen. Gedurende het jaar is hier afhankelijk van de stand van de crisis invulling aan gegeven. Concreet gaat het hierbij om de voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van financiële stimuleringsregelingen. Waarbij onderscheid gemaakt kan worden tussen de landelijke en de lokale regelingen. Ook is inbreng geleverd voor de Zeeuwse bestuurlijke taakgroepen Economie en Toerisme en zijn er diverse bestuurlijke en ambtelijke overleggen gevoerd met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat om aandacht te vragen voor de situatie in de gemeente. Het Ondernemersloket heeft voortdurend contact

			prestatieonderzoek winkelgebieden zijn als gevolg van COVID-19 niet doorgegaan. Sluis nam deel aan het onderzoek Economische impact corona op de Zeeuwse steden. Namens het college en de ondernemers is het rapport aangeboden aan de staatssecretaris Economische Zaken. Ook is het rapport gedeeld met de Zeeuwse Tweede Kamerleden. Dit resulteerde in een gesprek met Kamerlid Schonis en een afvaardiging van ondernemers, cultuur- en sportsector. Tweemaal is een digitaal overleg georganiseerd met de regionale portefeuillehouders economie.	onderhouden met de ondernemers in onze gemeente om informatie uit te wisselen en acties op te volgen. Vanuit het ondernemersloket is een periodieke nieuwsbrief met informatie over steunmogelijkheden en geldende maatregelen verzonden en is bijvoorbeeld de website aangepast met de overzichten van alle stimuleringsregelingen.
Het streven naar een evenwichtige, inclusieve arbeidsmarkt.	Met de dertien Zeeuwse gemeenten en VNO/ NCW invulling geven aan de Doe-Agenda Perspectief op Werk in Zeeland en Participeren loont om de knelpunten op de Zeeuwse	De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in de samenwerking in de arbeidsmarktregio Zeeland. Er is sprake van een gedeeld principe dat het door stakeholders samen optrekken tot	De Zeeuwse samenwerkingspartners waaronder vakbonden, VNO/NCW, Scalda, UWV, Zeeuwse stichting maatwerk (ZSM), gemeenten, Viazorg, Hogeschool Zeeland,	De interviews met alle betrokkenen (waaronder wethouders Poissonnier en Werkman) voor het opstellen van de strategische werkagenda Zeeuwse arbeidsmarkt

	arbeidsmarkt op te lossen. Tevens uitvoering geven aan de Zeeuwse bestuursopdracht om de werkgeversdienst-verlening in Zeeland te verbeteren.	synergievoordelen leidt. De Doe-Agenda Perspectief op Werk zal worden gebruikt om deze samenwerking en daarmee de professionalisering verder uit te bouwen. Voor de langere termijn is de ambitie om te komen tot een meerjarige visie voor de arbeidsmarktregio Zeeland, met heldere duiding van taken, rollen en samenwerkingsrelaties van publieke en private partijen die hier een verantwoordelijkheid in hebben of willen nemen. Dit moet resulteren in een integrale ketenaanpak waarbij alle facetten vanaf het in beeld brengen van potentiële kandidaten tot het duurzaam plaatsen worden meegenomen. Op 24 juli 2020 is een eerste overleg om de ambities te concretiseren.	Economische Impuls, Huis van de Techniek, provincie en Sw-bedrijven hebben de ambitie uitgesproken voor samenwerking op basis van een gezamenlijke meerjarenagenda. Met een aantal universiteiten is gesproken hoe de arbeidsmarktregio deze agenda vorm kan geven. De Erasmusuniversiteit Rotterdam wordt bij deze opdracht betrokken en maakt een werkplan. In oktober wordt een klankbordgroep of begeleidingsgroep ingesteld om draagvlak te toetsen en de voortgang te bewaken. Zitting in de klankbordgroep nemen Zeeuwse werkkamer, Onderwijs, werkgeversorganisaties, UWV, gemeentelijke WSP, Economic Board en gemeente Goes. In 2021 moet dit leiden tot een definitieve samenwerkingsagenda. Daarnaast zijn er plannen om te werken met een Zeeuws team van	vinden plaats in het eerste kwartaal van 2021. Door de coronacrisis is de uitstroomdoelstelling van 400 plaatsingen niet volledig behaald in Zeeuws-Vlaanderen (70%). Het aantal vacatures is sterk gedaald. In 2020 waren er 695 nieuwe vacatures in beeld bij het WSP tegenover 1050 in 2020. Het aantal personen met een WW-uitkering is met 65 gestegen (30%). Dit blijft onder het Zeeuwse gemiddelde. De stijging van het aantal mensen in de bijstand is met 6% beperkt gebleven. Vooral jongeren, werknemers met een flexibel arbeidscontract en zzp’ers worden geraakt door de crisis. Eind 2020 waren er 111 Tozo-uitkeringen actief.

			jobhunters om 256 werkzoekenden een betaalde baan te bieden en voor 64 leerlingen een stageplaats te zoeken. De mogelijkheid om gebruik te maken van de tool Jobdigger wordt onderzocht. Het doel is om nog beter inzicht te krijgen in de arbeidsmarkt en in de beschikbare kandidaten voor plaatsing op de arbeidsmarkt.	

2.2 Bedrijfsinfrastructuur
Er is sprake van een gezond vestigingsklimaat voor bedrijven.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Voldoende aanbod en benutting van de bedrijventerreinen, waarbij leegstaande bedrijfspanden worden aangepakt.	Inzetten op acquisitie van de bedrijventerreinen en uitbreiding van de Vlasschaard in Eede.	Ten opzichte van een jaar terug zijn er heel wat meer opties op de bedrijventerreinen Stampershoek en Deltahoek. De 2 resterende percelen op Technopark zullen in 2020 worden verkocht/ in erfpacht worden uitgegeven aan ter plaatse zittende bedrijven. Ook voor De Vlaschaard is de verwachting dat de 2 resterende percelen nog in 2020 zullen zijn	De interesse in percelen op de bedrijventerreinen blijft aanhouden. Op De Vlaschaard is het laatste perceel in optie uitgegeven en ook op Technopark zijn er geen gronden meer beschikbaar. Voor Deltahoek en Stampershoek is sprake van een toenemende vraag. De uitbreiding van De Vlaschaard is in volle voorbereiding. In de loop	In 2020 is veel bedrijventerrein verkocht of in optie uitgegeven. Op bedrijventerreinen Vlaschaard en Tecnhnopark is geen terrein meer beschikbaar. De voorbereidingen om te komen tot uitbreiding van de Vlaschaard zijn opgestart. Voor de terreinen Stampershoek en Deltahoek is nog meer dan voldoende aanbod. In 2020 is op Stampershoek

		verkocht of in optie zullen zijn uitgegeven. De uitbreiding van De Vlaschaard is in voorbereiding. Op dit moment wordt fiscaal nader onderzocht op welke wijze deze uitbreiding het beste kan worden vormgegeven: geheel in eigen beheer of slechts gedeeltelijk.	van 2021 zal aan de gemeenteraad een grondexploitatie ter vaststelling worden voorgelegd.	fase 1 van de extra ontsluiting (terrein naast brandweerkazerne) gerealiseerd.
Behoud van detailhandel in de kernen (zowel food als non-food), waarbij rekening wordt gehouden met de huidige trends als internetaankopen.	Uitvoeren van een distributieplanologisch onderzoek (DPO) om met name de foodsector voldoende mogelijkheden te kunnen bieden.	In overleg met ondernemers worden voorbereidingen getroffen om te komen tot een gemeentebreed DPO. Een en ander om ontwikkelingen in onder andere Breskens te onderbouwen.	Aan ondernemers in de supermarktbranche is gevraagd naar hun toekomstvisie. Na vaststelling van het visiedocument Krachtig Verbonden wordt een DPO opgesteld worden waarbij de toekomstvisie van de ondernemers het uitgangspunt is.	Een aantal ondernemers heeft hun toekomstvisie ingediend. Rekening houdend met deze verzoeken is momenteel een uitvraag voor het opstellen van een DPO in voorbereiding.

2.3 Recreatie, toerisme en cultuur

De productiviteit in de toeristische sector wordt in samenwerking met andere sectoren verhoogd, onder andere op basis van promotie.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Kwalitatief hoogwaardige en toekomstbestendige (verblijfs)recreatiesector (rekening houdend met ontwikkelingen als bijvoorbeeld de recreatieparadox),	Verwerken van nieuw beleid uit de Kustvisie in gemeentelijk beleid en inzetten op promotie van en gastheerschap in zowel de gemeente Sluis als de Zwinstreek.	Verwerking van de uitgangspunten uit de Kustvisie vindt plaats in de omgevingsvisie Krachtig Verbonden. Tevens worden er afspraken gemaakt over	De uitgangspunten zijn verwerkt in het visiedocument Krachtig Verbonden. Deze uitgangspunten vormen ook de basis bij afspraken die momenteel gemaakt	Er is in 2020 een conceptvisie op streekpromotie en gastheerschap opgesteld. In oktober en november is dit concept besproken met de stakeholders en raad.

gebruikmakend van een goede promotie.		hoe de promotie vorm te geven. Daarbij maken we onderscheid tussen regionale- en streekpromotie.	worden ten aanzien van het onderdeel regiopromotie. Over dit laatste punt wordt de raad in november bijgepraat.	
Een goede afstemming tussen toerisme en zorg.	Invulling geven aan de verbinding tussen de sectoren toerisme en zorg op grond van het stimuleringsprogramma Gezondheidstoerisme en het project SAIL.	We hebben in februari het stimuleringsprogramma Gezondheidstoerisme vastgesteld. De raad is hierover geïnformeerd via de actiepuntenlijst van de commissie ruimte/AB. Hier is een uitvoeringsprogramma aan gekoppeld t/m 2024. Uitvoering is gestart. Dit wordt begeleid door HZ/Kenniscentrum Kusttoerisme en Ademas Projectmanagement.	De uitvoering van het stimuleringsprogramma loopt.	Er zijn in het kader van de uitvoering verschillende (lopende) projecten uit het stimuleringsprogramma Gezondheidstoerisme begeleid. Dit zijn onder meer realisatie van een Wellnesspaviljoen en Healthy Kiosk. Ook zijn er vanuit de HZ verschillende onderzoeken uitgevoerd die gekoppeld zijn aan het stimuleringsprogramma (‘the creation of a culinary tourism image’, ‘the needs, wishes and expectations of health tourists’ en ‘attracting health tourists through a lifestyle magazine’).
Cultuurhistorie beter benutten in relatie tot het toeristisch product.	Verbeteren van de samenwerking met culturele instellingen o.a. op het gebied van kennis- en materiaaluitwisseling, promotie en positionering.	Tussen musea en andere cultuurinstellingen wordt reeds samengewerkt. Onze inzet is deze samenwerking te intensiveren. Dit onder andere door uitwisseling van informatie, kennis en	Na vaststelling van het visiedocument Krachtig Verbonden zal de bijdrage die de culturele sector levert aan het toeristisch product, verder inzichtelijk gemaakt worden in de	In samenhang met het beter benutten van cultuurhistorie werd: 1. deelgenomen aan een grensoverschrijdend expositieproject Bastions zonder grenzen;

		materiaal (vitrines, panelen, e.d.), gezamenlijke promotie en uitgaven, de opzet van gezamenlijke thema-exposities, afstemming van activiteiten om doublures te voorkomen (data, thema's) enz. In het kader van de herdenking 75 jaar (2019-2020) werd en wordt op een positieve en (zowel organisatorisch, publicitair als financieel) effectieve manier samengewerkt. Daarvoor werd een samenwerkingsforum opgericht, bestaande uit ca. 25 instellingen. De werking van het forum werd actief begeleid door de gemeente. Besloten werd het tijdelijke samenwerkingsforum een structureel karakter te geven. Het komt tenminste twee keer per jaar samen en dient voorts als afstemmingplatform en vraagbaak.	nog op te stellen cultuurnota.	2. een begin gemaakt met deelname aan het grensoverschrijdende project Verdwenen Zwinhavens; 3. een begin gemaakt met een visievorming van de gezamenlijke musea in de gemeente Sluis. Het begrip deelnemende 'musea' is hierin met opzet ruim gehouden, zodat ook instellingen als de Grote Kerk Groede en Vuurtoren Breskens hieraan kunnen meedoen; 4. mede als uitvloeisel van het herdenkingsjaar 75 jaar bevrijding (2019-2020), besloten het samenwerkingsplatform (bestaande uit circa 25 instellingen) een structureel karakter te geven en voortaan samen te komen voorafgaand aan de herdenkingen in mei en oktober-november; 5. met de werkgroep Archeologie (ambtelijk en externen) afgesproken om voortaan jaarlijks

		Overigens is de samenwerking niet alleen gericht op een betere samenwerking tussen culturele instellingen onderling, maar ook samenwerking tussen culturele instellingen enerzijds en toeristische instellingen en ondernemers anderzijds.		structureel minstens drie keer te overleggen over actuele archeologiezaken, nadrukkelijk ook in gezamenlijke publicitaire zin (o.a. een expositie en de Sluise Archeologiedag). 6. in samenwerking met particuliere partners het behoud van een aantal erfgoedobjecten blijvend gewaarborgd d.m.v. nieuwe presentaties op publiekstoegankelijke locaties.

NV Economische Impuls Zeeland
Naast de rol die Impuls Zeeland vervult op onder andere het gebied van innovatiefinanciering en ondersteuning van bedrijven in brede zin (vestiging, uitbreiding) speelt Economische Impuls Zeeland een belangrijke rol bij de ondersteuning van het bedrijfsleven sinds de coronapandemie. Zo geeft Economische Impuls Zeeland uitvoering aan de Corona-OverbruggingsLening (COL). Eind 2020 heeft Impuls een informele aandeelhoudersvergadering gehouden waarin onder andere de begroting 2021 en het jaarplan 2021 zijn besproken. Begin 2021 worden de informele besluiten uit de aandeelhoudersvergadering over deze onderwerpen geformaliseerd.

Holding Zeeuwse Visveiling B.V.
In de tweede helft van 2020 hebben de aandeelhouders, de gemeenten Vlissingen en Sluis, onderzoek laten doen naar het publieke belang, de aandeelwaarde en de mogelijke aandeelhoudersstrategieën van de Holding Zeeuwse Visveilingen (HZV). Het onderzoeksrapport is in januari 2021 gepresenteerd. In de eerste helft van 2021 verwachten de aandeelhouders een besluit te nemen over de toekomststrategie van de HZV.

PZEM N.V.
De belangrijkste activiteiten van PZEM zijn: productie, handel, transport en zakelijke verkoopactiviteiten (B2B). Hieronder valt ook de stroomafname van duurzame wind- en zonneparken (zoals bijvoorbeeld Gemini).

De belangrijkste centrales zijn EPZ (70% belang in de kerncentrale) en Sloecentrale (50% belang in de gascentrale). Naast de energie handels- en productieactiviteiten is PZEM ook 50% aandeelhouder in het drinkwaterbedrijf Evides.

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 27 mei 2020 zijn de jaarstukken 2019 vastgesteld. Over 2019 bedraagt het totale nettoresultaat € 20 mln. positief. Dit is een forse verbetering ten opzichte van het gerapporteerde verlies van ruim € 54 miljoen over 2018. Het eigen vermogen inclusief nettoresultaat lopend boekjaar bedraagt € 1.346,6 miljoen. De solvabiliteit nam in 2019 toe en bedroeg ultimo 2019 58,9% (2018: 57,3%).

De financiële resultaten van PZEM blijven sterk afhankelijk van de prijsontwikkeling van, in eerste instantie, de elektriciteitsprijzen. Deze worden sterk beïnvloed door de gas en CO2 prijzen. De uitbraak van het coronavirus heeft ook invloed op de energiemarkt (minder energieafname door het bedrijfsleven). De economische ontwikkelingen als gevolg hiervan zullen een impact gaan hebben op de financiële stromen van PZEM.

Het is een langgekoesterde wens van de aandeelhouders om de aandelen van PZEM NV in Evides NV rechtstreeks te gaan houden. Dit is ook vastgelegd in de aandeelhoudersstrategie PZEM. In het adviesrapport in het kader van de compensatie van de Marinierskazerne is opgenomen dat onderzocht zal worden of het Rijk de regio kan ondersteunen, om tot een financieringsconstructie te komen die de regio in staat stelt afsplitsing van Evides te realiseren. Volgens dit rapport zou het onderzoek in november 2020 worden afgerond, waarna besluitvorming uiterlijk eind januari 2021 zou plaatsvinden. Inmiddels is duidelijk geworden dat er meer tijd nodig is dan oorspronkelijk voorzien.

EDF (Électricité de France) overweegt haar 50% belang in de Sloecentrale te vervreemden. PZEM is de andere 50% aandeelhouder in deze gasgestookte centrale en beraadt zich op de strategische opties die hieruit kunnen ontstaan voor PZEM. Om een (ver)koopproces zorgvuldig te kunnen doorlopen is timing en het waarborgen van vertrouwelijkheid van een bieding van groot belang. In een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 20 maart 2020 is het toetsingskader vastgesteld waarbinnen dit proces dient te verlopen. Op 24 maart 2020 is het bericht ontvangen dat, in het licht van de huidige situatie omtrent de COVID-19 uitbraak en de gevolgen die het heeft op de financiële markten, EDF

heeft laten weten zich genoodzaakt te zien het verkoopproces te pauzeren en uit te stellen. Het huidige afgesproken contractuele proces blijft staan, echter de tijdslijnen zijn voor nu opgeschort tot nader order.

Wat heeft het gekost

	Taakveld	Begroting 2020			Realisatie 2020			Realisatie 2020 t.o.v. Begroting 2020		
Code	**Naam**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
32-2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.128	1.106	22	1.128	1.218	-91	0	-112	113
33-2	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	131	24	107	84	22	61	47	1	46
34-2	Economische promotie	1.016	50	965	881	44	836	135	6	129
57-2	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	549	7	542	470	0	470	79	7	72
82-2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	232	238	-5	0	0	0	232	238	-5
	Totaal programma 2	**3.055**	**1.425**	**1.630**	**2.562**	**1.285**	**1.276**	**494**	**140**	**354**
	Mutaties reserves	35	0	35	35	0	35	0	0	0
	Resultaat na bestemming	**3.090**	**1.425**	**1.665**	**2.597**	**1.285**	**1.311**	**494**	**140**	**354**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Coalitieprogramma: Dynamisch, continuerend en grensverleggend (2018-2022)
- Visiedocument Krachtig Verbonden 2016-2020 (2015)
- Activiteitenplan Recreatie en Toerisme 2.0
- Kadernota recreatief verblijf (2012)
- Horecabeleid Sluis (2014)
- Nota terrassenbeleid (2017)
- Regionaal bedrijventerreinprogramma Zeeuws-Vlaanderen 2016-2025 (2017)
- Bad-Cadzand; Zeeuwse wellness en vitaliteit met internationale allure
- Uitvoeringsprogramma badstatus Cadzand-Bad (2014)
- Strandnota Toekomst van het strand (2016)
- Nota Grondbeleid 2015-2020 (2016)
- Regionale woningmarktafspraken Zeeuws-Vlaanderen (2013)
- MKBA Zeeuws-Vlaanderen (2013)
- Ontwikkelingsplan Natuurlijk Stijlvol Cadzand Bad (2006)
- Schilvisie Cadzand-Bad (2011)
- Masterplan havengebied Breskens
- Koersdocument uitwerking sociaal economisch uitvoeringsplan op basis van het Visiedocument Krachtig Verbonden 2016-2020 (2015)
- Convenant Kustvisie (2-17)
- Prestatieafspraken met Woongoed ZVL
- Nota Venten gemeente Sluis 2016

Programma 3: Sociaal Domein

Inleiding (tekst uit begroting 2020)
Participatie zowel op de arbeidsmarkt als in het sociaal maatschappelijk leven zijn belangrijk voor het welzijn en welbevinden van individuen. Evenals gezond bewegen en sporten. Hulp op maat en keuzevrijheid zijn daarbij de leidende uitgangspunten. De gemeente Sluis bezuinigt niet op de zorg aan diegenen die de zorg het hardste nodig hebben. En zet daartoe – indien nodig – in op ontschotting van beschikbare middelen. Een beroep op de gemeente is echter niet altijd vrijblijvend: Een aanvraag om een uitkering is bijvoorbeeld een aanvraag om werk!
Voor de leefbaarheid van de streek en het vestigingsklimaat van mensen en bedrijven zijn met name het behoud van kwalitatief goed onderwijs en goede thuisnabije zorg belangrijk. Dit zijn dan ook speerpunten in ons beleid. We werken daarbij nauw samen met de andere gemeenten, onze maatschappelijke partners en de zorgverzekeraar

Plan van aanpak Programma Sociaal Domein
Reeds in de Kadernota 2019-2022 en begroting 2019-2022 is aangegeven dat er oplopende tekorten zijn op het gebied van het Sociaal Domein. De volgende taakstellende bezuiniging is opgenomen:
2020: € 690.000
2021: € 1.650.000
2022: € 1.702.000
2022: € 1.702.000

Om die reden is besloten tot het vaststellen van het Programma Sociaal Domein. Het doel van het Programma Sociaal Domein is: “Breng beleid en uitvoering van gemeentelijke taken/dienstverlening in het sociaal domein binnen de financiële, inhoudelijke, beleidsmatige en juridische kaders.” Daarbij is een organisatorisch goede inbedding van belang.

Inmiddels is de volgende afbakening voor het Programma Sociaal Domein vastgesteld:
“Sociaal domein is een term gebruikt voor alle sectoren die te maken hebben met de sociale kant van het gemeentelijke beleid: zorg, welzijn, onderwijs, gezondheidszorg, opvoeding, inburgering en sociale activering.”
Dit sluit aan bij de indeling/afbakening van het onderdeel Sociaal Domein, zoals deze is vastgesteld voor de opzet van de herziening van het visiedocument Krachtig Verbonden.

3.1 Samenkracht
Inwoners nemen verantwoordelijkheid voor elkaar en voor hun woon- en leefomgeving.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Er is maatschappelijke ondersteuning (gratis en vrij toegankelijk) beschikbaar voor inwoners die dat nodig hebben.	Onderzoek naar en besluitvorming over de inrichting van een algemene voorziening voor maatschappelijk werk in de gemeente Sluis, passend binnen en in overleg met de keten (binnen het Programma Sociaal Domein).	Het onderzoek naar en de inrichting van een algemene voorziening voor maatschappelijk werk maakt integraal onderdeel uit van het Programma Sociaal Domein. Dit proces loopt.	Het beleidsplan Sociaal Domein wordt ter vaststelling aangeboden aan uw raad in de vergadering van 29 oktober 2020. Op basis van dat besluit zal met de nadere uitwerking/ implementatie worden gestart.	Na de vaststelling van het beleidsplan Sociaal Domein in de gemeenteraad van 29 oktober 2020 zijn de scenario's, op basis van een projectplan en routekaart, verder uitgewerkt. Voor ieder scenario zijn mijlpalen (een zichtbaar of merkbaar resultaat) en deadlines geformuleerd. In het laatste kwartaal van 2020 zijn al enkele mijlpalen behaald. De aanbevelingen van de Visitatiecommissie van de VNG zijn, voor zover relevant voor de scenario's, meegenomen. Met name het formuleren van doelen en prestaties en monitoring maken expliciet deel uit van enkele scenario's. Het implementeren en borgen van de volledige scenario's zal in 2021 zijn beslag krijgen waarbij de raad middels

				kwartaalrapportages wordt geïnformeerd over de voortgang.
Er zijn voldoende mantelzorgers om aan de toenemende zorgvraag te voldoen en deze mantelzorgers voelen zich gesteund en gewaardeerd en raken niet over belast.	In samenwerking met zorgverzekeraar, huisartsen, zorgaanbieders en cliënt- en adviesraden gezamenlijk beleid vaststellen voor mantelzorgondersteuning en –begeleiding, inspraak in januari en vaststelling in juni.	De nota Mantelzorgondersteuning en -waardering 2020-2024 heeft in het eerste kwartaal ter inzage gelegen. Besluitvorming door de raad is voorzien op 25 juni a.s. Voorafgaand aan vaststelling wordt het conceptbeleidsplan nog voor een finale check voorgelegd aan de stuurgroep Toekomstige Zorg West Zeeuws-Vlaanderen (TZWZV). Er is afgesproken dat eventuele input van de stuurgroep TZWZV wordt meegenomen bij het tot uitvoering brengen van het nieuwe beleid ten aanzien van mantelzorgondersteuning- en waardering.	Op 25 juni 2020 is de nota Mantelzorgondersteuning en -waardering 2020-2024 vastgesteld door de raad. Het nieuwe beleid wordt nu - in samenwerking met de partners binnen het programma Toekomstige Zorg en in samenhang met (de uitvoering van) het beleidsplan sociaal domein - verder geconcretiseerd en tot uitvoering gebracht. Bij de vaststelling van de nota is toegezegd om de nota te monitoren en te evalueren. Hieraan zal nadere invulling worden gegeven in samenhang met de monitoring en evaluatie van het beleidsplan Sociaal Domein.	De nota Mantelzorgondersteuning en –waardering is in juni 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. De verdere concretisering en uitvoering hiervan wordt in samenhang opgepakt met de uitvoering van het beleidsplan Sociaal Domein. COVID-19 heeft veel impact gehad op onze mantelzorgers en zorg. Ondersteunings-activiteiten voor mantelzorgers zijn grotendeels afgelast. In plaats daarvan is er in samenwerking met zorgaanbieders veel ingezet op persoonlijke begeleiding en ondersteuning om overbelasting te voorkomen. Tevens is er door de gemeente Sluis een begin gemaakt om mantelzorgvriendelijk te worden.
Een breed aanbod van activiteiten, evenementen	Herziening van het subsidiebeleid op grond	Op 28 mei 2020 heeft u ingestemd met het	Op 29 oktober 2020 wordt het beleidsplan Sociaal	Alle subsidieontvangers zijn schriftelijk uitgenodigd

en voorzieningen op het gebied van kunst, cultuur, sport, leefbaarheid en maatschappelijke participatie voor zowel inwoners als toeristen.	van richtinggevende keuzes binnen het Programma Sociaal Domein.	(technisch) wijzigen van de Algemene Subsidieverordening Sluis 2020. Onderlegger hiervoor was een enquête onder verenigingen. Op basis van de te maken keuzes binnen het Programma Sociaal domein zal er later een herziening van het subsidiebeleid plaatsvinden.	Domein aangeboden ter vaststelling. Op basis van de te maken keuzes binnen het Programma Sociaal Domein zal er later een inhoudelijke herziening van het subsidiebeleid plaatsvinden.	om deel te nemen aan een korte enquête over het huidige subsidiebeleid. Op grond van de uitkomsten is de eerste wijziging van de Algemene subsidieverordening gemeente Sluis 2015 vastgesteld. Op 29 oktober 2020 is het beleidsplan Sociaal Domein vastgesteld. Mede op basis van de gemaakte keuzes binnen het beleidsplan SociaalDomein vindt er in 2021 een inhoudelijke herziening van het subsidiebeleid plaats.

3.2 Ondersteuning en Begeleiding

Alle inwoners (incl. nieuwkomers) kunnen naar wens en vermogen participeren in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Waar nodig worden mensen in een kwetsbare positie gestimuleerd, geholpen en beschermd.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Een goede inburgering van nieuwkomers.	Vaststellen nieuw beleid in het kader van de nieuwe Wet inburgering (die per 1-1-2021 ingaat).	De invoering van de nieuwe Wet inburgering is uitgesteld tot 1 juli 2021. De beleidsvoorbereiding loopt door. Eind 2020 verwachten wij een concept beleid gereed te hebben. We zullen u	De beleidskaders en de plannen op hoofdlijnen worden aangeboden aan uw raad ter vaststelling in november 2020. We bereiden ons voor op de implementatie door o.a. inkoop van de leerroutes	In de commissie Samenleving/Middelen van november 2020 bent u bijgepraat over de wijzigingen in het inburgeringsstelsel, onze ideeën hierover en hoe we de huidige groep

		hierover uiteraard informeren.	en het uitwerken van de lagere regelgeving. In 2021 leggen wij een Verordening ter vaststelling aan uw raad voor.	inburgeraars extra kunnen ondersteunen. De ingangsdatum van de nieuwe wet is opnieuw uitgesteld tot 1 januari 2022.
Uitvoering (wettelijke) taken sociaal domein binnen financiële, juridische, organisatorisch en beleidsmatige kader.	Opleveren van een voorstel voor de aanpassing van het beleid en/of de uitvoering van het sociaal domein om financiële taakstelling te realiseren (via herziening visiedocument Krachtig Verbonden en Programma Sociaal Domein).	Het proces rond beleidsplan Sociaal Domein loopt. Tijdens informatieve raadsbijeenkomsten op 18 en 25 februari 2020 is de gemeenteraad geïnformeerd over de mogelijke beleidsrichtingen. U heeft toen gevraagd om meer inzicht in de verschillende scenario's en de onderbouwing ervan om standpunten in te kunnen nemen. Deze scenario's zijn op 9 juni 2020 tijdens een informatiecarrousel toegelicht en zijn de basis voor het concept beleidsplan. Dit concept wordt geagendeerd voor de besluitvormende raadsvergadering op 2 juli, met de vraag vrij te geven voor inspraak. De gekozen scenario's worden vervolgens vertaald in een	Het beleidsplan Sociaal Domein wordt ter vaststelling aangeboden aan uw raad in de vergadering van 29 oktober 2020. Daarin wordt tevens benoemd wat de stand van zaken is ten aanzien van de financiële taakstelling. Aan de hand van een implementatieplan wordt vervolgens uitvoering gegeven aan het beleidsplan en daarmee dus ook aan de voorkeursscenario's. Het rapport van de Visitatiecommissie van de VNG is inmiddels ontvangen en wordt gepresenteerd in een raadsbrede commissie Ruimte/AB op 13 oktober 2020. In het raadsvoorstel tot vaststelling van het beleidsplan wordt aangegeven op welke wijze in de opvolging van	Voor de vaststelling van het beleidsplan Sociaal Domein in de gemeenteraad van 29 oktober 2020 wordt verwezen naar speerpunt 3.1.

		beleidsplan, een uitvoeringsplan en een begrotingswijziging. Daarnaast heeft het college besloten om deel te nemen aan een zogenaamde visitatie van de Visitatiecommissie financiële beheersbaarheid sociaal domein van de VNG. Deze commissie ondersteunt gemeenten door een advies op maat uit te brengen om grip te hebben en houden op de financiën in het sociaal domein. Het rapport van de visitatiecommissie komt op korte termijn beschikbaar.	de aanbevelingen in het rapport voorzien wordt.	
De realisatie van integrale zorgcentra waar inwoners terecht kunnen voor afgestemde dienstverlening vanuit de huisartsen, thuis- en ouderenzorg, basis-GGZ, maatschappelijk werk, opbouwwerk en het Wmo-loket van de gemeente.	Ontwikkelen van integrale zorgcentra c.q. integrale toegang tot zorg (binnen het programma Toekomstige Zorg (West) Zeeuws-Vlaanderen).	Na een succesvolle pilot in Breskens ten aanzien van integrale zorg en ondersteuning aan kwetsbare ouderen en mensen met een beperking vormt de daar ontwikkelde wijze van samenwerken en afstemmen nu ook de basis voor samenwerking in andere kernen, zoals Oostburg. Alle deelnemers in de	De multidisciplinaire overleggen voor ouderenzorg in Breskens en Oostburg lopen. Ook met de praktijk in Sluis worden gesprekken gevoerd. De inzet van de projectleider is voorlopig opgeschort omdat de aanvraag voor de verdere financiering van de projectleider door CZ eerst nog verder moet	De (door)ontwikkeling van de integrale zorgcentra heeft in 2020, mede als gevolg van COVID-19, enige vertraging opgelopen. De dienstverlening aan onze cliënten en de samenwerking met onze ketenpartners daartoe (o.a. via de sociaal medische overleggen) is in 2020 gecontinueerd gebleven.

		samenwerking hebben een voorkeur voor het werken volgens een netwerksamenwerking. Samengaan in één organisatie is voor geen van de partijen (op dit moment) een reëel, wenselijk en/of mogelijk scenario. De uitbreiding naar andere doelgroepen zoals de jeugdzorg en/of de GGZ heeft om uiteenlopende redenen, waaronder het vertrek van de projectleider en de coronacrisis, vertraging opgelopen. De looptijd van de subsidie is om deze reden verlengd.	worden aangevuld en ingediend. Mogelijk op regionaal niveau, omdat dit project ook één van de speerpunten vormt in het programma Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen. Voor de toegang tot de jeugdzorg zijn drie modellen ontwikkeld (lokaal, regionaal en provinciaal). In lijn met het beleidsplan Sociaal Domein zullen deze nader worden uitgewerkt.	

3.3 Zorg en Volksgezondheid
De zorg is toekomstbestendig en (waar mogelijk) nabij georganiseerd.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Behoud of verbeteren van huidige niveau van de zorg in de gemeente.	Ontwikkelen van een visie op de zorgketen beginnend vanaf preventie, nulde lijn (of sociaal domein), 1e lijn (huisartsen en basis-GGZ) tot 2e lijn (ziekenhuis) en verpleeghuis. In	Conform de ambitie in het coalitieprogramma om de samenwerking binnen de TZWZV verder uit te bouwen en te versterken (en daarmee de beoogde doelstellingen beter te borgen), zijn ambtelijk en bestuurlijk verschillende	Het startdocument Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen is op 15 juni 2020 door alle partijen vastgesteld. Op grond van dit startdocument worden nu een intentieovereenkomst en organogram opgesteld,	Op 15 juni 2020 is door alle grote zorgaanbieders, de woningbouw-vereniging, huisartsen-koepel Nucleus en de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten het startdocument Toekomstige Zorg

	samenwerking met de zorgaanbieders, huisartsen, zorgverzekeraar en zorgkantoor (binnen programma Toekomstige Zorg (West) Zeeuws-Vlaanderen en Zeeuwse coalitie).	gesprekken gevoerd om ook op Zeeuws-Vlaams niveau tot een gezamenlijke visie en samenwerkingsafspraken te komen. Er is overeenstemming bereikt om te komen tot een Zeeuws-Vlaams programma met drie actielijnen: de zorginfrastructuur; integrale toegang tot zorg en ondersteuning (inclusief preventie); en arbeidsmarkt & opleidingen. Deze actielijnen moeten bijdragen aan het oplossen van de zorgkloof (de vraag naar zorg neemt toe, terwijl het beschikbare aanbod onder druk staat). De gemaakte afspraken zijn vertaald in een startdocument, met daarin de bestuursopdracht ten aanzien van de 3 actielijnen en een voorstel voor de organisatie- en projectstructuur.	bestaande uit 4 programmalijnen (Visie op wonen, zorg en voorzieningen; Zorginfrastructuur 1e en 2 lijn; Integrale Toegang tot Zorg en ondersteuning, inclusief preventie en zorgombuiging; en Arbeidsmarkt en opleiden). Deze programmalijnen moeten bijdragen aan het oplossen van de zorgkloof (de vraag naar zorg neemt toe, terwijl het beschikbare aanbod onder druk staat).	Zeeuws-Vlaanderen vastgesteld. Op grond van dit startdocument is een concept-intentieovereenkomst en organogram opgesteld. Het programma en de structuur bestaat uit 4 programmalijnen: (1) visie op wonen, zorg en voorzieningen, (2) zorginfrastructuur 1e en 2 lijn, (3) integrale toegang tot zorg en ondersteuning inclusief preventie en zorgombuiging en (4) arbeidsmarkt en opleiden. Deze programmalijnen moeten bijdragen aan het oplossen van de zorgkloof (de vraag naar zorg neemt toe, terwijl het beschikbare aanbod onder druk staat). De intentieovereenkomst en het organogram worden begin 2021 formeel vastgesteld.
Goede samenhang tussen zorg en huisvesting/betaalbare en	Beleidsuitgangspunten van betrokken partijen vertalen in een visie op	Onderdeel van het onder A genoemde programma vormt het ontwikkelen van	De visie op Wonen, Zorg en Voorzieningen is ontwikkeld vanuit van het	De visie op Wonen, zorg en voorzieningen is ontwikkeld vanuit van het

organiseerbare zorg aan huis, in instelling of binnen geclusterde voorziening.	clustering van wonen, zorg en voorzieningen zoals huisarts, supermarkt, farmacie en vervoer met als doel om de zorg betaalbaar en organiseerbaar te houden (gezien de toenemende vergrijzing en de tekorten op de arbeidsmarkt).	een visie op Wonen, zorg en voorzieningen. Daar waar op regionaal niveau de uitgangspunten voor deze visie zijn opgenomen in het onder A genoemde startdocument, maakt de visie op Wonen, Zorg en Voorzieningen voor de gemeente Sluis integraal onderdeel uit van de herziening van de omgevingsvisie Krachtig Verbonden. De scenario's - ook ten aanzien van de visie op Wonen en Zorg - zijn op 26 mei 2020 doorgenomen tijdens een technische bijeenkomst. Op 30 juni 2020 is de richtinggevende bespreking voorzien.	programma Toekomstige Zorg West Zeeuws-Vlaanderen en maakt integraal onderdeel uit van de herziening van het visiedocument Krachtig Verbonden. Dit visiedocument is op 15 september 2020 vrijgegeven voor inspraak. Vaststelling van de visie is voorzien in december 2020. Voor Zeeuws-Vlaanderen zal – naar analogie van onze visie – tevens een regionale visie op Wonen, zorg en voorzieningen worden ontwikkeld. De ontwikkeling van deze visie maakt onderdeel uit van het programma Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen. Het project Nieuwbouw de Stelle en Gezondheidscentrum Antonius is integraal meegenomen in het projectplan Gezondheidsdorp Oostburg. Voor dit project hebben we een projectplan ingediend binnen de Regiodeal	programma Toekomstige Zorg West Zeeuws-Vlaanderen en maakt integraal onderdeel uit van de herziening van het visiedocument Krachtig Verbonden. Als concrete uitwerking van de visie op Wonen, zorg en voorzieningen kwam voor de kern Oostburg en voor de bovenlokale zorgvoorzieningen het project Gezondheidsdorp Oostburg (Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen) tot stand. Voor dit project is een projectplan ingediend in het kader van de Regiodeal Zeeuws-Vlaanderen. De aanvraag is positief beoordeeld. De noodzaak tot een toekomstgerichte aanpak wordt door alle betrokken partijen onderschreven. Vooral de integraliteit en de betekenis voor de leefbaarheid van de hele regio West Zeeuws-Vlaanderen is daarbij van belang. Het project Gezondheidsdorp Oostburg moet in

			Zeeuws-Vlaanderen. Deze Regiodeal is begin juli door alle partijen (waaronder 6 ministeries, de provincie Zeeland en de 3 Zeeuws-Vlaamse gemeenten) ondertekend. Dit betekent dat het project nu verder uitgewerkt kan worden.	samenhang worden gezien met het Masterplan Aantrekkelijk Oostburg (versterking centrum), Plan van Aanpak Plancapaciteit, de Regionale Woonvisie ZVL (wonen) en de eerder genoemde visie op Wonen, zorg en voorzieningen. In 2021 loopt hiervoor een verkenning.

Dethon
Het besluitvormingsproces over een nieuw af te sluiten DVO is vertraagd en heeft plaatsgevonden op 23 maart 2021.
De taakstelling beschut werk (10 fte) is over 2020 net niet gerealiseerd. 7 fte is gerealiseerd bij Dethon en 1,5 fte bij reguliere werkgevers. Omdat de taakstelling voor 2021 slechts met 1 formatieplaats (31 uur) toeneemt verwachten we de achterstand in 2021 in te lopen.

Eind 2019 waren 19 personen actief in een garantiebaan (banenafspraak) waarvan 9 bij Dethon. In 2020 zijn er 5 ingestroomd en 4 uitgestroomd. Het gemiddelde bedrag aan verstrekte loonkostensubsidie is 49%.

11 personen met een uitkering op grond van de Participatiewet zijn aangemeld voor een re-integratietraject bij Dethon. Dit is lager dan vooraf ingeschat. Ditzelfde geldt voor de voorziene extra detacheringen op basis van het transformatieplan. Dit blijft met 8 nieuwe detacheringen en een groei van 2 ruim achter bij de doelstelling van 30. Corona is hier voor een groot deel debet aan.

Eind 2020 werken er nog 70 inwoners uit Sluis met een dienstverband op basis van de “oude” sociale werkvoorziening.

Mede door de extra bijdrage als gevolg van COVID-19 valt het resultaat over 2020 minder negatief uit dan oorspronkelijk begroot.

SWV collectief vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen
Leerlingenvervoer
In december 2019 werden de ambtelijke voorbereidingen gestart t.b.v. de aanbesteding van een nieuw vervoerscontract per 1 augustus 2020. Dit traject werd begeleid door Forseti. Conform de procedure werd, uit een drietal aanbiedingen, CITAX BV geselecteerd als zijnde de meest gunstige aanbieder waaraan met ingang van schooljaar 2020-2021 het leerlingenvervoer gegund werd. In de tussenliggende periode, februari 2020, ging TCR (de opdrachtnemer van het leerlingenvervoer) failliet. Besloten werd, los van het lopende aanbestedingstraject, een tijdelijk vervoerscontract tot einde schooljaar aan te gaan met CITAX BV. Hieraan waren hogere kosten verbonden. Medio maart kwam het leerlingenvervoer stil te liggen als gevolg van de coronamaatregelen (sluiting scholen). Op basis van de VNG-richtlijn werd 80% van de geplande maar niet gereden ritten gecompenseerd. Met ingang van 11 april gingen de scholen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs weer open. Ook het vervoer werd daarmee weer herstart. Echter vielen er in het laatste kwartaal regelmatig ritten uit doordat een school of een klas in quarantaine zat.
Door deze nieuwe aanbesteding (marktconforme tarieven) en een gewijzigde vergoedingssystematiek, in plaats van te betalen voor leerlingenkilometers wordt nu per voertuig afgerekend, was er een toename van de kosten te zien. Door de veelheid en diversiteit van vervoersstromen, veelal naar het Belgische onderwijs, worden veel voertuigen ingezet hetgeen leidt tot hoge kosten. Dit najaar zijn voorbereidingen getroffen voor de noodzakelijke aanpassingen van de Verordening Leerlingenvervoer per 1 augustus 2021 als gevolg van wijziging van landelijke wetgeving. Met de drie deelnemende gemeenten, de Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland (GVC), een deskundig extern adviseur en het Dagelijks Bestuur wordt onderzocht welke maatregelen getroffen kunnen worden om tot een kostenreductie van het leerlingenvervoer te komen. Deze worden zo mogelijk in de nieuwe verordening en in beleidsregels verwerkt.

Wmo-vervoer en vervoer Jeugd
De kosten van het Wmo-vervoer blijven nagenoeg gelijk, ondanks dat vanwege de pandemie het vervoer is afgenomen. De kosten zijn nagenoeg gelijk gebleven aangezien de vervoerder

tot 80% gecompenseerd wordt. Over ritten die niet worden gereden worden ook geen eigen bijdrage ontvangen.
De kosten van vervoer Jeugd zijn wat afgenomen. Dit is direct te herleiden naar minder aanvragen voor vervoer. Dit heeft ook direct te maken met de pandemie.

GGD Zeeland
De GGD Zeeland heeft een cruciale rol bij de aanpak van de coronacrisis. Ze zijn verantwoordelijk voor het testen en het bron- en contactonderzoek en vanaf 2020 ook voor de vaccinaties. Dit betekende een vertienvoudiging van het aantal medewerkers. Deze medewerkers zijn uit de hele organisatie betrokken. Daarnaast is extern capaciteit voor artsen infectieziekten toegevoegd. Als gevolg van de coronacrisis hebben veel andere afdelingen hun werk beperkt kunnen uitvoeren. Ook is er veel aan voorlichting gedaan. Er zijn in Zeeland op diverse plekken testfaciliteiten geopend, waaronder een in Oostburg.
Er is een plan van aanpak opgesteld voor de aanpak bij Veilig Thuis Zeeland. De instroom lijkt af te vlakken. Ook is er een nieuwe manager voor Veilig Thuis Zeeland aangesteld.

Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft op 10 juli de Jaarrekening/jaarverslag 2019 en de Begroting 2021-2024 vastgesteld. Op 3 september heeft er een themabijeenkomst voor de AB-leden rondom COVID-19 plaatsgevonden. Op 9 oktober is het plan van aanpak voor een verkenning van de samenwerking tussen GGD Zeeland, VRZ en RUD Zeeland vastgesteld. En op 18 december tenslotte is de Bestuursrapportage 2020 en de derde begrotingswijziging 2020 vastgesteld.

Samenwerking GGD, VRZ en RUD
Het bureau Berenschot heeft een plan van aanpak opgesteld voor een verkenning naar de samenwerking op het gebied van de bedrijfsvoering tussen de GGD Zeeland, de RUD en de VRZ. Als gevolg van de COVID-maatregelen heeft dit proces tijdelijk stil gelegen, maar is na de zomer weer opgestart. Op basis van het plan van aanpak heeft Berenschot interviews gehouden met diverse stakeholders. Oplevering van het rapport is voorzien in het eerste halfjaar van 2021.

Wat heeft het gekost

Taakveld		Begroting 2020			Realisatie 2020			Realisatie 2020 t.o.v. Begroting 2020		
Code	**Naam**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
08-3	Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
43-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.731	576	1.155	1.546	531	1.016	184	45	139
51-3	Sportbeleid en activering	159	0	159	97	1	96	62	0	62
56-3	Media	587	0	587	727	0	727	-140	0	-140
61-3	Samenkracht en burgerparticipatie	1.766	0	1.766	1.656	36	1.620	110	-36	145
62-3	Wijkteams	368	0	368	303	29	273	66	-29	95
63-3	Inkomensregelingen	10.598	10.214	384	7.943	7.844	98	2.656	2.370	286
64-3	Begeleide participatie	5.802	0	5.802	5.653	17	5.636	149	-17	166
65-3	Arbeidsparticipatie	541	26	515	353	18	335	187	8	179
66-3	Woonvoorzieningen	1.141	7	1.133	968	8	960	172	-1	174
671-3	Maatwerkdienstverlening 18+	2.336	0	2.336	2.629	0	2.629	-293	0	-293
672-3	Maatwerkdienstverlening 18-	4.704	0	4.704	4.702	0	4.702	3	0	3
681-3	Geescaleerde zorg 18+	262	153	109	105	167	-62	157	-14	171
682-3	Geescaleerde zorg 18-	875	0	875	1.299	0	1.299	-424	0	-424
71-3	Volksgezondheid	897	0	897	831	0	831	66	0	66
	Totaal programma 3	**31.767**	**10.976**	**20.791**	**28.813**	**8.651**	**20.162**	**2.954**	**2.325**	**629**
	Mutaties reserves	268	495	-227	268	495	-227	0	0	0
	Resultaat na bestemming	**32.035**	**11.471**	**20.564**	**29.081**	**9.146**	**19.935**	**2.954**	**2.325**	**629**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Kaderstelling sociaal domein (2014)
- Visiedocument Krachtig Verbonden 2016-2020 (2015)
- Bibliotheekvisie (2012)
- Onderwijs: Onderwijsvisie 2012-2026 (2012)
- Nota minimabeleid (2019)
- Plan Jeugdparticipatie gemeente Sluis (2015)
- Nota integraal jeugdbeleid 2015-2018
- Nota subsidiebeleid 2015 (2015)
- Toekomstige Zorg West Zeeuws Vlaanderen
- Raadsbesluit integraal armoedebeleid (2017)
- Beleidsplan schuldhulpverlening (2012-2016)

Programma 4: Bestuur en veiligheid

Inleiding (tekst uit begroting 2020)
Burgerparticipatie wordt steeds belangrijker. We zien daarbij een belangrijke rol voor individuele burgers, voor partijen in het maatschappelijke middenveld en voor stads- en dorpsraden.
Burgerparticipatie kan vorm krijgen door informeren, meedenken en meepraten tot coproduceren en ruimte bieden aan burgerinitiatieven. De gemeente stemt haar rol daar telkens op af.

Burgers weten wat zij van de gemeente mogen verwachten, zijn tevreden over de gemeentelijke dienstverlening en hebben geen last van onnodige regels. Steeds meer diensten komen digitaal beschikbaar voor burgers en bedrijven.

Onze inwoners en bezoekers wonen, verblijven en leven in een veilige omgeving.

4.1 Dienstverlening en communicatie

De gemeente Sluis staat voor een effectieve, klantvriendelijke en goed functionerende dienstverlening. Het strategisch communicatie frame (2019-2022) geeft team communicatie de ruimte om snel te kunnen acteren in een wendbare en snel veranderende omgeving. In 2020 wordt de communicatie verder op orde gebracht. Iedereen communiceert: burgers, de raad, het college en ambtenaren. Als team communicatie ondersteunen wij deze verschillende belanghebbenden en zijn sparringpartner.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Gegarandeerde bereikbaarheid zowel fysiek als digitaal in alle dienstverlenende processen. Daarbij worden uniformiteit en transparantie in communicatie met betrekking tot alle vragen en verzoeken als ook lopende processen, geborgd. De burgers voelen zich gehoord en begrepen en worden betrokken bij de ontwikkeling van initiatieven.	Continu optimaliseren en digitaliseren van onze dienstverlenende processen door o.a. het creëren van een integraal klantbeeld en ontwikkeling van het kennismanagementproces. Waar mogelijk en gewenst betrekken we de burgers conform het in 2019 vast te stellen beleid Burgerparticipatie.	In 2020 gaan we over tot de aanschaf van een nieuwe telefooncentrale. Deze zorgt, in combinatie met een op termijn aan te schaffen klantcontactsysteem, voor een integraal klantbeeld. Om te komen tot aanschaf van de centrale moet het onderzoek naar de eisen waaraan deze applicatie moet doen eerst nog afgerond worden. Ook in 2020 gaan we over tot uitbreiding van het aantal e-formulieren op onze website. Hierbij wordt het voor de burger mogelijk de status van een aanvraag te volgen. De toekomstvisie op onze gemeentelijke begraafplaatsen komt eind 2020 tot stand op basis van burgerparticipatie.	Eind 2020 gaan we over tot de aanschaf van een nieuwe telefooncentrale. Deze zorgt, in combinatie met een op termijn aan te schaffen klantcontactsysteem, voor een integraal klantbeeld. Voor de aanschaf wordt een plan van eisen opgesteld. Op 24 september 2020 heeft uw raad de visie Begraven en gemeentelijke begraafplaatsen vastgesteld. Deze is tot stand gekomen op basis van burgerparticipatie.	Het plan Ondersteuning / Bedrijfsvoering (zie paragraaf Bedrijfsvoering) is in uitvoering. De telefooncentrale en verdergaande digitale dienstverlening zijn hiervan onderdeel.

De communicatie verder op orde brengen.	Standaard formats ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld voorbereidingsdocument toespraken, persbericht e.d.	Er is een projectgroep Formats, huisstijl en tips voor het opstellen van documenten samengesteld. Er is gestart met een inventarisatie van in de organisatie gebruikte documenten. Verder zijn er foto's gemaakt op verschillende locaties in de gemeente om de beeldenbank verder aan te vullen zodat deze gebruikt kunnen worden in verschillende communicatiemiddelen. Tot slot is de kennis op het gebied van crisiscommunicatie verder aangevuld door trainingen op het gebied van crisiscommunicatie en crisisbeheersing en rampenbestrijding.	Als gevolg van prioriteit bij de inzet voor de coronacrisis is het project Formats, huisstijl en tips voor het opstellen van documenten tijdelijk on hold gezet. Op dit moment oriënteren we ons op welke wijze en wanneer we dit project kunnen hervatten.	De start van de beeldenbank is gerealiseerd. Het project Formats, huisstijl en tips voor het opstellen van documenten is, i.v.m. de prioriteit bij de inzet voor de coronacrisis, tijdelijk on hold gezet. Dit is ondertussen hervat.
Begrijpelijke taal voor iedereen.	Collega's trainen om te schrijven op taalniveau B1.	Vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is er een bijeenkomst bijgewoond van Direct Duidelijk, om te zien en leren hoe andere overheidsorganisaties werken aan begrijpelijke taal voor iedereen.	In de crisiscommunicatie over COVID-19 is er rekening mee gehouden om in begrijpelijke taal te communiceren, waaronder via videoboodschappen, met infographics en extra aandacht voor mensen die de Nederlandse taal	Begrijpelijke taal voor iedereen valt ook onder de projectgroep Formats, huisstijl en tips voor het opstellen van documenten. Tevens is dit onderdeel van digitale toegankelijkheid (website is voor iedereen vindbaar, toegankelijk en

		Begrijpelijke taal voor iedereen (B1 niveau schrijven) is onderdeel van de projectgroepFormats, huisstijl en tips voor het opstellen van documenten.	niet (of minder goed) spreken. Begrijpelijke taal voor iedereen is ook onderdeel van de projectgroep Formats, huisstijl en tips voor het opstellen van documenten. Zie ook onder B.	begrijpelijk). Hoewel het project on hold is gezet i.v.m. de coronacrisis zijn er wel stappen gemaakt: videoboodschappen met ondertiteling, begrijpelijke taal op de website en ontwikkeling van e-formulieren. Bij de totstandkoming van diverse communicatiemiddelen (brieven, persberichten, websiteteksten, social media, folders e.d.) is begrijpelijke taal het belangrijkste uitgangspunt. Er is in 2020 een start gemaakt met het gebruik van meer begrijpelijke teksten in adviezen en beleidsdocumenten. Dit wordt in 2021 verder opgevolgd.
Interne en externe communicatie zijn op elkaar afgestemd. Intern gaat voor extern: intern beginnen is extern winnen.	Interne en externe communicatiemiddelen (door)ontwikkelen, zoals verwoord in het strategisch communicatie frame.	Om intern de integraliteit verder te bevorderen zijn er kenniskaarten geïntroduceerd. Zodat collega's onderling kunnen zien welke werkzaamheden/taken iedereen heeft en waar en wanneer ze te vinden zijn. Daarnaast is de website	De arbeidsmarktcommunicatie is in samenwerking met P&O verder ontwikkeld door wervingsfilmpjes en infographics via social media onder de aandacht te brengen, waaronder een nieuw account op LinkedIn.	In 2020 is er meer gebruik gemaakt van visuele communicatie: videoboodschappen, wervingsfilmpjes voor arbeidsmarktcommunicatie, animatiefilmpje en infographic over afval, infographic interne

		doorontwikkeld en is er gebruik gemaakt van een liveblog op de website. Het bereik op social media is vergroot door verschillende doelgroepen te benaderen en meer interactie, waaronder het beantwoorden van vragen.	Sinds 23 september 2020 moet onze gemeentelijke website voldoen aan de wettelijke verplichting die is vastgelegd in het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid en de Wet digitale overheid. Op 18 september is een meting uitgevoerd en voldoen we aan 47 van de 50 succescriteria. We behalen hiermee status B (voldoet gedeeltelijk) en kunnen aantonen dat we als organisatie 'in control' zijn. De PDF en Word bestanden op onze website voldoen (nog) niet volledig aan de richtlijnen. We streven ernaar om alle geplaatste bestanden digitaal toegankelijk te maken. Dit is een intensief proces en zal gefaseerd en op basis van statistieken worden uitgevoerd. Ook eind 2020 gaan we over tot uitbreiding van het aantal e-formulieren op onze gemeentelijke website. Hierbij wordt het voor de burger mogelijk	maatregelen corona en praatplaat sociaal domein. De website wordt continu doorontwikkeld en ge-update en is digitaal toegankelijk gemaakt. Zodat we voldoen aan de Wet digitale overheid. Het bereik op social media is vergroot en er zijn meer berichten gepost en meer vragen beantwoord. Tevens is er gestart met LinkedIn. De voorbereidingen voor digitaal publiceren en de publicaties in het ZVA zijn lopend. Ten aanzien van de arbeidsmarktcommunicatie zijn in 2020 andere kanalen ingezet. Nadere toelichting daarover vindt u in de paragraaf Bedrijfsvoering.

			om de status van een aanvraag te volgen. Tot slot zijn de voorbereidingen getroffen tot digitaal publiceren, waarin onder andere de publicaties in het ZVA worden meegenomen. Zodat vanaf 2021 ook de vormgeving van de gemeentepagina in het ZVA verbeterd kan worden.	

4.2 Veiligheid

We zetten in op een veilige woon-, verblijfs- en leefomgeving, een gemeente waar bewoners en bezoekers zich veilig voelen.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Samen met burgers en natuurlijke veiligheidspartners (politie, justitie, brandweer, zorgpartners en andere hulpverleningsdiensten) bijdragen aan een veilige leefomgeving.	Uitvoering geven aan de speerpunten uit het Integraal Veiligheidsbeleid: *Jeugd* Schoolveiligheidsconvenant opstellen. Integrale ketenaanpak 'probleemjongeren'. *Kwetsbaren in samenleving* Implementatieplan van aanpak verwarde personen. Met onze samenwerkingspartners	De COVID-19 crisis vraagt veel van onze capaciteit op het gebied van openbare orde en veiligheid. Als gevolg daarvan zullen mogelijk niet alle gestelde speerpunten voor 2020 gehaald worden. *Jeugd* In afstemming met politie en middelbare scholen wordt bekeken of er een schoolveiligheids-convenant opgesteld kan worden.	*Jeugd* De gemeente heeft het initiatief genomen om met politie, het OM en het middelbaar onderwijs tot een convenant te komen. De werkgroep komt in oktober 2020 voor het eerst bijeen. De verwachting is dat in september 2021 volgens dit convenant gewerkt kan worden. De afgelopen periode heeft er regelmatig (bestuurlijk) overleg plaatsgevonden met	*Jeugd* Zoals in de 2e berap vermeld, is het proces om te komen tot een schoolconvenant weer opgestart. Vooralsnog ligt het proces op koers en is de verwachting dat het schoolconvenant in september 2021 operationeel is. *Kwetsbaren in de samenleving* De in de begroting gestelde doelen (het implementeren van een plan van aanpak voor

	een sluitende aanpak rondom mensenhandel realiseren. Implementatie van de regie- en de escalatiekaart om samenwerking en op- en afschaling binnen casuïstiek te reguleren. *Wonen* Meer vrijwilligers werven en opleiding voor buurtbemiddeling. Verder uitbouwen WhatsApp groepen buurtpreventie. *Ondermijning* Inzetten op in- en externe bewustwording met betrekking tot ondermijning. Het digitaal nachtregister op vakantieparken en jachthavens implementeren.	*Kwetsbaren in de samenleving* De implementatie van het plan van aanpak personen met verward gedrag loopt. Er is een werkgroep mensenhandel actief en er wordt een uitvoeringsprogramma opgeleverd. Streven is om in ieder geval een gemeentelijke aandachtsfunctionaris mensenhandel te benoemen. *Wonen* Deze onderwerpen liggen op dit moment stil omdat prioriteit gegeven wordt aan de coronacrisis. *Ondermijning* Er zijn contacten met het RIEC om te kijken hoe de bewustwording gecreëerd kan worden. Wij verwijzen in dat kader naar de informatie die u ontvangen heeft in de commissie Ruimte/AB op 11 juni 2020. Het nachtregister zal logischerwijs volgen naar aanleiding van de getroffen maatregelen in	onder andere het Zwincollege omtrent Veiligheid. *Kwetsbaren in de samenleving* De implementatie van het plan van aanpak personen met verward gedrag loopt. Intern is de neventaak aandachtsfunctionaris mensenhandel belegd. Het uitvoeringsprogramma is opgeleverd en de gemeente heeft zich gecommitteerd aan de uitvoering hiervan. *Wonen* Geen ontwikkelingen te melden t.o.v. de 1e Berap. *Ondermijning* De verstrekte informatie in de commissie Ruimte/Algemeen Bestuur is nog steeds actueel.	verwarde personen, een sluitende aanpak rondom mensenhandel en het implementeren van de regie- en de escalatiekaart voor op- en afschaling binnen casuïstiek) zijn lopend of geïmplementeerd. *Wonen* Als gevolg van de COVID-19 crisis is er met betrekking tot buurtbemiddeling voornamelijk digitaal en telefonisch bemiddeld. Hierdoor waren er minder vrijwilligers nodig. De werving van nieuwe vrijwilligers loopt nog. *Ondermijning* Het plan van aanpak bestuurlijke weerbaarheid loopt. Met betrekking tot het digitaal nachtregister is een Zeeuwse werkgroep bezig met de implementatie van een Zeeuws breed voorstel voor het nachtregister.

		het kader van de coronacrisis en recreatie.		
Voorkomen van calamiteiten, crises en verstoringen.	Trainen en oefenen op onze rol, taken en verantwoordelijkheden in de Zeeuwse crisisorganisatie (kolom Bevolkingszorg). Dit zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Het realiseren van een bodembelastingkaart voor Conventionele Explosieven (uitvoering raadsbesluit 26 september 2019). Verdere integrale, preventieve aanpak bij vraagstukken op het gebied van openbare orde, handhaving en sociale veiligheid.	Er wordt op Zeeuws niveau getraind en geoefend op het gebied van crisis- en rampenbestrijding. Als gevolg van de coronacrisis staat de kolom Bevolkingszorg in actieve stand. Oefeningen liggen op dit moment stil. Er zijn gesprekken met aanbieders die voor ons een bodembelastingkaart kunnen ontwikkelen. De integrale preventieve aanpak op openbare orde vraagstukken loopt. In januari 2020 heeft u ingestemd met het indienen van een aanvraag voor de Rijksbijdrageregeling (bommenregeling).	De gemeentelijke kolom (Bevolkingszorg) in de crisisorganisatie is actief in de Grip 4 situatie. Als gevolg van deze inzet vinden er momenteel minder oefeningen en trainingen plaats. De gesprekken met de aanbieders voor een bodembelastingkaart zijn gaande. Naar verwachting zal in 2020 u een voorstel worden aangeboden voor het aanwijzen van een springplaats voor niet gesprongen explosieven.	In 2020 lag de volledige prioriteit van de gemeentelijke kolom (Bevolkingszorg) in de crisisorganisatie bij actieve inzet in de Grip 4. Op 17 december 2020 heeft u een investeringskrediet beschikbaar gesteld voor de realisatie van een springlocatie voor explosieven. De springplaats is intussen operationeel en in 2021 inmiddels al 2 keer gebruikt. De realisatie van de bodembelastingkaart conventionele explosieven loopt.

4.3 Bestuurlijke samenwerking

We hebben te maken met diverse gemeente-overstijgende vraagstukken. We zoeken daarbij actief de samenwerking op met andere partners (overheid, maatschappelijke instanties en bedrijfsleven). Om samen sterker te staan, kennis te delen, kwetsbaarheid weg te nemen en efficiencywinst te behalen. Bestaande samenwerkingsverbanden worden daarom verder uitgediept.

Wat willen we bereiken:	Wat gaan we daarvoor doen:	Stand van zaken 1e Berap:	Stand van zaken 2e Berap:	Wat hebben we gedaan:
Gezamenlijke kracht, efficiencywinst en minder kwetsbaarheid.	Actieve deelname in samenwerkingsverbanden op diverse niveaus, zoals:	Begin dit jaar zijn samen met de gemeenten Hulst en Terneuzen concrete	Wij onderschrijven het eerste concept van de regionale visie. Deze	*P10* In 2020 is uitvoering gegeven aan de

	- Regionaal: Zeeuws-Vlaamse gemeenten, Grenzeloos Zeeuws-Vlaanderen (samen met bedrijfsleven) - Zeeuws: VZG, OZO, Tafel van 15 - Landelijk: P10, Stedenband Amsterdam, Delfzijl en Heerlen - Grensoverschrijdend: samenwerking met de gemeenten Maldegem, Knokke-Heist, Damme en Sint Laureins (GOS)	stappen gezet om te komen tot een regionale visie. Dit in relatie tot de provinciale omgevingsvisie. U bent hierover schriftelijk geïnformeerd. De voorziene bijeenkomst voor de 3 gemeenteraden kon als gevolg van de voorzorgsmaatregelen COVID-19 geen doorgang vinden. Een nieuw moment hiervoor wordt gezocht. De aandacht van de stedenbandgemeenten Amsterdam, Delfzijl en Heerlen gaat logischerwijs momenteel vooral uit naar de eigen gemeente. Dit laat onverlet dat, indien nodig, toch een beroep kan worden gedaan op expertise van andere gemeenten. Zo is gebruik gemaakt van de voortrekkersrol die Amsterdam vervult op het gebied van de implementatie van de Omgevingswet. Het periodiek overleg met de Vlaamse buurgemeenten heeft	wordt aan uw raad voorgelegd. De daarvoor geplande bijeenkomst op 7 oktober 2020 kon als gevolg van de voorzorgsmaatregelen COVID-19 niet doorgaan. Het traject voor de provinciale omgevingsvisie is weer opgepakt. Op dit moment vindt een zogenaamde bestuurlijke integratieronde plaats. Hierin wordt met stakeholders zoals de Recron, Impuls en ZLTO inzichtelijk gemaakt welke knelpunten er zijn en zij zullen vervolgens voorstellen formuleren. In december wordt stilgestaan bij het 10-jarig jubileum van de stedenband Amsterdam-Delfzijl-Heerlen-Sluis. De met hulp van Amsterdam door de stedenbandgemeenten gestarte lobby voor de continuering van de Decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling leidde ertoe dat zij nauw betrokken zijn bij het	strategische agenda 2019-2023 en het uitvoeringsprogramma 2020. Centrale thema's qua kennisdeling en lobby waren eerlijke financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten, implementatie Omgevingswet, wonen en zorg en digitale bereikbaarheid. Daarnaast is invulling gegeven aan agenda platteland als lobbydocument voor de formateur van het nieuwe kabinet. Eind 2020 zijn door de P10 verschillende webinars georganiseerd om input op te halen op de thema's leefbaar, sociaal en duurzaam platteland. De agenda platteland zal in maart 2021 worden vastgesteld. *Stedenband* Op uiteenlopende terreinen is voor concrete gevallen een beroep gedaan op de expertise van Amsterdam. Masterclasses hebben dit jaar niet plaatsgevonden. Het evaluatieonderzoek

		onder druk van de omstandigheden een andere frequentie en invulling gekregen. Voorheen waren er drie vergaderingen per jaar, thans vindt frequent digitaal overleg plaats waarbij actualiteiten met betrekking tot de lockdown en het geleidelijk opheffen daarvan worden uitgewisseld.	evaluatieonderzoek dat in opdracht van het ministerie van BZK wordt uitgevoerd. Actuele thema's binnen de P10 zijn de lobby ten aanzien van het gemeentefonds en agenda platteland. De P10 heeft samen met de G4, G40 en M50 de resolutie 'Eerlijke financiële verhoudingen' opgesteld voor de algemene ledenvergadering van de VNG van 25 september. Deze resolutie is unaniem aangenomen. Centraal staat dat er structureel iets mis is tussen het Rijk en gemeenten als het gaat om de financiële verhoudingen. Het gemeentefonds moet niet alleen herverdeeld worden maar ook groter worden qua omvang om alle taken goed uit te kunnen voeren. Daarnaast wordt binnen de P10 gewerkt aan een agenda platteland die de P10 aan de formateur van het nieuwe kabinet gaat	inzake de continuering van de Decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling, waarvoor door de steden-bandgemeenten is gelob-byd, is opgeleverd en wordt betrokken bij de herijking van het gemeentefonds. Door omstandigheden zagen de stedenbandgemeenten zich genoodzaakt de bijeenkomst waarin stilgestaan zou worden bij het tweede lustrum, naar een latere datum te verschuiven. *GOS-overleg* Regelmatig vond in 2020 digitaal overleg plaats met de burgemeesters van de Vlaamse buurgemeenten. De aandacht ging daarbij vooral uit naar de corona-pandemie en de maatregelen aan weerszijden van de grens. *Regiovisie Z-Vl.* In 2020 heeft bureau Birch een analyse gemaakt van de streek op basis van data en gesprekken met diverse partijen. Hieruit zijn vier

			aanbieden. De P10 pleit voor een agenda platteland naast de huidige agenda stad. Met de burgemeesters van de Vlaamse buurgemeenten vindt zeer regelmatig digitaal overleg plaats. Het accent ligt daarbij op het uitwisselen van informatie over de coronamaatregelen en de impact voor inwoners van en bedrijven in gemeenten aan beide zijden van de grens.	speerpunten gekomen die voor Zeeuws-Vlaanderen kansrijk zijn en waar zij zich op zou moeten richten. Als gevolg van de coronacrisis kon het beoogde (fysieke) proces in 2020 niet plaatsvinden. Gezocht is naar alternatieve manieren om afstemming met o.a. stakeholders en gemeenteraden te organiseren. Naast schriftelijke updates vond dit plaats via digitale sessies. Belangrijk punt bij de regiovisie is dat alle partijen onderschrijven dat het een document moet zijn dat richting geeft, maar waaraan ook een duidelijke uitvoeringsstrategie gekoppeld wordt.

Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)

- Het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2020-2023 is twee jaar uitgesteld. 2020 en 2021 worden gezien als twee beleidsarme jaren. Hierbij wordt ernaar gestreefd om het huidige niveau van veiligheid vast te houden.
- Door de ontwikkelingen rondom COVID-19 zijn veel geplande acties en activiteiten van de VRZ niet uitgevoerd. Denk hierbij aan een verminderde frequentie van opleiden, trainen en oefenen, het verminderd uitvoeren van fysieke brandveiligheidscontroles en minder inzet bij evenementen. Hierdoor is er sprake van een aanzienlijke hoeveelheid minderkosten. Het voorstel is om deze deels toe te voegen aan de bestemmingsreserve COVID-19 en deels aan de algemene reserve. Besluitvorming hierover staat gepland bij vaststelling van de Jaarrekening 2020.
- Het geplande doelmatigheidsonderzoek 2020 is uitgesteld naar 2022.
- De meldkamer is overgedragen aan de landelijke meldkamer en sinds september 2020 operationeel vanuit Bergen op Zoom.
- Samenwerking GGD, VRZ en RUD.
- Het bureau Berenschot heeft een plan van aanpak opgesteld voor een verkenning naar de samenwerking op het gebied van de bedrijfsvoering tussen de GGD Zeeland, de RUD en de VRZ. Als gevolg van de COVID-19 maatregelen heeft dit proces tijdelijk stilgelegen, maar is na de zomer weer opgestart Op basis van het plan van aanpak heeft Berenschot interviews gehouden met diverse stakeholders. Oplevering van het rapport is voorzien in het eerste halfjaar van 2021.

Wat heeft het gekost

	Taakveld	Begroting 2020			Realisatie 2020			Realisatie 2020 t.o.v. Begroting 2020		
Code	Naam	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01-4	Bestuur	1.108	0	1.108	1.376	36	1.340	-268	-36	-232
02-4	Burgerzaken	1.177	389	788	1.204	302	903	-28	88	-115
12-4	Openbare orde en veiligheid	795	41	755	1.073	32	1.041	-278	9	-287
	Totaal programma 4	**3.080**	**430**	**2.650**	**3.653**	**369**	**3.284**	**-573**	**61**	**-634**
	Mutaties reserves	200	200	0	200	200	0	0	0	0
	Resultaat na bestemming	**3.279**	**629**	**2.650**	**3.853**	**569**	**3.284**	**-573**	**61**	**-634**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Strategisch communicatieframe
- Integraal veiligheidsbeleid 2018-2022 met jaarlijks een bijbehorend uitvoeringsprogramma
- Zeeuws-Vlaamse visie op dienstverlening: dienstverlening samen doen 2012-2015
- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zeeland (2014)
- Buiten de lijnen, integrale persoonsgerichte aanpak voor mensen in een sociaal-maatschappelijk kwetsbare positie.

5: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

Inleiding (tekst uit begroting 2020)
De gemeentelijke uitgaven worden gedekt uit verschillende inkomstenbronnen. Deze zijn te splitsen in specifieke en algemene inkomstenbronnen. De specifieke zijn direct te relateren aan de uitgaven van de programma's en zijn dan ook hierbinnen verantwoord. De inkomstenbronnen en uitgaven die niet direct te relateren zijn aan de programma's (algemene uitkering, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, deelnemingen enzovoorts) zijn in dit hoofdstuk opgenomen.

Een onderdeel van het programmaplan bestaat uit een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van de overhead, het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

Voor het overzicht van de kosten van de overhead verwijzen wij naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Wat heeft het gekost

Taakveld		Begroting 2020			Realisatie 2020			Realisatie 2020 t.o.v. Begroting 2020		
Code	**Naam**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
011-5	Resultaat van rekeningen van baten en lasten	516	0	516	0	0	0	516	0	516
04-5	Overhead	8.497	40	8.457	8.289	96	8.193	207	-56	263
05-5	Treasury	-121	27	-147	41	18	23	-162	9	-171
061-5	OZB woningen	0	4.027	-4.027	0	4.262	-4.262	0	-236	236
062-5	OZB niet-woningen	0	2.386	-2.386	0	2.414	-2.414	0	-28	28
064-5	Belastingen overige	611	527	84	612	489	122	0	38	-38
07-5	Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	0	40.607	-40.607	0	40.959	-40.959	0	-351	351
08-5	Overige baten en lasten	1	0	1	0	0	0	1	0	1
08-5*	Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0
09-5	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	-15	0	-15	15	0	15
34-5	Economische promotie	0	5.536	-5.536	0	6.843	-6.843	0	-1.307	1.307
	Totaal programma 5	**9.505**	**53.150**	**-43.645**	**8.927**	**55.082**	**-46.154**	**578**	**-1.932**	**2.510**
	Mutaties reserves	3.374	2.975	399	3.524	2.975	549	-150	0	-150
	Resultaat na bestemming	**12.879**	**56.125**	**-43.246**	**12.451**	**58.057**	**-45.606**	**428**	**-1.932**	**2.360**

Toevoeging aan reserves = Lasten
Onttrekking aan reserves = Baten

Beleidskader

- Financiële verordening Sluis 2017
- Controleverordening 2012
- Nota reservebeleid 2017-2020
- Treasurystatuut 2018 (2018)

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente en een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken namelijk de burger heel direct in de portemonnee. Daarbij wil de burger waar voor zijn geld. Het is aan de raad een afweging te maken tussen het gewenste voorzieningenniveau en de prijs die de burger daarvoor betaalt in de vorm van lokale lasten.

De lokale heffingen kunnen onderscheiden worden in:
- Belastingen: deze zijn een algemeen dekkingsmiddel. Er staat geen prestatie tegenover. Voorbeelden zijn de onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting, forensenbelasting.
- Retributies: dit zijn heffingen waar een prestatie tegenover staat, zoals de rioolheffingen en de afvalstoffenheffing. De opbrengst van de retributies mag maximaal kostendekkend zijn.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Coalitieprogramma Dynamisch, continuerend en grensverleggend
Het coalitieprogramma Dynamisch, continuerend en grensverleggend vermeldt met betrekking tot de lokale heffingen: Lokale belastingen zijn geen sluitpost. De belastingdruk stijgt niet meer dan met het percentage van de inflatie.

Toerekening overhead aan de heffingen
Voor de toerekening van het begrip overhead is aansluiting gezocht bij de definitie in het kader van Vensters voor Bedrijfsvoering. Overhead zijn alle kosten die indirect samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Bij het percentage van de toerekening van overhead is het opslagpercentage uit de begroting 2020, t.w. 66%, gehanteerd.

Regionale samenwerking
Sinds 2013 is de heffing en invordering van onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland.

Lokale heffingen

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de inkomsten uit de lokale heffingen.

bedragen x € 1.000	**Rekening 2019**	**Primaire Begroting 2020**	**Begrotings-wijziging**	**Totaal begroot 2020**	**Rekening 2020**	**Afwijking begr-rek 2020**	**Compen-satie COVID-19**
Onroerende-zaakbelastingen	6.454	6.412		6.412	6.677	265	
Afvalstoffenheffing*	3.317	3.434		3.434	3.390	-44	
Rioolheffing*	4.455	4.520		4.520	4.493	-27	
Hondenbelasting	157	163		163	156	-7	
Precariobelasting	283	227	-8	219	180	-39	8
Toeristenbelasting	4.420	4.635	-1.129	3.506	4.246	740	1.129
Reclamebelasting	131	129		129	142	13	
Marktgeld	20	23	-5	18	19	1	5

Lijkbezorgingsrechten	262	309		309	255	-54	
Forensenbelasting	1.800	2.030		2.030	2.597	567	
Baatbelasting	11	11		11	11	0	
Parkeerbelastingen	2.102	1.891	-270	1.621	1.348	-273	270
Naheffingsaanslagen parkeerbelasting	392	300		300	263	-37	
Leges Burgerzaken	418	505	-125	380	293	-87	
Leges bouwvergunningen	1.249	720	-119	601	596	-5	94
Leges overige	205	155	-5	150	153	3	5
Totaal	**25.676**	**25.464**	**-1.661**	**23.803**	**24.819**	**1.016**	**1.511**

* inkomsten na vorming voorziening dubieuze debiteuren

Toelichting op de verschillen (> € 50.000)

Onroerendezaakbelastingen
De onroerendezaakbelastingen hebben per saldo € 265.000 meer opgebracht dan begroot. Zowel op de niet-woningen als op de woningen zijn meeropbrengsten gerealiseerd, respectievelijk € 27.000 en € 238.000. Zowel het aantal objecten eigendom als het aantal objecten gebruik is gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar; aantal objecten eigendom 2019 21.768 vs. 2020 22.121 en aantal objecten gebruik 2019 2.623 vs. 2020 2.641.

Precariobelasting
Als gevolg van COVID-19 zijn horeca en detailhandel verplicht gesloten geweest gedurende een aantal maanden. Om tegemoet te komen aan ondernemers heeft de raad besloten om geen precariobelasting op te leggen gedurende bepaalde perioden in het jaar. Dit heeft gevolgen voor de inkomsten uit precariobelasting. De opbrengsten zijn € 47.000 lager dan de primaire begroting. De gederfde inkomsten precariobelasting zijn gedeeltelijk gecompenseerd door het Rijk (€ 8.000). Desondanks zijn de netto-opbrengsten € 39.000 lager dan primair begroot. Wij houden geen rekening met een eventuele afrekening van het Rijk.

Toeristenbelasting
De COVID-19 pandemie heeft veel invloed gehad op de opbrengsten toeristenbelasting. Een mooie zomer en de adviezen van het Rijk om niet naar het buitenland op vakantie te gaan, hebben ervoor gezorgd dat de opbrengsten uit toeristenbelasting onverwacht hoog zijn. De opbrengsten wijken € 389.000 negatief af ten opzichte van de primaire begroting. Gederfde inkomsten als gevolg van COVID-19 zijn (deels) gecompenseerd door het Rijk. Zo ook voor toeristenbelasting waarvoor wij een compensatie van € 1.129.000 hebben ontvangen. Wij houden geen rekening met een mogelijke terugbetaling aan het Rijk indien hierover wordt afgerekend. Er is momenteel geen zekerheid óf en onder welke voorwaarden dit zal plaatsvinden.

Lijkbezorgingsrechten
De opbrengsten lijkbezorgingsrechten zijn € 54.000 lager dan begroot. Hoewel het aantal bijzettingen in 2020 hoger was dan in het voorgaande jaar, geldt dit niet voor het aantal begravingen. Per saldo zijn hierdoor de opbrengsten lager dan begroot. Daarnaast hebben in 2020 veel minder verlengingen van grafrechten plaatsgevonden dan in 2019 (40% minder). Dit is te verklaren doordat de inhaalslag op het verlengen van grafrechten grotendeels afgerond is in 2019 en in 2020 dus voornamelijk sprake is van verlenging van grafrechten bij graven waarvan de termijn het afgelopen jaar verlopen is.

Forensenbelasting
De totale meeropbrengst forensenbelasting bedraagt € 567.000. Hiervan heeft € 64.000 betrekking op het belastingjaar 2019. De meeropbrengst is het gevolg van een stijging in het aantal tweede woningen (+156) in de gemeente en een in fases gewijzigde tariefstelling ten opzichte van het jaar 2018.

Parkeerbelastingen
De bruto-opbrengsten parkeerbelastingen zijn € 543.000 lager dan de primaire begroting. De lagere opbrengst is deels te wijten aan de knelpunten rondom onze parkeerautomaten. Daarnaast is een groot deel van de gederfde inkomsten te verklaren door de pandemie COVID-19 welke nagenoeg in dezelfde periode uitbrak. Het sluiten van horeca en winkels gedurende meerdere maanden heeft voor een enorme afname van het aantal dagjestoeristen, in met name de kern Sluis, gezorgd wat direct gevolgen heeft voor de opbrengsten parkeerbelastingen. Een deel van deze gederfde inkomsten is door het Rijk gecompenseerd middels een decentralisatie uitkering van € 270.000. Desondanks zijn de netto-opbrengsten € 273.000 lager dan primair begroot. Wij houden geen rekening met een eventuele afrekening van het Rijk.

Naheffingsaanslagen parkeerbelastingen
Tegenover de totale kosten voor het opleggen van de naheffingsaanslagen ad € 469.651 staat een opbrengst van € 262.986. Het dekkingspercentage bedraagt 56%.

Leges Burgerzaken
De opbrengsten uit leges burgerzaken zijn € 87.000 lager dan begroot. Als gevolg van COVID-19 zijn veel huwelijken het afgelopen jaar niet doorgegaan. Dit zien we als een daling terug in het aantal betaalde huwelijken; 50 ten opzichte van 85 in 2019. Daarnaast zien we een sterke daling in de aanvraag van legitimatiebewijzen, zowel van Nederlands ingezetenen als van Nederlanders woonachtig in het buitenland. Als gevolg van COVID-19 maatregelen wordt namelijk de geldigheidsduur van legitimatiebewijzen, met een vervaldatum tussen 1 februari en 1 december 2020, verlengd met 9 maanden.

Kostendekkingspercentages

Afvalstoffenheffing

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing (bedragen in €)	**Uitgaven incl BTW**	**Inkomsten incl BTW**
Huishoudelijk afval	2.849.462	246.032
Milieustraat Oostburg	705.782	
Afvalstoffenheffing (heffing/invordering)	226.997	
Totaal uitgaven en inkomsten	**3.782.241**	**246.032**
Netto lasten door te berekenen in de afvalstoffenheffing	**3.536.209**	
Opbrengst afvalstoffenheffing		**3.496.023**
Onttrekken aan de voorziening afvalstoffenheffing		**40.186**
Dekkingspercentage afvalstoffenheffing		**99%**

Rioolheffing

Kostenonderbouwing rioolheffing (bedragen in €)	Uitgaven incl BTW	Inkomsten incl BTW
Bermsloten/beschoeiingen	104.500	47.270
Straatreiniging	294.856	
Vrijvervalriolering	3.008.789	27.951
Drukriolering	875.758	
Oppervlaktewater	41.425	
Rioolheffing (heffing/invordering)	234.071	
Totaal uitgaven en inkomsten	**4.559.399**	**75.221**
Netto lasten door te berekenen in de rioolheffing	**4.484.178**	
Rioolheffing		**4.599.738**
Toevoegen aan de voorziening rioolheffing	**115.560**	
Dekkingspercentage rioolheffing		**103%**

Lijkbezorgingsrechten

Kostenonderbouwing lijkbezorgingsrechten (bedragen in €)	Uitgaven incl BTW	Inkomsten incl BTW
Lijkbezorging algemeen	26.177	1.691
Beheer begraafplaatsen	261.710	34
Begrafenissen	217.595	4.859
Totaal uitgaven en inkomsten	**505.482**	**6.584**
Door te berekenen netto uitgaven	**498.898**	
Opbrengst lijkbezorgingsrechten		**254.592**
Dekkingspercentage lijkbezorgingsrechten		**51%**

Kwijtschelding en belastingdruk

Kwijtschelding
Bij raadsbesluit van 19 december 2013 is de Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen vastgesteld. De uitvoering van deze regeling ligt bij Sabewa Zeeland.
In 2020 is voor een totaalbedrag van € 166.307 kwijtschelding verleend, waarvan € 160.328 betrekking heeft op 2020. Het betreft hier in totaal 543 verzoeken tot kwijtschelding waarvan er 318 volledig zijn toegekend.

Belastingdruk
Lokale lastendruk
Voor de lokale lastendruk wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Coelo-Atlas lokale lasten
Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks de Atlas van de lokale lasten uit. Dit is een jaarlijks overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen. Voor alle gemeenten brengen zij voor de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing uitgebreid in kaart: de

heffingssystematiek, tarieven en kwijtschelding. Ook is onderzocht welke gemeenten de hoogste en laagste woonlasten hebben.

In de Atlas lokale lasten 2020 stond Sluis op de 117e plaats (van de 377) van goedkoopste gemeenten in Nederland met € 769 woonlasten voor meerpersoonshuishoudens. In de gemeente Aalten waren de woonlasten met € 573 het laagst. De woonlasten in de duurste gemeente Bloemendaal bedroegen € 1.440. De gemiddelde woonlasten in Nederland lagen op € 783.

Paragraaf Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om incidentele financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke structurele taken te kunnen voortzetten. We bepalen het weerstandsvermogen door de relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de risico's die we als gemeente lopen en waarvoor op onze balans geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de gemeentelijke begroting is.
De conclusie betreffende het weerstandsvermogen van de gemeente is dat er voldoende vermogen is om de risico's af te dekken.

Risicomanagement

De gemeente heeft te maken met onder andere toenemende complexiteit en nieuwe taken. Dit vraagt iets van bestuur en organisatie. Om deze reden is het belangrijk dat de gemeente beter leert omgaan met de onzekerheden die op ons pad komen en dat daarin bewuste keuzes gemaakt worden.
Risicogestuurd werken is gebaseerd op variatie, op het durven maken van keuzes, op uitnodigen in plaats van afdwingen, op ontwikkelen in plaats van voorschrijven en op constante interactie en dialoog.
Door risicomanagement doelgericht te maken wordt het duidelijk dat het een bijdrage levert aan het realiseren van doelen. De risico's worden volledig en eenduidig beschreven en het omgaan met risico's wordt volgens een vooraf bepaalde processtap uitgevoerd.
In de begroting is per speerpunt gekeken naar de kritische succesfactoren die we nodig hebben om de doelstelling te bereiken, daarna zijn de risico’s in beeld gebracht.
De risicoscore van een bepaald risico wordt bepaald door kans en impact met elkaar te vermenigvuldigen (risicoscore = score kans x score impact). Maximaal kan een risico 25 punten scoren, wanneer sprake is van een zeer hoge kans van optreden in combinatie met zeer hoge impact.

Risicoprofiel

In de begroting 2020 werd het maximale effect van de aanwezige risico’s becijferd op ongeveer € 10.170.000. Dit resulteerde in een benodigde weerstandscapaciteit van € 13.933.000.
In het verslagjaar hebben zich in relatie tot het risicoprofiel ontwikkelingen voorgedaan met als gevolg dat het totaal van de risico’s € 18.652.000 bedraagt. Dit houdt in dat de risico’s gestegen zijn met een totaal van € 8.482.000.
Wij achten de weerstandscapaciteit van € 16.756.000 ruim voldoende gelet op de aanwezige risico's en het hiermee gekwantificeerde bedrag van € 13.989.000 (75% van 18.652.000).

De belangrijkste wijzigingen in de aanwezige risico’s worden hierna beschreven.

Klasse	Risicoscore (kans x impact)	Begroting 2020	Jaarrekening 2020	Verschil
1. Zeer laag	1 t/m 2	327.500	902.500	575.000
2. Laag	3 t/m 6	5.562.500	9.917.749	4.355.249
3. Gemiddeld	7 t/m 13	1.780.000	4.130.000	2.350.000
4. Hoog	14 t/m 18	0	1.300.000	1.300.000
5. Zeer hoog	19 t/m 25	2.500.000	2.402.000	-98.000
Totaal		**10.170.000**	**18.652.249**	**8.482.249**

Bijgestelde risico's gedurende 2020 ten opzichte van de begroting 2020

Zeer laag

Wegen: in het wegenbeheerplan is minder geld opgenomen voor achterstallig onderhoud van voet- en fietspaden waardoor de gemeente meer claims kan ontvangen. Er is meer geld opgenomen in de begroting 2021 waardoor dit risico ad € 15.000 komt te vervallen.

Rioolgemalen: bij storingen aan gemeentelijke rioolgemalen of verstopping in de huisaansluiting bestaat de kans dat burgers niet kunnen lozen of dat het oppervlaktewater wordt verontreinigd waardoor schade ontstaat in de woning. Bij de storingsdienst is een piketregeling opgezet waardoor storingen eerder worden verholpen, het risico is met € 10.000 verlaagd en daarbij van klasse laag naar zeer laag gezet.

Haven Breskens: vervuiling van het baggerslib uit de haven van Breskens waardoor dit niet in de Westerschelde verspreid kan worden. Vervuiling kan ontstaan of ontstaan zijn door lekkage van olie, brand op een schip, illegaal storten e.d. Dit risico ad € 100.000 wordt toegevoegd.

Haven Breskens: verhoging van kosten bij wijziging natuurbeschermingswet (natura 2000) waardoor het slibafval op een andere locatie moet worden gestort. De eisen van de vergunningen bij de provincie en het waterschap kunnen drastisch gewijzigd worden. Dit risico ad € 100.000 wordt toegevoegd.

Wmo: door invoering van abonnementstarief Wmo is de financiële drempel verlaagd waardoor meer mensen een Wmo voorziening aanvragen. Op basis van de werkelijke uitgaven 2019 is het risico verlaagd van € 500.000 naar € 100.000. Het percentage dat het risico zich voordoet is verlaagd van 100% naar 10%. Het risico gaat van klasse Zeer hoog naar Zeer laag.

Personeel: het vervullen van vacatures gaat niet altijd vanzelf. In 2020 is daarom gestart met andere, vernieuwende manieren van werving. De eerste resultaten zijn voorzichtig positief.
De kans dat er 'gaten' vallen is verlaagd waardoor het risico ad € 25.000 van klasse laag naar zeer laag is gezet.

Wet elektronische publicaties (Wep): deze wet schrijft voor dat de decentrale overheden per 1 januari 2021 nieuw vastgestelde beleidsregels digitaal gaan publiceren in het eigen digitale publicatieblad en geconsolideerd gaan worden in de decentrale regelingenbank. Per 1 januari 2022 dient de gemeente een volledige collectie actuele beleidsregels beschikbaar te hebben in de decentrale regelingenbank. Als de wet niet goed wordt geïmplementeerd dan heeft dat consequenties voor de geldigheid van regelingen. Het risico ad € 50.000 is nieuw toegevoegd

Wet open overheid: deze wet heeft als doel om overheden transparanter te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De wet komt in de plaats van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en geldt naar verwachting vanaf 2022. Als de wet niet goed wordt geïmplementeerd dan heeft dat consequenties voor de bruikbaarheid van overheidsinformatie. Deze consequenties kunnen weer financiële gevolgen hebben. Het risico ad € 50.000 is nieuw toegevoegd

Dwangsommen: bij vertraagde besluitvorming bestaat het risico dat betrokkenen een beroep doen op een dwangsom wegens niet tijdig beslissen. Het risico ad € 10.000 is nieuw toegevoegd.
Laag

Muziekschool: de gemeente Sluis is per 1 januari 2018 uitgetreden uit de gemeenschappelijke regeling Zeeuwse Muziekschool. De voorziening is bij het opmaken van de jaarrekening verhoogd waardoor het risico ad € 231.000 komt te vervallen.

Omgevingswet: de nieuwe invoeringsdatum is uitgesteld tot 1 juli 2022. Vanaf de datum van inwerkingtreding moeten de werkprocessen gedigitaliseerd zijn en ingericht conform de eisen van de

Omgevingswet. We werken dan niet meer vanuit het OLO, maar vanuit de fysieke leefomgeving (digitaal programma voor het ontvangen van de vergunningsaanvragen). Het risico ad € 250.000 is hetzelfde gebleven, echter is de kans verlaagd van 50% naar 30%. Hierdoor is het risico verhuisd van klasse gemiddeld naar klasse laag.

Datalek: Als gemeente werken we veel met privacygevoelige informatie. Informatie-beveiliging en beheersmaatregelen zijn dan ook belangrijk. Wij hebben dit geborgd in ons informatiebeveiligingsbeleid en bijhorende uitvoerings- en controleplannen. Dit alles zal nooit 100% kunnen voorkomen dat door menselijk handelen een datalek kan ontstaan. Het thuiswerken is daarin een extra factor om rekening mee te houden. De Autoriteit Persoonsgegevens kan bij datalekken een boete uitdelen, die kan oplopen tot € 800.000. Wij nemen een risico op van € 100.000.

Gemiddeld

Havengebied Breskens: de 2e fase binnen het project Havengebied Breskens kan vertraging oplopen doordat geen vergunning verleend kan worden ingevolge PAS. Er zal geen vertraging plaatsvinden. Het risico ad € 300.000 kan afgevoerd worden.

Gemeenschappelijke regelingen: door verschillende oorzaken kunnen begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen ontstaan waardoor de gemeente financieel moet bijspringen. Verwachting is dat de coronacrisis de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen negatief beïnvloedt. Grootste effect zit in 2020, vermoedelijk een doorwerking in 2021. Het risico wordt verhoogd van € 200.000 naar € 300.000.

Bouw en woningtoezicht: door het langdurig niet kunnen invullen van een vacature toezicht bouwen staat de controle van bouwprojecten onder druk. In overleg met het bevoegd gezag worden er prioriteiten binnen handhaving vastgesteld. Dit risico ad € 250.000 is verschoven naar de klasse gemiddeld. Hiervoor wordt door het college bij de resultaatsbestemming gevraagd middelen beschikbaar te stellen om de capaciteit uit te breiden.

Gemeentefonds: met ingang van 01-01-2022 gaat de herverdeling van het gemeentefonds van kracht. Op basis van de onderzoeken die momenteel lopen naar een rechtvaardigere verdeling van het gemeentefonds blijken signalen dat plattelandsgemeenten nadeelgemeenten zullen worden. De impact varieert tussen de € 0 en € 60 per inwoner per jaar. Voor de gemeente Sluis daarentegen ziet de financiële impact er op dit moment positief uit en bedraagt deze + € 48 per inwoner. Aangezien de herverdeling van het gemeentefonds nog niet definitief is, is dit risico ad € 1.400.000 nieuw toegevoegd.

Hoog

Haven Breskens: bij de overdracht van de haven is geen actueel inspectierapport van de kades aangeleverd. Het huidige opgenomen bedrag voor beheer en onderhoud is een inschatting op basis van kengetallen. Het is niet zeker of het bedrag voor beheer en onderhoud dat nu is opgenomen ook voldoende is. Dit risico ad € 500.000 is nieuw opgenomen.

Jeugd en onderwijs: de vraag naar hulpverlening neemt toe en wordt complexer waardoor een betere samenwerking nodig is tussen de professionals onderling en het gezinssysteem. De begeleiding van de gezinnen is arbeidsintensiever. Er is binnen de gemeente gekozen voor het systeem van casusregie waardoor er een betere sturing is. De kans dat het risico van hogere kosten dan begroot zich voordoet is van 90% verlaagd naar 50%. Het risico ad € 500.000 gaat hierdoor van klasse zeer hoog naar hoog.

Zeer Hoog

Pensioenen: de verplichting die de gemeente heeft uit hoofde van pensioenen van (vml.) bestuurders wordt jaarlijks actuarieel herrekend. Deze berekening kan slechts eenmaal per jaar worden uitgevoerd op basis van de actuele disconteringsvoet die het ministerie eind december van het lopende jaar vaststelt. Daardoor is de omvang van de noodzakelijke bijstorting ten laste van het resultaat van het boekjaar vooraf niet bekend. Nog ieder jaar is gebleken dat dit aan de orde is. De omvang is echter lastig in te schatten aangezien nog niet bekend is wat de renteontwikkeling is, mede in het licht van corona. Het risico wordt verhoogd van € 500.000 naar € 600.000.

Sociaal Domein: het realiseren van de taakstelling sociaal domein is een essentieel onderdeel van deze begroting en de beoordeling van onze financiële positie. Gezien de omvang van deze taakstelling en het veelal open-einde karakter van de hierin opgenomen budgetten, bestaat het risico dat de beoogde financiële taakstelling niet volledig wordt behaald. Dit risico ad € 1.702.000 is opgenomen in klasse zeer hoog.

Weerstandscapaciteit

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit:

Bedragen x € 1.000	**Incidenteel**
Eigen vermogen per 31 december 2020:	
- algemene reserve	10.543
- reserve grondexploitatie	893
- reserve sociaal domein	1.835
- reserve explosievenruiming	284
- egalisatiereserve bodemsanering	235
Onvoorzien	0
Onbenutte inkomstenbronnen	2.966
Totaal	**16.756**

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke structurele taken te kunnen voortzetten. We bepalen het weerstandsvermogen door de relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om niet begrote kosten te dekken) en de risico's die we als gemeente lopen en waarvoor op de balans geen voorziening is getroffen.

Wij achten deze weerstandscapaciteit van € 16.756.000 ruim voldoende gelet op de aanwezige risico's en het hiermee gekwantificeerde bedrag van € 13.989.000 (75% van 18.652.000).

Financiële kengetallen

De Adviescommissie vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft in 2014 zeven uitgangspunten opgesteld, waarbij de rode draad de versterking van de horizontale verantwoording is. Voor de uitwerking van de adviezen is een stuurgroep ingesteld bestaande uit vertegenwoordigers van onder meer de ministeries van BZK en Financiën, de VNG, het IPO en de commissie BBV. Een eerste resultaat is inmiddels vastgesteld. Het betreft de invoering van een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen.

Bedragen x € 1.000		Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
1A	Netto schuldquote	78%	95%	68%
1B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	78%	95%	68%
2	Solvabiliteitsratio	22%	18%	24%
3	Grondexploitatie	3%	4%	2%
4	Structurele exploitatieruimte	2%	0%	5%
5	Belastingcapaciteit	103%	104%	101%

Beschouwing kengetallen in relatie tot de financiële positie
De netto schuldquote (kengetal 1A en 1B) heeft een dalend verloop door de aflossing op de langlopende leningen. In tegenstelling tot de begroting is in 2020 geen lang geld aangetrokken, zie hiervoor de paragraaf financiering. De behoefte aan vreemd vermogen voor financiering van vaste activa is relatief hoog maar de verplichtingen (rente en aflossing) leggen geen ongewenst hoge druk op de financiële positie. Daarbij is het renterisico (door schommelingen in de renteontwikkeling) beperkt doordat voor de aangetrokken leningen met een lange looptijd een vaste rente geldt gedurende de gehele looptijd. De gemeente Sluis blijft dan ook ruimschoots onder de zogenaamde renterisiconorm.

De solvabiliteitsratio (kengetal 2) steekt gunstig af bij wat in zijn algemeenheid geldt als de norm voor gemeenten zoals gesteld door de VNG. De reservepositie is niet ongunstig wat onder andere mag blijken uit de verhouding tussen de risicopositie en het weerstandsvermogen.

Kengetal 3 betreffende de verhouding tussen boekwaarden grondexploitatie en het begrotingstotaal exclusief mutaties reserves laat zien dat de middelen die vastliggen in de grondvoorraden relatief gezien beperkt blijven.

Kengetal 4 betreffende structurele exploitatieruimte laat zien dat de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten gedurende 2020. Hoewel de structurele exploitatieruimte beperkt is, wordt deze gecompenseerd door een vrij gunstige reservepositie. Op basis hiervan achten wij het risico relatief beperkt dat onverwachte tegenvallers, ook als die structureel extra lasten meebrengen, tot ernstige verstoring van het begrotingsevenwicht zullen leiden.

Het kengetal 5 betreffende de gemeentelijke lasten per huishouden laat zien dat wij redelijk in de pas lopen met het landelijk gemiddelde. Van belang is wel hierbij op te merken dat in dit kengetal niet de tarieven betrokken zijn voor forensenbelasting en toeristenbelasting. Uiteraard

zijn dit geen heffingen die ten laste van onze eigen inwoners komen. De impact van de tariefbepaling van deze heffingen voor onze financiële positie is evenwel van aanzienlijk belang.

Paragraaf kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen zijn als volgt gerubriceerd:
- Wegen
- Rioleringen
- Bermsloten en beschoeiingen
- Openbare Verlichting
- Groen
- Civiele kunstwerken
- Speelterreinen
- Gebouwen

Beleids- en beheerplannen

Voor het onderhoud zijn door de raad verschillende beleids- en beheerplannen vastgesteld. In onderstaande tabel zijn de beheerplannen weergegeven met vermelding van de programma's en de duur van het plan.

Kapitaalgoederen	Programma	Beleids-/beheerplan	Duur plan
Wegen	Ruimtelijk beheer	Beheerplan wegen	2017-2026
Rioleringen	Ruimtelijk beheer	VGRP	2020-2024
Bermen en beschoeiingen	Ruimtelijk beheer	VGRP	2020-2024
Openbare verlichting	Ruimtelijk beheer	Beleids- en beheerplan openbare verlichting	2013-2022
Groen	Ruimtelijk beheer	Beheerplan groen	2017-2021
Civiele kunstwerken	Ruimtelijk beheer	Beheerplan groen	2017-2021
Speelterreinen	Ruimtelijk beheer	Beheerplan speelterreinen	2009-2018
Gebouwen	Diverse	Beheerplan Gebouwen	2013-2020

Wegen

Uit de inspecties van de afgelopen jaren bleek dat de achterstand in onderhoud langzaam opliep van 12% (2013) naar 16% (2017). In het nieuwe beheerplan wegen is een strategie vastgesteld die ertoe moest leiden dat het areaal niet verder degradeert. Naast duurzame rehabilitatie (vervanging weg inclusief fundering) wordt er meer ingezet op kleinschalig onderhoud. Bovendien is er per 1 januari 2018 naast de wegbeheerder een bestaande vacature van een medewerker voor wegenbeheer ingevuld, daar waar in de voorgaande jaren gebruik gemaakt werd van inhuurkrachten.
Deze maatregelen hebben effect gesorteerd want in 2019 bleek dat de achterstand in onderhoud gereduceerd is tot 11%. Dit ondanks het gebrek aan capaciteit bij de aannemer.
Eind 2020 is een nieuwe inspectie uitgevoerd waaruit blijkt dat het achterstallig onderhoud 12% bedraagt. De achterstand is iets groter geworden, omdat het beschikbare budget voor onderhoud aan de wegen niet volledig is gebruikt. Nieuwe civieltechnische werken (investeringen) hebben extra capaciteit van ons gevraagd wat ten koste is gegaan van voorbereiding voor het uitvoeren van onderhoud aan de wegen.

Kengetallen:	
Asfaltverharding	649.497 m²

Elementenverharding	1.192.333 m².
Overig (beton-, half verharding)	70.261 m².

Rioleringen

Vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan is in 2020 invulling gegeven aan de voorbereiding/uitvoering van:

Voorbereiding riool/herinrichtingswerkzaamheden:
- Retranchement: Noordstraat en Mauritsstraat – bestekfase afgerond (Noordstraat)/eerste opzet functioneel ontwerp riolering (Mauritsweg)
- Breskens: Langeweg viaduct, omgeving Wulpenlaan – functioneel ontwerp gereed
- Breskens: Dokter Broodmanstraat/Weijkmanlaan – functioneel ontwerp riolering opgesteld
- Breskens: achterzijde Millianostraat – definitief ontwerp opgesteld
- Hoofdplaat: Molenweg e.o. start verkenning afkoppelmogelijkheden
- St. Anna ter Muiden: vervanging riolering diverse straten – functioneel ontwerp gereed
- Schoondijke fase 3: Willemsweg/Lange Heerenstraat e.o bestekfase en aanbesteed
- Sluis: bedrijventerrein Industrieweg aanbesteed en in afwachting van vergunning tijdelijke ontsluitingsweg
- Oostburg Centrumplan fase 4 bestekfase

Uitvoering gestart:
- Cadzand: Wijk de Brabander – optimalisatie bestaande rioolstelsel en aanpassen watersysteem ter plaatse
- Cadzand: Boulevard de Wielingen Duinplein fase 1
- Breskens: Oude Rijksweg – start vervanging riolering achtertuinen
- Breskens: Boulevard – start bereikbaar maken riolering onder en in achtertuinen woningen
- Ijzendijke: Grote Jonkvrouw laatste fase gescheiden stelsel
- Groede: Voorstraat vervangen deel gemengd stelsel
- Ijzendijke: Ravelijnstraat-Bolwerk e.o. realisatie aanbrengen gescheiden stelsel
- Oostburg: Castor HWA-riool
- Retranchement: parkeerplaats Kanaalweg-Hazegras
- Sluis: St. Annastraat relinen deel bestaande riolering

Drukriolering:
- Strandpost ’t Zwin
- Strandpost Nieuwvliet
- Strandpost ’t Halve Maentje
- Uitvoering diverse kleine onderhoudswerkzaamheden aan de hand van eerder verkregen inspectieresultaten

Kengetallen:	
Vrij verval rioolleiding	256,7 km
Riool persleiding	136,2 km
Installatie Behandeling Afvalwater (IBA)	65 st
Gemalen (druk riolering)	491 st
Gemalen (hoofdriolering)	72 st

Kolken	11.000 st
Pompen	639 st
Randvoorzieningen	2 st

Bermsloten en beschoeiingen

Normaal jaarlijks maaiwerk van sloten is uitgevoerd. Naast maaiwerk is in samenwerking met waterschap Scheldestromen de onderhoudstoestand van verschillende duikers in Schoondijke in beeld gebracht.

Kengetallen:	
Oppervlaktewater	11 ha
Oever	43 km

Openbare Verlichting

Het beleids- en beheerplan openbare verlichting 2013-2022 is op 27 september 2012 vastgesteld. Doel is om aan de hand van diverse uitgangspunten zoals verkeersveiligheid, sociale veiligheid, leefbaarheid, energieverbruik en milieu, het beleid en beheer ten aanzien van de openbare verlichting in de gemeente Sluis vast te stellen. De toe te passen verlichtingskwaliteit is gebaseerd op de Richtlijn Openbare Verlichting 2011.
In verband met energiebesparing en de verbeterde lichtopbrengsten van de LED armaturen worden oude, energie-onvriendelijke installatieonderdelen jaarlijks gedeeltelijk vervangen. De hogere kapitaallasten kunnen worden opgevangen binnen de totale exploitatiekosten, omdat door het vervangen van de verouderde verlichting de gemiddelde energie- en onderhoudskosten per lichtpunt dalen. In alle gevallen wordt LED toegepast bij nieuwbouw en vervanging.

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting wordt door 11 Zeeuwse gemeenten, waterschap Scheldestromen, provincie Zeeland en havenbedrijf North Sea Port gezamenlijk aanbesteed. Een gezamenlijk beheerbureau behartigt onze belangen.
Vanwege een geschil met de aannemer is er in 2020 minder werk uitgevoerd dan gepland. De aannemer heeft het contract voortijdig beëindigd. In 2020 zijn de afwikkelingen van het oude contract behandeld en zijn de voorbereiding voor een nieuwe aanbesteding gestart.
In 2021 wordt door het beheerbureau, namens alle beheerders, een nieuw contract afgesloten voor het beheer en onderhoud van de openbare verlichting. Deze keer wordt Zeeland verdeeld over drie percelen en krijgt elk perceel een afzonderlijke aannemer, omdat is gebleken dat één aannemer voor geheel Zeeland niet werkbaar is.

Kengetallen:	
Lichtmasten	6.213
Conventionele armaturen	4.001
Conventionele lampen	4.417
LED armaturen	2.366
Abri's gemeente Sluis	21
Abri's Clear Channel	9

Groenvoorzieningen

In 2017 is het gemeentelijk groenbeheerplan vastgesteld voor de periode 2017-2021. Het groenbeheerplan geeft inzicht in het totaal areaal groenelementen inclusief straatmeubilair en op welk niveau dit onderhouden moet worden. Het vormt de basis voor het opstellen van de jaarrond onderhoudsbestekken en de daarbij behorende kwaliteitscontrole. Het kwaliteitsniveau is volgens de landelijke richtlijnen van de CROW vastgesteld op niveau B.
In 2020 zijn de onderhoudsplannen omgezet naar opdrachten, waarvan de wekelijkse controle op het behalen van afspraken en bijsturen van de werkschema's en -omschrijvingen door medewerkers van de gemeente is uitgevoerd. De beleidsmonitoring is uitbesteed aan een onafhankelijke partij die drie keer per jaar onze buitenruimte controleert (inclusief de kustlijn).

Voor mensen met een lichamelijke beperking zijn we gestart met oude halfverhardingspaden waar mogelijk om te vormen naar een beter begaanbare verharding. Uitgangspunt voor het te gebruiken materiaal is het wandelpad huize Emmaus/bushalte IJzendijke. Naast de gebruikelijke integrale rioolprojecten en wegenonderhoud hebben we een start gemaakt met het opstellen van een renovatieplan voor het zuidelijke deel van de wallen in Sluis en de markt in Retranchement. Vanwege de flora en fauna zullen de wallen in fases moeten worden uitgevoerd. Voor dit onderdeel zitten we nu in de vergunningsfase. In 2021 komt er een nieuw groenbeheerplan en starten we met de uitvoering van de DVO Groen met Dethon.

Kengetallen:	
Bomen (incl sportvelden/scholen)	14.626 st
Straatmeubilair (afvalbakken, banken, fietsenrekken, bloembakken)	2.272 st
Hagen	31.829 m1
Blokhagen	23.974 m2
Bosplantsoen	354.894 m2
Bos	82.595 m2
Grassen	1.740.365 m2
Sierheesters	104.169 m2
Rozen	3.751 m2
Halfverhardingen	88.521 m2
Zwarte grond (incl begraafplaatsen)	52.804 m2
In gebruik genomen grond	38.304 m2
Waterpartijen/vijvers	14 st

Civiele kunstwerken

Jaarlijks wordt onderhoud aan bruggen, trappen en steigers/vlonderdekken uitgevoerd om de veiligheid te waarborgen.

Kengetallen:	
Bruggen en steigers	29 st
Trappen	30 st
Tunnel(coupure)	1 st

Speelterreinen

Het beheerplan speelterreinen dient opnieuw vastgesteld te worden. In 2020 zijn eerst inspanningen verricht om te komen tot een nieuw beleidsplan Speelvoorzieningen. Dit beleidsplan is begin 2021 vastgesteld. Aansluitend zal het nieuw beheerplan speelterreinen opgesteld worden.
Jaarlijks worden meerdere inspecties uitgevoerd op de speelvoorzieningen en vindt er periodiek onderhoud plaats om veilig gebruik door de kinderen te waarborgen.

Kengetallen:	
Speelterreinen	61 st
Speeltoestellen	362 st

Gebouwen

Het onderhoud van gebouwen wordt uitgevoerd op basis van het beheerplan gebouwen. In 2020 zijn de voorbereidingen getroffen voor een nieuw gebouwenbeheerplan. Er is een werkgroep gestart met het inventariseren van onderhoudskosten, duurzaamheidsinvesteringen, kosten voor het toegankelijk maken voor mindervaliden, bezettingsgraad, opbrengsten, exploitatiekosten en boekwaarden. Dit zal realiseren in een geactualiseerd plan voor het gemeentelijk vastgoed in 2021.
De uitvoering van de Lokale Agenda Toegankelijkheid heeft vertraging opgelopen als gevolg van COVID-19. Inmiddels is de evaluatie van de Lokale Agenda behandeld in de commissie Samenleving/Middelen (20-04-2021).

Kengetallen:	
Gebouwen	136

Paragraaf Verbonden Partijen

De gemeente heeft bestuurlijke en financiële belangen in gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden, stichtingen en verenigingen. Deze instellingen (verbonden partijen) voeren beleid uit voor de deelnemende gemeenten. Dit beleid kan in principe ook door de gemeente in eigen beheer worden uitgevoerd. In het algemeen geldt dat voor gemeenschappelijke regelingen en dergelijke wordt gekozen indien de gemeente dit niet alleen dan wel niet doeltreffend of doelmatig kan uitvoeren of wettelijk wordt opgelegd (VRZ en RUD). De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar blijft wel de eindverantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Het Besluit Begroting en Verantwoording geeft aan dat in deze paragraaf tenminste aandacht moet worden geschonken aan de visie, welke onze gemeente heeft op de verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in het programmaplan. Per partij is sprake van een financieel en bestuurlijk belang.

Deelname in publiekrechtelijke rechtspersonen (WGR)	**Vertegenwoordiging in vennootschappen (BV/NV)/ Stichtingen en Verenigingen**
1. Veiligheidsregio Zeeland	7. Dethon
2. Sabewa Zeeland	8. PZEM N.V.
3. Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)	9. NV Economische Impuls Zeeland
4. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland	10. Holding Zeeuwse Visveiling B.V.
5. SWV Collectief Vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen	11. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
6. Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zeeland	12. Vereniging van Nederlandse Gemeenten
	13. Vereniging Zeeuwse Gemeenten

Veiligheidsregio Zeeland

Verband		
	Naam	Veiligheidsregio Zeeland
	Website	www.vrzeeland.nl
	Vestigingsplaats	Middelburg
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	De VRZ heeft doelstellingen en prioriteiten vastgelegd in haar Beleidsplan 2016 – 2019. Dit beleidsplan is tot stand gekomen met medewerking van de medewerkers VRZ, bestuurders, gemeenteraadsleden en onze netwerkpartners. Het beleidsplan is thematisch ingedeeld en gaat in op de risico's die voorkomen binnen de grenzen van onze veiligheidsregio. Hierbij is er onder ander aandacht voor: Nucleaire veiligheid, waterveiligheid en maritieme hulpverlening, transportrisico's, chemische industrie, Maatwerk in brandweerzorg, samenleving, zelfredzaamheid en samenredzaamheid, vergrijzing en zorg.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Middelburg, Vlissingen, Goes, Terneuzen, Schouwen-Duiveland, Tholen, Noord-Beveland, Borsele, Reimerswaal, Hulst, Kapelle en Tholen.
	Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur
	Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 2.297.958
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 3.671.380
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 4.708.553
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 34.591.356
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 34.125.916
	Bedrijfsresultaat 2020	€ 1.592.009
Relatie met programmabegroting		
	Programma	4 - Bestuur en veiligheid

Openbaar Lichaam afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

Verband		
	Naam	Openbaar lichaam afvalstoffenverwijdering Zeeland
	Website	-
	Vestigingsplaats	Nieuwdorp
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Het doel van de Gemeenschappelijke regeling afvalstoffenverwijdering Zeeland (O.L.A.Z.) is de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van afvalstoffenverwijdering.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder M.P.E. de Feijter
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 1.889.110
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 412.475
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 428.940
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 9.972.638
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 10.541.377
	Bedrijfsresultaat 2020	€ 16.465
Relatie met programmabegroting		
	Programma	1 - Ruimte en beheer

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zeeland

Verband		
	Naam	GGD Zeeland
	Website	www.ggdzeeland.nl
	Vestigingsplaats	Goes
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Het openbaar lichaam is ingesteld met als doel behartigen van de gezamenlijke belangen van de deelnemers met bovenstaande wet- en regelgeving. Gerefereerd wordt aan de Wet publieke gezondheid, de Wet veiligheidsregio's en de Wet op de lijkbezorging.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder J. Werkman
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 894.826
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 5.448.092
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ -581.260
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 18.768.728
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 24.613.199
	Bedrijfsresultaat 2020	€ -5.465.283
Relatie met programmabegroting		
	Programma	3 - Sociaal domein

Dethon

Verband		
	Naam	Dethon
	Website	www.dethon.nl
	Vestigingsplaats	Terneuzen
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	De Dethon voert voor de gemeente de taken op grond van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uit. Daarnaast is in de deze gemeenschappelijke regeling het WSP (werkservicepunt) opgenomen dat voorziet in het verbinden van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Via deze gemeenschappelijke regeling worden verschillende re-integratieprojecten gerealiseerd.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Hulst en Terneuzen.
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder M.J. Poissonnier-Dekker
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 237.986
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 1.783.597
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 1.486.734
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 11.002.440
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 12.358.628
	Bedrijfsresultaat 2020	€ -
Relatie met programmabegroting		
	Programma	3 - Sociaal domein

SWV Collectief Vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen

Verband		
	Naam	SWV collectief vervoer Zeeuwsch-Vlaanderen
	Website	-
	Vestigingsplaats	Terneuzen
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast gemeente Sluis: de gemeenten Hulst en Terneuzen
	Vertegenwoordiging	Dagelijks Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder M.J. Poissonnier-Dekker
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 758.517
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ -
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ -
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 519.280
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 475.809
	Bedrijfsresultaat 2020	€ -
Relatie met programmabegroting		
	Programma	3 - Sociaal domein

Sabewa

Verband		
	Naam	Sabewa Zeeland
	Website	www.sabewazeeland.nl
	Vestigingsplaats	Terneuzen
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Het beogen dat de werkzaamheden op een zodanige schaal worden georganiseerd dat hierdoor minder sprake is van kwetsbaarheid, dat de kwaliteit gehandhaafd of mogelijk verbeterd wordt en efficiëncyvoordeel wordt behaald.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Terneuzen, Tholen en Waterschap Scheldestromen
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder J. Werkman
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 592.390
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 238.822
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ -28.940
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 17.736.453
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 4.930.852
	Bedrijfsresultaat 2020	€ -122.590
Relatie met programmabegroting		
	Programma	5 - Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland

Verband		
	Naam	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland
	Website	www.rud-zeeland.nl
	Vestigingsplaats	Terneuzen
	Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Samen werken aan een schone en veilige werk- en leefomgeving door middel van klantvriendelijk, professioneel, doelmatig en conform vastgestelde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen, de provincie Zeeland en waterschap Scheldestromen.
	Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
	Portefeuillehouder	Wethouder P.P.M Ploegaert MPM
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 661.700
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 1.438.783
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 1.596.642
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 1.749.494
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 1.752.250
	Bedrijfsresultaat 2020	€ 451.418
Relatie met programmabegroting		
	Programma	1 - Ruimte en beheer

PZEM

Verband		
	Naam	PZEM NV
	Website	www.pzem.nl
	Vestigingsplaats	Middelburg
	Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	PZEM richt zich op productie, handel en levering van energieproducten en -diensten op de zakelijke markt.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Provincies Zeeland, Noord-Brobant en Zuid-Holland. Gemeenten: Sluis, Terneuzen, Hulst, Vlissingen, Middelburg, Veere, Borsele, Goes, Kapelle, Reimerswaal, Noord-Beveland, Tholen, Schouwen-Duiveland, Woensdrecht, Bergen op Zoom en Goeree-Overflakkee.
	Vertegenwoordiging	Algemene vergadering aandeelhouders
	Portefeuillehouder	Wethouder M.J. Poissonnier-Dekker
Financiële positie		
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 1.346.621.000
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 1.376.990.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 940.039.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 850.880.000
	Bedrijfsresultaat 2020	€ -21.841.000
Relatie met programmabegroting		
	Programma	2 - Economie

NV Economische Impuls Zeeland

Verband		
	Naam	NV Economische Impuls Zeeland
	Website	www.impulszeeland.nl
	Vestigingsplaats	Middelburg
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	NV Economische Impuls Zeeland (Impuls) werkt samen met ondernemers aan een innovatief en economisch gezond Zeeland. Dit doet ze onder andere door ondernemers hulp te bieden bij het vestigen van bedrijven en door verschillende projecten te ondersteunen.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	ABN AMRO, Dow Benelux BV, gemeente Borsele, gemeente Goes, gemeente Hulst, gemeente Kapelle, gemeente Middelburg, gemeente Noord-Beveland, gemeente Reimerswaal, gemeente Schouwen-Duiveland, gemeente Sluis, gemeente Terneuzen, gemeente Tholen, gemeente Veere, gemeente Vlissingen, Kamer van Koophandel voor Zuidwest-Nederland, Provincie Zeeland en Rabobank.
	Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Wethouder J. Werkman
Financiële positie		
	Bijdrage gemeente Sluis	€ 23.971
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 3.944.949
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 4.872.542
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 1.474.688
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 3.388.503
	Bedrijfsresultaat 2020	€ 66.291
Relatie met programmabegroting		
	Programma	2 - Economie

Holding Zeeuwse Visveiling B.V.

Verband		
	Naam	Holding Zeeuwse Visveiling B.V.
	Website	www.zeeuwsevisveilingen.nl
	Vestigingsplaats	Vlissingen
	Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Per 1 januari 2005 is de Zeeuwse Visveiling B.V. opgericht. Deze Holding bezit de aandelen van de Zeeuwse Visveiling Breskens NV en de aandelen van de Zeeuwse Visveiling Vlissingen BV, die hierdoor per dezelfde datum zij gefuseerd. Doel van de fusie was het neerzetten van een sterke visveilingorganisatie in Zeeland om de marktpositie te versterken, de kosten te reduceren, de service aan de vissers en vishandel te continueren en beter op toekomstige ontwikkelingen in te spelen. De gemeenten Sluis en Vlissingen bezitten aandelen in de Holding Zeeuwse Visveiling BV. De verhouding is hierbij 35:65.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast de gemeente Sluis, de gemeente Vlissingen.
	Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Wethouder M.J. Poissonnier-Dekker
Financiële positie		
	Totale begroting (exploitatie)	N.V.T.
	Bijdrage Gemeente Sluis (raming 2020)	Mogelijk verlies van de veiling te Breskens komt voor rekening van de gemeente Sluis als reserve van de Visveilig niet toereikend is. De gemeente Sluis is niet verantwoordelijk voor het verlies van de Visveiling Vlissingen BV.
	Bijdrage gemeente Sluis	nvt
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 5.479.314
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 5.176.108
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 3.661
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 54.990
	Bedrijfsresultaat 2020	€ -303.206
Relatie met programmabegroting		
	Programma	2 - Economie

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Verband		
	Naam	N.V. Bank Nederlandse gemeenten
	Website	www.bng.nl
	Vestigingsplaats	Den Haag
	Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Nederlandse gemeenten
	Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
	Portefeuillehouder	Wethouder J. Werkman
Financiële positie		
	Dividend gemeente Sluis (2019)	
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 4.887.000.000
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 5.097.000.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 144.802.000.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 155.262.000.000
	Bedrijfsresultaat 2020	€ 221.000.000
Relatie met programmabegroting		
	Programma	5 - Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Verband		
	Naam	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
	Website	www.vng.nl
	Vestigingsplaats	Den Haag
	Rechtsvorm	Vereniging
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	1. De Vereniging heeft ten doel haar leden collectief en individueel bij te staan bij de vervulling van hun bestuurstaken. 2. De Vereniging heeft voorts tot doel voor de leden of groepen van leden afspraken te maken met andere overheden over het arbeidsvoorwaardenbeleid in de overheidssector. 3. De Vereniging heeft tevens ten doel het behartigen van de belangen van haar leden welke samenhangen met de door hen uitgevoerde bestuurs- en beheerstaken alsook de met deze taken samenhangende: a. voorwaarden, tarieven en prijzen voor (onder andere energie gerelateerde) producten en diensten, alsmede; b. de overige aan het gebruik van hierboven genoemde producten gerelateerde kosten en voorwaarden.
Bestuurlijke relatie		
	Deelnemers	Naast Sluis: Alle Nederlandse gemeenten.
	Vertegenwoordiging	Lidmaatschap en stemrecht.
	Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue
Financiële positie		
	Contributie 2020	€ 36.516
	Eigen Vermogen 31-12-2019	€ 64.627.000
	Eigen Vermogen 31-12-2020	€ 62.379.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	€ 88.985.000
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	€ 94.719.000
	Bedrijfsresultaat 2020	€ -624.000
Relatie met programmabegroting		
	Programma	4 - Bestuur en veiligheid

Vereniging Zeeuwse Gemeenten

Verband		
	Naam	Vereniging Zeeuwse gemeenten
	Website	www.vng.nl/vzg
	Vestigingsplaats	Vlissingen
	Rechtsvorm	Vereniging
Inhoud		
	Doelstelling en Visie	Het behartigen van belangen die aan haar leden gemeenschappelijk eigen zijn.
	Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
Bestuurlijke relatie		
	Vertegenwoordiging	Bestuurslid
	Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue
Financiële positie		
	Contributie 2020	€ 11.144
	Eigen Vermogen 31-12-2019	
	Eigen Vermogen 31-12-2020	
	Vreemd Vermogen 31-12-2019	
	Vreemd Vermogen 31-12-2020	
	Bedrijfsresultaat 2019	
Relatie met programmabegroting		
	Programma	4 - Bestuur en veiligheid

Paragraaf Financiering

De paragraaf financiering behandelt de treasuryfunctie van de gemeente. In deze paragraaf komt het risicobeheer van de financieringsportefeuille aan de orde en wordt inzicht geboden in de ontwikkeling van de financieringsportefeuille van de gemeente. De treasuryfunctie heeft als doel tegen gunstige condities en tegen zo laag mogelijke kosten te voorzien in de benodigde financieringsmiddelen en daarbij risico's zoveel mogelijk uit te sluiten.

De gemeente beschikt in relatie tot het investeringsniveau in beperkte mate over eigen financieringsmiddelen. De treasury-activiteiten richten zich dan ook vooral op het zo effectief en doelmatig mogelijk aantrekken en inzetten van vreemd vermogen. Door het doorlopend bijhouden van een liquiditeitsplanning en het volgen van ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt, wordt ingezet op het afsluiten van geldleningen op het meest gunstige moment en tegen de meest gunstige voorwaarden.

Het beleid voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut dat op 1 maart 2018 geactualiseerd is.
De belangrijkste punten zijn:
- In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is bepaald dat overtollige middelen alleen aangehouden mogen worden bij het ministerie van Financiën (Schatkistbankieren);
- Om de interne liquiditeitsrisico’s te bepalen wordt een liquiditeitenplanning opgesteld voor zowel de korte (één jaar) als de langere termijn (meerjarig);
- Het aantrekken van leningen geschiedt door een offerte aan te vragen bij tenminste twee financiële instellingen.

Algemene ontwikkelingen rentebeleid

De kredietcrisis heeft in de laatste jaren een grote impact gehad op de economische ontwikkelingen. De rentetarieven 2020 zijn vergeleken met vorig jaar licht gestegen. De tarieven voor "kort geld" zijn in 2020 gemiddeld -/- 0,31 %. De rente op langlopende geldleningen (25 jaar gelijk) was gemiddeld 2%.

Risico's op beheer en verstrekte gelden

Risicobeheer
De kasgeldlimiet is het maximumbedrag aan leningen en kredieten met een looptijd van minder dan 1 jaar dat de gemeente op mag nemen. De minister heeft dat op 8,5% van het begrotingstotaal vastgesteld. Voor Sluis was dit in 2020 € 6,3 miljoen. In 2020 is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van het kort geld gezien de interessante rentecondities (negatieve rente).

In 2020 is de kasgeldlimiet alleen in het 1e kwartaal overschreden.

De gemeenten lopen renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet fido de renterisiconorm geformuleerd.
De renterisiconorm is door de minister vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. De gemeente Sluis is in 2020 onder de norm gebleven, de gemeente heeft geen geldleningen afgesloten met een renteherziening. In 2020 heeft de gemeente geen langlopende geldlening afgesloten.

Kredietrisico op verstrekte gelden

Leningen en garanties worden slechts verstrekt uit hoofde van “de publieke taak” en aan door uw gemeenteraad goedgekeurde derde partijen. In 2020 heeft de gemeente een bankgarantie verstrekt voor stichting d’Ouwe Kercke in Retranchement voor de uitvoering Dorpsvisie Retranchement.

Mutaties in leningenportefeuille

	Bedragen x € 1.000	2020
	Saldo per 1 januari 2020	61.442
	Vermeerderingen	0
	Verminderingen (aflossingen)	5.155
	Saldo per 31 december 2020	**56.287**

Het is gebruikelijk dat gemeenten het principe van totaal financiering hanteren, dat wil zeggen dat een lening niet direct gekoppeld wordt aan één bepaalde investering. Het gaat om de totaliteit van de financieringsbehoefte. Dus op jaarbasis wordt bepaald hoeveel nodig is en vervolgens wordt dit in een totaalbedrag aangetrokken.
In de begroting 2020 is rekening gehouden met een financieringsbehoefte van € 14 miljoen. Rekening houdend met de financieringsbehoefte en het maximale gebruik van kasgeldleningen is er in de begroting 2020 opgenomen dat er een langlopende geldlening van € 8 miljoen zal worden aangetrokken. Doordat de uitgaven aan investeringen in 2020 minder waren dan verwacht, is er geen noodzaak geweest om een langlopende geldlening aan te trekken. Het benodigde investeringskrediet is opgevangen middels kasgeldleningen.
Vanaf de begroting 2020 wordt er bij de berekening van de financieringsbehoefte rekening gehouden met een gemiddelde aan uitgaven investeringen van de laatste jaren.

Liquiditeitenplanning

Liquiditeitenplanning
Op basis van een zo nauwkeurig mogelijke voorspelling van de in- en uitgaande geldstromen kan de organisatie tijdig actie ondernemen om tekorten aan te vullen en overschotten uit te zetten.

Rekeningstructuur
Een goede bankrekeningstructuur bevordert effectief saldobeheer. Een dergelijke structuur bestaat uit een beperkt aantal rekeningen en een beperkt aantal bankrelaties.

Per 1 januari 2018 is het huisbankierschap ondergebracht bij de ING. Tevens heeft de gemeente een rekening bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Tenminste eenmaal per jaar worden er contacten onderhouden met de betreffende bankinstellingen. De kredietlimiet is het maximale debetsaldo op een rekening-courant bij een financiële instelling. Gemeente Sluis heeft een kredietlimiet van € 1.000.000 bij de BNG en € 1.000.000 bij de ING.

Renteschema

In onderstaand renteschema treft u het resultaat op het taakveld Treasury aan. In de jaarrekening zijn de rentekosten van zowel kort als lang geld verdeeld over de grondexploitatie en de overige taakvelden.

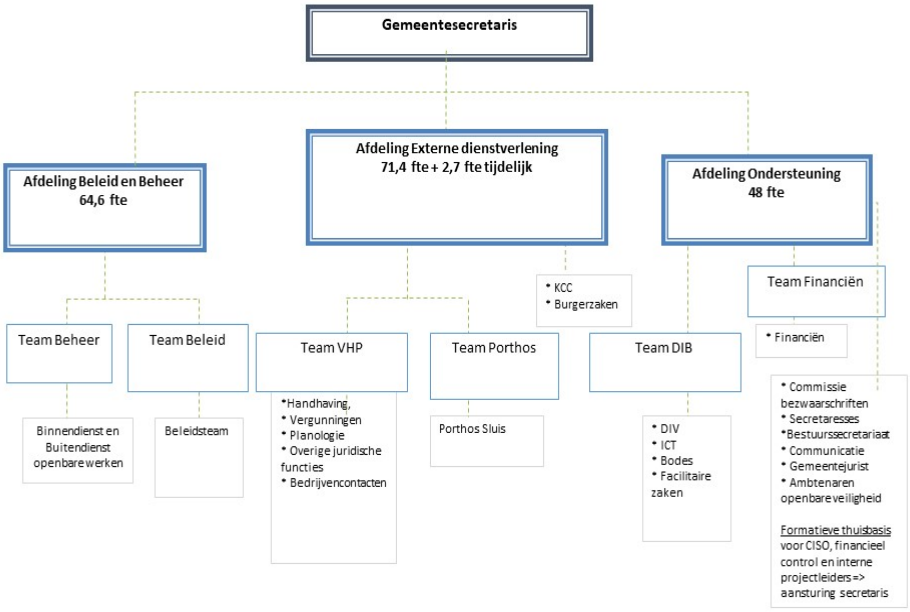
	Bedragen x € 1.000	Begroting 2020	Rekening 2020
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.861	1.695
b.	De externe rentebaten	15	17
	Totaal door te rekenen externe rente	**1.846**	**1.678**
c.	Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	55	85
	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	0
	Saldo door te rekenen externe rente	**1.791**	**1.593**
d1.	Rente over eigen vermogen	0	0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	0
	De aan taakvelden toe te rekenen rente	**1.791**	**1.593**
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	1.791	1.593
f.	**Renteresultaat op het taakveld treasury**	**0**	**0**

Paragraaf Bedrijfsvoering

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkelingen in 2020 op het gebied van personeel en organisatie. Een jaar waarin het coronavirus een grote impact had op de aard en omvang van de bedrijfsvoering en op de arbeidsomstandigheden. Naast een toelichting op dit corona-effect komen in deze paragraaf ook indicatoren zoals formatie, inhuur derden, ziekteverzuim en in-, door- en uitstroom aan de orde. Conform de richtlijnen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) verantwoorden we tevens de overhead.

Organogram en formatie

Het organogram per 31 december 2020 ziet er als volgt uit:

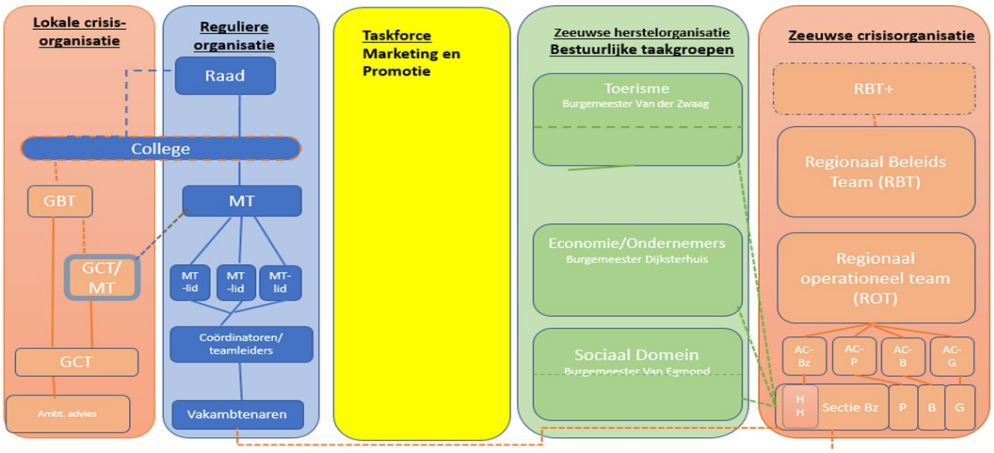

Ten opzichte van de begroting 2020 hebben zich geen wijzigingen in de hoofdstructuur voorgedaan. Ditzelfde geldt voor de formatie die gedurende het jaar 184 fte vast en 2,7 fte tijdelijk bedroeg. De formatie is bekostigd binnen het daarvoor beschikbare budget in de begroting van € 14.341.000. Over 2020 is er sprake van een incidenteel voordeel van € 179.000. Dit heeft te maken met het niet per omgaande kunnen vervullen van openstaande vacatures. Bij het onderdeel ‘arbeidsmarktcommunicatie’ gaan we daar verder op in. Eind 2020 is er meer zicht gekomen op de formatieve en organisatorische gevolgen in 2021 als gevolg van de analyse sociaal domein en de wetswijziging over de rechtmatigheidsverantwoording. Beide punten zijn aangekondigd in de paragraaf Bedrijfsvoering van de begroting 2021. De uitkomsten maken deel uit van de 1e bestuursrapportage 2021 die u parallel aan deze jaarrekening ontvangt.

Organisatieontwikkeling

Sluis Opgeschut is de naam van het lopende ontwikkelingsproces om te komen tot een toekomstbestendige en wendbare organisatie, die aansluit bij de vragen van onze klanten.
Dit proces is eind 2017 geïnitieerd na afronding van een meerjarige bezuiniging op personeel en organisatie (2015 t/m 2017, € 850.000 structureel). Sluis Opgeschut verbindt Strategie (doelen, bedrijfsprocessen en beheersing) en Cultuur (houding, gedrag en samenwerking).

In de begroting 2020 zijn de beoogde activiteiten Sluis Opgeschut voor dat jaar benoemd. Deze planning werd echter doorkruist door de komst van het coronavirus en de afkondiging van een GRIP4 situatie, waarmee een nieuwe werkelijkheid ontstond. Naast de reguliere bedrijfsvoering (de winkel openhouden) kwamen er crisisorganisaties op gemeentelijk en provinciaal niveau.
Dit alles in de bijzondere omstandigheid van thuis werken. Er ontstond daarmee een nieuw speelveld dat er visueel als volgt uitzag:

Reguliere bedrijfsvoering
In de reguliere bedrijfsvoering heeft de focus gelegen op het zo goed mogelijk continueren van onze dienstverlening en primaire processen. Dit vroeg een versnelde digitalisering, het inzetten van nieuwe werkvormen, het zoeken naar andere manieren van samenwerking, het aanpassen van processen en veel creativiteit en flexibiliteit van onze organisatie. Het gemeentehuis en de werkplaatsen zijn ingericht op 1,5 meter afstand en voorzien van extra hygiënische voorzorgsmaatregelen. Er is gewerkt met een minimale fysieke bemensing. Binnen de organisatie heeft er collegiale ‘uitleen’ plaatsgehad. Teams die als gevolg van corona te maken hadden met extra taken, werden tijdelijk versterkt met collega’s uit andere disciplines.

Crisisorganisaties
- Op Zeeuws niveau is inzet geleverd aan Bevolkingszorg. Dit is de gemeentelijke kolom bij crises (oranje), die samenwerkt met de kolommen geneeskundig (wit), politie (blauw) en brandweer (rood). Dit alles onder de bestuurlijke leiding van de voorzitter van de Veiligheidsregio. Ook is ondersteuning geleverd aan de Bestuurlijke taakgroepen.
- Op gemeentelijk niveau is opvolging gegeven aan de GRIP4 besluiten (op inhoud en communicatief). Daarnaast is inzet gepleegd voor het borgen van de 1,5 meter in de openbare ruimte. Dit enerzijds in de vorm van menskracht zoals gastheren en –vrouwen in Sluis en aan de kust, verkeersregelaars en toezichthouders. De aansturing daarvan vond plaats via een gemeentelijke coördinator vanuit het Belfort. Anderzijds zijn er fysieke en visuele maatregelen getroffen zoals bebording in de kernen en aan de kust, het op drukke punten inrichten van eenrichtingsverkeer en het plaatsen van led schermen. Verder zijn er nieuwe taken uitgevoerd zoals de TOZO-regeling en de ondersteuning van de Taskforce Marketing en Promotie.

Balans taken – menskracht
Het in de lucht houden van de reguliere bedrijfsvoering en de inzet in de crisisorganisaties heeft veel van onze organisatie gevraagd. Dit zowel op de hoeveelheid werk als op de omstandigheden waarbinnen het werk gedaan moest worden. Wat de arbeidsomstandigheden betreft, is er - naast de algehele voorzorgsmaatregelen - aandacht besteed aan de Arbo-

technische omstandigheden van het thuiswerken (waaronder tegemoetkoming inrichting thuiswerkplek) en aan het gemis van het sociale aspect. Dit zijn twee punten die naar voren kwamen uit de tussentijdse meting die we intern hebben gedaan naar de ervaringen met het werken in coronatijd.
Wat de hoeveelheid werk betreft, hebben we samen met ons management voortdurend prioriteiten gesteld om de balans tussen werkvoorraad en menskracht zo acceptabel mogelijk te kunnen houden. Ondanks deze prioritering en de facilitering is de werkbelasting in 2020 bovenmatig zwaar geweest en heeft veel extra werk in de avonden en weekenden plaatsgehad. Wij hebben aan onze organisatie dank en waardering uitgesproken voor de inzet en flexibiliteit die getoond is.

Basis voor 2021
Het jaar 2020 is een organisatieontwikkeling op zich te noemen. Hoewel de oorspronkelijke planning uit de begroting 2020 doorkruist werd, hebben we processen, projecten, houding en gedrag in volle omvang zien passeren. Dit geldt eveneens voor het lerend vermogen van elkaar en van andere organisaties (zoals overige Zeeuwse gemeenten, de P10 gemeenten, de VNG). De goede dingen die we in coronatijd geleerd hebben, willen we graag behouden. Op basis daarvan zijn de bakens uitgezet voor 2021, zoals verwoord in de paragraaf Bedrijfsvoering van de begroting 2021.

Wnra
Op 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) ingevoerd. De eenzijdige aanstelling van ambtenaren is daarmee verdwenen. Medewerkers hebben nu een arbeidsovereenkomst zoals in het bedrijfsleven. Collectieve arbeidsovereenkomsten (CAO's) zijn in de plaats gekomen van de rechtspositieregelingen. Het proces tot invoering is in overleg met de medezeggenschap (Ondernemingsraad en Georganiseerd/Lokaal Overleg) voorbereid en uitgevoerd.

Uitstroom, doorstroom en instroom
In 2020 hebben 7 medewerkers onze organisatie verlaten wegens (vervroegde) pensionering. In 5 situaties is een tijdelijke aanstelling niet omgezet in een vaste aanstelling. We hebben daarnaast van 6 medewerkers afscheid genomen wegens het aanvaarden van een baan bij een andere overheid en van 6 medewerkers wegens overige omstandigheden (waaronder ziekte, carrièreswitch/baan in andere branche). Het beeld over 2020 sluit aan bij de landelijke lijn van uitstroom bij gemeenten (8 tot 10%) zoals de personeelsmonitor gemeenten (A&O fonds) deze laat zien. Het beeld komt eveneens overeen met de 2 uitdagingen die de VNG en de landelijke personeelsmonitor noemen voor gemeenten in de omvang van 20.000 tot 50.000 inwoners:

- Uitstroom wegens pensionering is aanhoudend hoog.
- Het wordt steeds lastiger voor gemeenten om mensen jarenlang vast te houden.

In 2020 waren er 133 medewerkers langer dan 6 jaar in dienst. Er is een interne doorstroom geweest van 6 medewerkers. Dit zijn mensen die binnen de organisatie van functie veranderd zijn. Daarnaast zijn er 7 stageplaatsen vervuld geweest. In 2020 is de tweede ronde van het traineeprogramma gestart. Van de 4 beschikbare plaatsen zijn er 3 ingevuld (Sociaal domein, Duurzaamheid en Informatievoorziening/ICT). De traineeplaats voor Ruimtelijke Ordening hebben we pas in 2021 kunnen vervullen. Naast de trainees zijn er 18 medewerkers in dienst gekomen.

Arbeidsmarktcommunicatie

Voor het openstellen van vacatures is het geldende afwegingskader Vacatures gebruikt. Dat houdt in dat per vacature bezien wordt of en hoe deze op te volgen. De opties daarbij zijn: 1 op 1 invullen, invullen in hetzelfde werkveld maar met een geactualiseerd takenpakket (bijvoorbeeld als gevolg van nieuwe taken), niet invullen en de capaciteit elders in de organisatie inzetten, niet invullen en capaciteit achter de hand houden om waar nodig flexibel te kunnen inzetten.

Ons wervings- en selectiebeleid houdt in dat vacatures eerst intern worden opengesteld, en daarna extern. Het extern invullen ging in 2020 niet vanzelf. Verschillende functies zijn herhaaldelijk opengesteld, maar werden niet vervuld. Onder andere op het gebied van Ruimtelijke Ordening, Vergunningen, Planologie en Toezicht is het lastig gebleken om mensen te vinden. Ook dit komt overeen met het landelijke beeld.

Wij hebben daarom getest met andere manieren van werving. Zo is er meer gebruik gemaakt van social media (onder andere voor de trainees) en hebben we deelgenomen aan banenmarkten van onder andere Rootzz Zeeuws-Vlaanderen en de HZ University of Applied Sciences. Bij krappe arbeidsmarktfuncties heeft inzet van wervings- en selectiebureaus plaatsgehad. Onze eerste test-ervaringen zijn positief. Op basis daarvan wordt in 2021 een nader beleid voor arbeidsmarktcommunicatie uitgewerkt zodat er een mix van wervingsinstrumenten ontstaat.

Inhuur derden

Voor inhuur derden was in de begroting 2020 een bedrag opgenomen van € 142.000. Ten opzichte van het totale personeelsbudget is dit circa 1%. De afgelopen jaren laten zien dat er jaarlijks gemiddeld 10% inhuur plaatsvindt met uiteenlopende aanleidingen en doelen. Zo huren we bijvoorbeeld in bij grote ruimtelijke projecten, daar waar vacatures niet vervuld kunnen worden, voor het tijdelijk opvangen van extra taken of afgebakende opdrachten, en bij ziekte. We zoeken daarbij steeds naar een zo passend mogelijke dekking zoals projectkosten, vacatureruimte en de reserve Bedrijfsvoering. De feitelijke post Inhuur derden wordt hiermee zo veel mogelijk afgeschermd voor inzet bij onontkoombare situaties. Gezien het jarenlange verschil tussen begroting en werkelijkheid, wordt de post Inhuur derden in 2021 tegen het licht gehouden in het kader van Realistisch begroten.

In 2020 hebben we te maken gehad met diverse extra taken in het kader van corona, zoals het uitvoeren van ondersteuningsregelingen waaronder TOZO, en extra toezichthoudende taken. Hiervoor zijn landelijk middelen beschikbaar gesteld die wij gebruikt hebben om menskracht in te huren. In de COVID-rapportages die u in 2020 separaat ontvangen heeft, bent u hierin meegenomen.

Opleidingsbudget

In de begroting 2020 was een opleidingsbudget opgenomen van € 339.000. Dit budget is ingezet voor opleidingen in het kader van onder andere vakbekwaamheid en persoonlijke ontwikkeling. Als gevolg van corona is een aantal geplande opleidingen in afgeslankte, digitale vorm doorgegaan of verplaatst naar een later moment. Er is daardoor over 2020 een incidenteel voordeel ontstaan van € 33.000.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim over 2020 is 5,35% (2019: 6,94%) en bestaat voor 4,06% uit langdurig verzuim van 42 dagen of langer. De meldingsfrequentie is 0,8 (2019: 1,42). In 2016 was er sprake van een dusdanig hoog verzuim (9,3%) dat we de Arbo Unie opdracht hebben gegeven een diepteanalyse uit te voeren. Op basis daarvan hebben wij in 2017 in samenspraak met de OR een plan van aanpak opgesteld om het verzuim in circa 3 jaar tijd stapsgewijs terug te

brengen naar het landelijk gemiddelde voor gemeenten van onze omvang. Via de informatiecarrousels P&O en de paragrafen Bedrijfsvoering in de begrotingen en jaarrekeningen bent u over de jaarlijkse voortgang geïnformeerd. De cijfers over 2020 zitten onder het landelijk gemiddelde (verzuim 5,8%, meldingsfrequentie 1,06), waarmee het beoogde doel uit het plan van aanpak behaald is. Dit neemt uiteraard niet weg dat er continu aandacht voor beïnvloedbaar verzuim is.

Huisvesting

Bij de fysieke huisvesting heeft de focus gelegen op binnenpandse maatregelen om coronaproof te zijn en te blijven. Het gemeentehuis en de werkplaatsen zijn ingericht op 1,5 meter afstand, voorzien van looproutes en extra hygiënische maatregelen. Bij de balies en in de spreekkamers in het KCC zijn daarnaast kuchschermen aangebracht. Ook is extra aandacht uitgegaan naar ventilatie, luchtvochtigheid en andere klimatologische omstandigheden. Dit om verspreiding van het coronavirus zo veel mogelijk tegen te gaan.

Voorzien was om ook de buitenkant van het gemeentehuis aan te pakken (waaronder isolatie van de spouwmuren, vervangen glas, aanpassen plat dak). Dit beoogde werk heeft niet plaatsgehad. Naast de eerste prioriteit voor het binnenhuis, bleek aanbesteding van werken in coronatijd niet altijd evident. Gaandeweg het jaar werden daarnaast de eerste, voorzichtige contouren zichtbaar voor het plangebied gezondheidsdorp Oostburg (waaronder locatie gemeentehuis) waardoor de beoogde investering in een wat andere context komt te staan. Afhankelijk van de verdere verkenning van het gezondheidsdorp (nu: Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen) zullen wij de buitenpandse aanpak nader bezien. Binnen de onderhoudsreserve gemeentelijke gebouwen blijft hiervoor € 303.000 beschikbaar.

In 2020 is, binnen de mogelijkheden die de coronasituatie daarvoor liet, verder gewerkt aan de plannen van aanpak die horen bij de Risico Inventarisaties & Evaluaties (RI&E's) in het gemeentehuis en op de werkplaatsen. In deze plannen staan concrete maatregelen om de werkomstandigheden veilig te houden. Dat gaat enerzijds om fysieke zaken (inrichting van ruimtes, opslag van materiaal en dergelijke) en anderzijds om het inregelen van processen, protocollen en andere veiligheidsmaatregelen.

Ontruimingsoefeningen hebben in 2020 als gevolg van het thuiswerken niet plaatsgehad. Wel is gezorgd dat er tijdens de minimale bemensing op kantoor standaard leden van de BHV en het Interventieteam aanwezig waren.

Informatievoorziening en automatisering

In 2020 is versneld uitvoering gegeven aan het faciliteren van plaats- en tijdonafhankelijk werken. Dit onder andere door de aanschaf en uitgifte van laptops inclusief de bijhorende technologie (waaronder applicaties als Office365 en Teams). Daarnaast hebben wij een meerjarig plan voor Bedrijfsvoering/Ondersteuning vastgesteld. Hierin zijn de toekomstige ontwikkelingen beschreven op het gebied van ICT, facilitair, financiën en documentaire informatievoorziening (div). Onderdeel daarvan zijn hardware, software, inrichting telefooncentrale, verdere digitalisering van het postproces en de verdere ontwikkeling van het financieel systeem. Dit alles draagt bij aan de 'Basis op orde', één van de pijlers uit Sluis Opgeschut. In 2020 zijn de eerste stappen ten aanzien van ICT en financiën in gang gezet.

Privacy & Informatiebeveiliging

Als gemeente werken we veel met privacygevoelige informatie. Informatiebeveiliging en beheersmaatregelen om risico's te beperken, zijn dan ook belangrijk. We hebben dit geborgd in ons informatiebeveiligingsbeleid en bijhorende uitvoerings- en controleplannen. Op 11 februari 2020 is hierop een toelichting verzorgd in de commissie Ruimte/AB. Bij het uitvoeren van dit beleid moeten wij voldoen aan de eisen van de Baseline Informatiebeveiliging

Nederlandse Gemeenten (BIG). Onderdeel van de BIG is het jaarlijks informeren van de gemeenteraad (horizontale verantwoording) en de verschillende ministeries (verticale verantwoording). Wij maken voor onze verantwoording gebruik van de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). De ENSIA-verantwoording sluit aan bij de Planning & Controlcyclus. Op 3 juli 2020 heeft u de verantwoording 2019 ontvangen. Parallel aan deze jaarrekening ontvangt u de verantwoording over 2020.

De AVG vereist dat wij adequate, passende technische en organisatorische maatregelen treffen om de verwerking van persoonsgegevens te waarborgen. Dit moet rechtmatig, behoorlijk en transparant gebeuren, en hangt nauw samen met informatiebeveiliging. Om dit te borgen hebben wij medewerkers belast met taken op het vlak van informatieveiligheid en de bescherming van de privacy. Naast de privacy officer (PO) en de chief Information en security officer (CISO) is in de begroting meerjarig € 40.000 opgenomen voor de invulling van de verplichte functionaris voor de gegevensbescherming (FG). Deze functie hebben wij uitbesteed, in samenwerking met de gemeenten Terneuzen en Hulst, Saweba Zeeland en de RUD. Het interne bewustzijn ten aanzien van informatiebeveiliging heeft continu aandacht. Naast toelichting in werkoverleggen is hiervoor in 2020 ook de systematiek van nano-learning gebruikt. Wekelijks ontvangen onze medewerkers per mail een digitale cursus van circa 5 minuten over aspecten van informatiebeveiliging en de rol (en mogelijke risico's) van het menselijk handelen.

Overhead

Een verplicht onderdeel van de begroting als gevolg van de nieuwe begrotingsvoorschriften is het overzicht Overhead. Hierbij wordt de volgende definitie van overhead gehanteerd (conform Vensters voor Bedrijfsvoering: "Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead horen alle functies die dit doel dienen. De overheadfuncties staan derhalve niet rechtstreeks ten dienste van de (externe) klant."

Het overzicht Overhead voor 2020 ziet er als volgt uit:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
Bedrijfsvoering	66	-	-66
Representatie	21	1	-20
Archiefbewaarplaatsen	66	0	-66
Overhead	1.374	-	-1.374
ICT	1.421	1	-1.420
DIV/archief	245	-	-245
Facilitaire Zaken	246	-	-246
Financien	952	1	-951
Huisvesting Oostburg	1.083	40	-1.043
P en O	1.174	28	-1.146
Secretaresses	458	-	-458
Team budgetten	147	3	-144
Communicatie/promotie	418	-	-418
Organisatieontwikkelingen	170	0	-170
Juridische advisering	294	23	-271
Bezwaarschriften	152	-	-152
Klachtencommissie	2	-	-2
Griffier en ambtelijke ondersteuning Raad	152	-	-152
	8.442	**96**	**-8.345**

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding
In de paragraaf grondbeleid wordt een beknopte toelichting gegeven op het gevoerde grondbeleid in 2020.
Volgens artikel 16 BBV bevat de paragraaf grondbeleid ten minste de volgende onderwerpen:

1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

De wijze waarop vorm wordt gegeven aan deze onderwerpen in de paragraaf grondbeleid is vormvrij. De paragraaf grondbeleid heeft een samenvattend karakter maar is wel zelfstandig leesbaar.

1. **Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van doelstellingen van de programma's**

Op 17 december 2015 heeft de raad het visiedocument 2016-2020 Krachtig Verbonden (hierna: het visiedocument) vastgesteld. De doelstellingen van het ruimtelijk beleid en de gekozen ontwikkelingsrichting van het ruimtegebruik in relatie tot de doelstellingen in de verschillende programma's (zoals wonen, voorzieningen, recreatie, economie, landschap, verkeer en sociaal domein) zijn hierin neergelegd. In het visiedocument is tevens de basis opgenomen voor de gemeentelijke bevoegdheden met betrekking tot verevening van bovenplanse kosten en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen.

Op 25 februari 2016 heeft de raad de herziene nota Grondbeleid 2015-2020 vastgesteld waarin de beleidskeuzes zijn gemaakt voor het grondbeleid in de periode tot en met 2020. Deze beleidskeuzes sluiten aan op het visiedocument.

Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen gelden landelijke en provinciale beleidskaders. Doelstelling van het beleid is het aanbieden van voldoende kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen. Er mag geen sprake zijn van structureel overaanbod. Waar mogelijk en verantwoord kan kleinschalige uitbreiding van de bedrijventerreinen plaatsvinden. Het provinciale beleid staat voor een kleinschalig terrein een eenmalige uitbreiding toe tot een maximum van 20% van het bestaande oppervlak, mits er sprake is van een landschappelijke of stedenbouwkundige afronding en mits regionaal afgestemd. Deze regionale afstemming vindt plaats in het Regionaal Bedrijventerreinenprogramma Zeeuws-Vlaanderen 2016-2025.

Voor alle 3 voornoemde documenten (het visiedocument, de nota Grondbeleid en het Regionale bedrijventerreinenprogramma) geldt dat in 2020 het proces is opgestart om te komen tot een herziening ervan. Vaststelling van de herziene documenten vindt plaats in 2021.

2. De wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd

Bij de uitwerking van de verschillende ruimtelijke plannen dient onderscheid te worden gemaakt tussen actief grondbeleid, passief (faciliterend) grondbeleid of een tussenvorm waarbij sprake is van een samenwerking met private partijen. Het beleid van de gemeente, zoals neergelegd in de nota Grondbeleid 2015-2020, is gericht op het voeren van passief grondbeleid.
Om die reden zijn er dan ook slechts een paar actieve gemeentelijke grondexploitaties, namelijk het bouwplan Haven Aardenburg (deze exploitatie is in 2020 afgesloten) en de uitbreidingsgedeeltes van de 4 gemeentelijke bedrijventerreinen.

Daarnaast heeft de gemeente verschillende gronden in eigendom die in het verleden om strategische redenen zijn aangekocht. Deze gronden maken met ingang van 1 januari 2016 deel uit van de materiële vaste activa.

De gronden van de voormalige Euregiotuinen in Oostburg en het daaraan aansluitende perceel (totaaloppervlakte ca 13 ha) zijn in het verleden aangekocht. Dit is de enige locatie waar thans door derden een concreet plan voor wordt ontwikkeld. Het betreft hier volledig passief grondbeleid. Deze gronden zijn in de markt gezet in de vorm van een aanbod. Geïnteresseerden konden een beschrijving indienen van hun voorgenomen plan met een daaraan gekoppeld bod. De selectie en daarmee eveneens de verkoopprijs heeft plaatsgevonden op basis van het ingediende aanbod (plan + bod). In 2018 is met de partij die het winnende bod heeft uitgebracht een intentieovereenkomst gesloten. In januari 2021 is de planologische procedure (voorontwerp bestemmingsplan) opgestart ten behoeve van de realisatie van het plan. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, zullen de gronden in eigendom worden overgedragen. Deze gronden zijn opgenomen onder de voorraden als handelsgoederen.

Tot slot heeft de gemeente meerdere gronden in eigendom die vrijgekomen zijn na het vervallen van een functie. Voor deze gronden is een herinvulling aan de orde. Ook hiervoor geldt dat sprake is van passief grondbeleid daar deze herinvulling door derden wordt gerealiseerd. Het gaat hierbij veelal om 1 locatie in eigendom van de gemeente die haar functie heeft verloren, bv. een voormalige gemeentewerkplaats. De gronden die vrijgekomen zijn na de realisatie van het multifunctioneel centrum De Korre in Breskens liggen op meerdere locaties. Het gaat om de locaties van de voormalige openbare basisschool OBS (J.H. van Dalestraat), voormalige christelijke basisschool CBS (Europastraat), de peuterspeelzaal (J.F. de Millianostraat) en het voormalige dorpshuis De Uitkomst (Langeweg). De locatie De Uitkomst is in 2019 verkocht ten behoeve van de realisatie van een woning. Levering vindt plaats bij onherroepelijk bestemmingsplan. Voor de overige locaties liggen er nog geen concrete afspraken omtrent een herinvulling.

3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten

De prognose in de paragraaf grondbeleid heeft als doel informatie te geven over welke invloed het grondbeleid heeft op de financiële positie van de gemeente, zowel voor het begrotingsjaar als voor de komende jaren. Het gaat dus met name om de prognose van de uitkomsten van de actieve grondexploitaties, onderverdeeld naar winstgevende en verliesgevende complexen.

Haven Aardenburg

Het bouwplan Haven Aardenburg is met de verkoop van de gronden in december 2019 voltooid. Deze exploitatie is ultimo 2019 dan ook afgesloten.
Een perceel van ca 691 m² is in eigendom gebleven van de gemeente. In de exploitatieopzet waren voor dit perceel geen opbrengst noch kosten opgenomen. Het idee bestond dat dit perceel wellicht interessant zou kunnen zijn voor de realisatie van garages. In de praktijk blijkt de grond hiervoor te laag te liggen. Deze grond is toegevoegd aan de strategische gronden tegen € 1 per m2. De financiële verwerking van de toevoeging aan de strategische gronden vond plaats in 2020.

De bedrijventerreinen

Op 27 mei 2021 zijn de herziene exploitatieopzetten van de bedrijventerreinen met ingang van 1 januari 2021 vastgesteld.
In 2020 is de interesse in percelen op de bedrijventerreinen toegenomen; er is meer bedrijventerrein verkocht dan vooraf geraamd. Dit is een zeer gunstige ontwikkeling en leidt ertoe dat we voor de terreinen Stampershoek en Deltahoek kunnen motiveren om de

exploitatietermijn te verlengen. Voor beide terreinen is de exploitatietermijn dan ook verlengd tot eind 2030.

De financiële consequenties hiervan zijn verwerkt in deze jaarstukken 2020 en vindt u samenvattend terug in onderstaande tabel.

Bedrijventerreinen met exploitatieopzet

Naam van het plan	Verkocht 2020 in m²	Nog te verkopen voorraad grond per 31-12-2020 in m²	Looptijd plan t/m (jaartal)	Boekwaarde 31-12-2020 (afgerond) €
De Vlaschaard, Eede	1.168	1.995	2023	-5.644
Stampershoek 5e fase, Oostburg	3235	22.806	2030	2.233.082
Technopark 2e fase, Schoondijke	3560	2.700	2026	114.542
Deltahoek (uitbreiding), Breskens	9515	20.800	2030	642.005
Totalen:	**17.478**	**48.301**		**2.983.985**

Gehanteerde parameters
In de notitie Grondbeleid in de begroting en jaarstukken 2019 (hierna: de notitie) van de Commissie BBV staat aangegeven dat de toegerekende rente aan grondexploitaties moet worden gebaseerd op de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen. Bij de herziene grondexploitaties wordt het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente gehanteerd, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. De rentetoerekening vindt plaats op basis van de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties (dus zonder rekening te houden met eventuele verliesvoorzieningen) van de bouwgronden in exploitatie (BIE's). Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde baten hoger zijn dan de lasten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend.

De rente bij de verlieslatende grondexploitaties wordt niet geactiveerd. Dit wordt alleen gedaan bij de winstgevende grondexploitaties zijnde Vlaschaard III + Deltahoek Uitbreiding. Bij deze exploitaties is gerekend met een rentepercentage van 2% als renteparameter voor zowel de kosten als voor de opbrengsten.

Als inflatiepercentage is rekening gehouden met een kostenstijging van 2% tot en met 2023 en 2,5% vanaf 2024 (geen opbrengstenstijging want de verkoopprijs van de gronden wordt niet jaarlijks geïndexeerd).

Bedrijventerrein Vlaschaard III
In 2020 is 1.168 m² bedrijventerrein verkocht. Het resterende perceel van 1.995 m² is op 31-12-2020 in optie uitgegeven. De herziene exploitatieopzet laat een positief exploitatiesaldo zien per 31-12-2023 van € 83.972. Daar dit een winstgevende exploitatie betreft, is aan deze exploitatie rente toegerekend van 2%.

Bedrijventerrein Deltahoek Uitbreiding
In maart 2017 is besloten om 34.578 m² bedrijfsgrond uit exploitatie te nemen en is eveneens besloten om het achterste gedeelte van het terrein beter te ontsluiten zodat dit gedeelte beter kan worden verkaveld. De uitvoering van deze werkzaamheden is in de exploitatie voorzien in 2023.

De voor dit terrein vastgestelde grondprijs bedraagt € 80/m². In 2019 is besloten om kwantumkorting toe te passen op dit terrein tot € 70/m², afhankelijk van de grootte van de kavels.

In 2020 is 9.515 m² verkocht. Per 31-12-2020 waren 2 percelen (samen 5.018 m²) in optie uitgegeven. De herziene exploitatieopzet laat een positief exploitatiesaldo per 31-12-2030 zien van € 192.662. Daar het een winstgevende exploitatie betreft, is aan deze exploitatie een rente toegerekend van 2%.
Gezien de verlenging van de exploitatietermijn tot eind 2030, wordt uitgifte van alle gronden binnen de looptijd haalbaar geacht.

Bedrijventerrein Stampershoek 5e Fase
Het totaal aan uit te geven bedrijventerrein bedroeg oorspronkelijk 52.015 m². Bij raadsbesluit van 25 januari 2018 is dit teruggebracht naar 49.721 m² ten gevolge van het besluit om op een deel van het terrein (gelegen achter de brandweerkazerne) een extra ontsluiting te realiseren. Bij de herziening van de grondexploitaties in 2019 is besloten om een afwijkende vraagprijs van € 55/m² te hanteren voor onregelmatig gevormde percelen. Voor het overige blijven de vraagprijzen gehanteerd (variërend van € 80 tot € 90/m²) waarbij voor het geheel als ondergrens de prijs van € 70/m² is opgenomen.
In 2020 is 3.235 m² verkocht. Per 31-12-2020 resteert nog 22.806 m² aan te verkopen grond en zijn er 6 percelen (samen 10.078 m²) in optie uitgegeven.
Voor het gedeelte naast de brandweerkazerne is een herinrichting (extra ontsluitingsweg) en herverkaveling voorzien omdat dit gebied anders niet op een goede manier kan worden uitgegeven. Door de herverkaveling wordt tevens tegemoetgekomen aan een toenemende vraag naar kleinere kavels tot 2.000 m². In de exploitatie is rekening gehouden met een gefaseerde aanleg van deze extra ontsluiting. In 2020 is gestart met de uitvoering van fase 1. De uitvoering van fase 2 is voorzien in 2022.
De herziene exploitatieopzet laat op einddatum een verlies zien van € 1.155.780. Aan deze exploitatie is dan ook geen rente toegerekend. Vorig jaar liet de exploitatie nog een verlies zien op einddatum van € 1.261.891. De verklaring hiervoor ligt in het feit dat de geraamde kosten thans zijn gebaseerd op de afrekening in 2020 voor de aanleg van fase 1. Deze bleken beduidend lager te liggen dan aangegeven in de inschrijvingsstaat. Het gaat dan met name om het uitsparen van de kosten voor PFAS onderzoek, geen afvoerkosten grond (want kon ter plaatse worden verwerkt) en het niet moeten toepassen van bemaling.
Na correctie met de reeds getroffen voorzieningen ad € 1.261.891 bedraagt het exploitatieresultaat op einddatum looptijd € 106.111. De reeds gevormde voorziening ad € 1.261.891 is met € 106.111 verlaagd en verwerkt in de jaarstukken 2020.

Bedrijventerrein Technopark 2e fase
Voor dit bedrijventerrein is bij de herziening in 2019 wederom besloten om bedrijfsgrond uit exploitatie te nemen. Op 31-12-2020 resteert nog 2.700 m² aan uit te geven grond, zijnde 1 bouwkavel dat eveneens in optie is uitgegeven. Dit laatste terrein zal worden verkocht in 2021. Het gehele terrein zal dan ook vóór einde looptijd (31-12-2026) uitgegeven zijn.
De herziene exploitatieopzet laat een negatief exploitatiesaldo per 31-12-2026 zien van - € 95.303. Aan deze exploitatie is dan ook geen rente toegerekend.
Dit jaar is een lager verliesbedrag dan vorig jaar gepresenteerd. Ook hier hebben we te maken met een bijstelling van de kosten ten gevolge van het uitsparen van kosten voor PFAS onderzoek en het niet moeten afvoeren van grond.
De reeds gevormde voorziening ad € 136.752 is met € 41.449 verlaagd en verwerkt in de jaarstukken 2020.

De financiële gevolgen van de herziene exploitatieopzetten
De BBV regels bepalen dat verliezen moeten worden genomen op het moment dat ze inzichtelijk zijn. Echter, ook winst dient te worden genomen indien aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

Naam exploitatie	Voorziening januari 2020	Voorziening januari 2021	- Dotatie / + vrijval voorziening	Tussentijdse winstneming
Vlaschaard III (winstgevend)	0	0	0	70.000
Stampershoek 5e fase	1.261.891	1.155.780	106.111	
Technopark 2e fase	136.752	95.303	41.449	
Deltahoek Uitbreiding (winstgevend)	0	0	0	
Totaal	**1.398.643**	**1.251.083**	**147.560**	**70.000**

Verwerking hiervan heeft plaatsgevonden in de jaarstukken 2020.

COVID-19:
Vorig jaar hebben wij u aangegeven dat de coronacrisis gevolgen kon hebben voor de afzetbaarheid van de gronden. Dit heeft zich in 2020 niet vertaald in een sterke terugval. Het is echter goed mogelijk dat de ware impact zich pas laat zien in de loop van 2021. Het is dan ook nog steeds lastig in te schatten wat de concrete gevolgen van de coronacrisis uiteindelijk zullen zijn voor de afzetbaarheid van de bedrijventerreinen.

4. Onderbouwing en uitgangspunten bij (tussentijdse) winstneming
De herziene exploitatieopzetten laten twee winstgevende exploitaties zien, namelijk Vlaschaard III en Deltahoek Uitbreiding.
Bij de herziening in 2019 heeft de raad besloten om op de grondexploitatie Vlasschaard III € 230.000 tussentijdse winst te nemen. Dit bedrag is in de jaarrekening 2018 verwerkt. In 2020 is opnieuw tussentijdse winst genomen ter hoogte van € 60.000, verwerkt in de jaarrekening 2019. Gezien de hoogte van het exploitatiesaldo en de beperkte risico's is thans opnieuw door de raad besloten om tussentijdse winst te nemen, nu ter hoogte van € 70.000.
Voorgesteld wordt deze winstneming toe te voegen aan de reserve grondexploitatie als onderdeel van de resultaatbestemming 2020. Voor de winstneming geldt de percentage of completion methode (POC). Hiermee wordt bedoeld dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie de winst op basis van de eindwaarde kan worden genomen.
Hoewel ook de exploitatieopzet voor Deltahoek Uitbreiding een positief resultaat laat zien, wordt in 2020 nog geen winst genomen op deze exploitatie, gezien de grote hoeveelheid aan nog uit te geven gronden.

5. Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's
Aan het uitvoeren van grondbeleid zijn risico's verbonden. Deze risico's worden beheerst door middel van risicomanagement. Onderdeel hiervan is, naast het voorkomen en beperken van risico's, ook het vormen van reserves (weerstandscapaciteit) om de nadelen van het eventueel voordoen van risico's te kunnen opvangen. De gemeente Sluis beschikt over een reserve grondexploitatie die in het verleden is gevormd op basis van winsten die zijn gerealiseerd ten behoeve van het opvangen van risico's in de toekomst. In de bepaling van het weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met risico's in de grondexploitatie. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit wordt met de reserve grondexploitatie rekening gehouden. De reserve grondexploitatie heeft per 31 december 2020 een omvang van € 893.000.

Paragraaf COVID-19

COVID-19

2020 was het jaar dat het COVID-19 virus niet alleen onze gemeente maar de hele wereld in zijn greep hield. Hierdoor waren overheden genoodzaakt tot zware maatregelen: niet noodzakelijke reizen naar het buitenland werden verboden, scholen waren gesloten, werknemers werden gevraagd zoveel als mogelijk thuis te werken en bepaalde beroepsgroepen mochten hun werkzaamheden in het geheel niet uitvoeren. Dit alles had zeer grote gevolgen voor de mondiale economie. Zo ook voor de gemeentelijke financiën.
De gemeente Sluis, haar ondernemers en haar burgers zijn voor een groot deel afhankelijk van het toerisme. Dit toerisme, overnachtende gasten en winkelend publiek, lag voor een groot deel van 2020 stil. Hierdoor kwamen de gemeentelijke inkomsten zwaar onder druk te staan. Denk hierbij onder andere aan derving van inkomsten op het gebied van parkeer- en toeristenbelastingen.
Naast de gederfde inkomsten kregen gemeenten te maken met meer uitgaven als gevolg van de pandemie. Uitgaven die te maken hadden met een 1,5 meter samenleving maar ook compensatieregelingen zoals bijvoorbeeld kwijtschelding van huur en precariobelasting voor ondernemers, sport en cultuur.

Overzicht meerkosten a.g.v. COVID-19

Bedragen in Euro's	**Meerkosten 2020**
Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg/WMO	62.403
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	16.458
Eigen bijdrage WMO (abonnementstarief)	37.000
Kwijtschelding huur cultuur/maatschappelijk	5.674
Kwijtschelding huur sport	35.318
Sociale werkbedrijven	149.820
Cultuur jeugd	2.200
Inhuur sociaal domein (Tozo-dossiers)	37.405
Huurcompensatie commercieel	34.114
Thuiswerkplekken	72.811
Milieustraten	23.466
1,5m openbare ruimte	229.414
1,5m bedrijfsvoering	16.756
Taskforce ondernemers	163.656
Totaal	**886.495**

De gemeente fungeerde als uitgifteloket voor de landelijke regeling tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (TOZO). Hiervoor ontving de gemeente een volledige vergoeding vanuit het Rijk. Dit om zowel de uitkeringen als de uitvoeringskosten te bekostigen.

Tozo 1,2 en 3 Levensonderhoud en Lening Bedrijfskapitaal

	Tozo 1	Tozo 2	Tozo 3	Totaal	Uitbetaald Bedrag (netto) 2020	Dossier-vergoeding
Aantal besluiten aanvragen Levensonderhoud	536	122	129	**787**	€ 2.199.036	€ 354.150
Aantal besluiten aanvragen Bedrijfskapitaal	47	4	4	**55**	€ 517.123	€ 44.000
Totaal					**€ 2.716.159**	**€ 398.150**
Beschikking Ministerie					€ 5.635.027	

Het Rijk heeft verschillende compensatiepakketten beschikbaar gesteld om gemeenten tegemoet te komen aan de meerkosten en minderopbrengsten als gevolg van COVID-19. Conform advies van de commissie BBV worden de in 2020 toegekende en beschikte bedragen uit het compensatiepakket verwerkt in de jaarstukken 2020. De financiële compensatie uit het in december 2020 aangekondigde aanvullende pakket wordt verwerkt in de jaarstukken 2021.

Overzicht van ontvangen Rijkscompensaties

Rijkscompensatie (bedragen in Euro's)	**Bedrag 2020**	**Bedrag 2021**
COVID-19: Voorschoolse voorziening peuters (DU)	13.397	
COVID-19: Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg	28.953	
COVID-19: Inhaalzorg en meerkosten WMO 2015	17.924	
COVID-19: Buurt- en dorpshuizen	16.481	
COVID-19: Vrijwilligersorganisaties jeugd	7.791	
COVID-19: Toezicht en handhaving (compensatie corona)	96.876	
COVID-19: Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (DU)	30.386	
COVID-19: Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief) (DU)	37.240	
COVID-19: Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivn COVID-19 (DU)	52.407	
COVID-19: Lokale culturele voorzieningen junibrief	68.737	
COVID-19: Lokale culturele voorzieningen sept.circ.	67.178	
COVID-19: Participatie (IU)	149.820	
Tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties COVID-19	23.802	
COVID-1913-11-2020 Lagere apparaatskosten (opschalingskorting)	93.758	214.303
COVID-19: Precariobelasting en markt- en evenementenleges (DU)	17.846	
COVID-19: Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU) (Toeristenbelasting € 1.129.000)	1.129.000	
COVID-19: Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU) (Parkeerbelasting € 270.000)	270.000	
Totaal	**2.121.596**	**214.303**

De realisatie inkomsten uit toeristen- en parkeerbelasting was fors lager dan begroot. Dit is een direct gevolg van de Rijksmaatregelen die genomen zijn. Als toeristische grensgemeente hebben niet alleen de maatregelen die genomen zijn door onze eigen overheid grote gevolgen. Ook hebben maatregelen als het, gedeeltelijk, sluiten van grenzen en de quarantaineverplichting na een langdurig bezoek aan het buitenland door de Belgische en Duitse overheid een negatieve impact op onze inkomsten. Daarnaast heeft COVID-19 ook voor andere belasting- en legessoorten directe gevolgen gehad. Denk hierbij aan inkomsten uit precariobelasting maar ook leges marktgelden. Tevens heeft de pandemie gevolgen gehad voor de leges burgerzaken (huwelijken die niet door zijn gegaan, legitimatiebewijzen die langer geldig bleven) en zien wij in COVID-19 eveneens een oorzaak voor de lage realisatie leges bouwvergunningen.

Bestemmingsreserve Terugbetaling Rijk inzake compensatiemiddelen Belastingen - COVID-19

Bedragen in Euro's	**Primaire Begroting 2020**	**Begrotings-wijziging a.g.v. COVID-19**	**Totaal begroot 2020**	**Rekening 2020**	**Afwijking begr-rek 2020**	**Compensatie COVID-19**	**Mogelijk Terugbetalen**	**Mogelijk aanvullende compensatie**
Precariobelasting	227.004	-8.146	218.858	180.110	-38.748	8.146	-	38.748
Toeristenbelasting	4.635.000	-1.129.000	3.506.000	4.246.399	740.399	1.129.000	740.399	-
Marktgeld	23.493	-5.100	18.393	18.722	329	5.100	329	-
Parkeerbelastingen	1.891.325	-270.000	1.621.325	1.348.340	-272.985	270.000	-	272.985
Evenementenleges	6.100	-4.600	1.500	1.491	-9	4.600	-	9
Leges bouwvergunningen	720.100	-118.858	601.242	596.416	-4.826	-	-	-
Leges burgerzaken	505.300	-125.000	380.300	292.925	-87.375	-	-	-
Totaal	**8.008.322**	**-1.660.704**	**6.347.618**	**6.684.403**	**336.785**	**1.416.846**	**740.728**	**311.742**

De post overige openstaande vorderingen gerelateerd aan COVID-19 bedraagt momenteel € 9.258. Voor een bedrag van € 783 is het onzeker of deze facturen nog ingevorderd kunnen worden. Van de overige € 8.475 is de verwachting dat de debiteur zijn lasten zal voldoen in het eerste halfjaar 2021.
De post overlopende vorderingen als gevolg van COVID-19 bedraagt € 7.778. Het betreft hier het kwijtschelden van huurinkomsten van sportinstellingen. De gemeente heeft middels de regeling Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (TVS) een tegemoetkoming aangevraagd bij het Rijk voor deze gederfde huurinkomsten in het vierde kwartaal 2020.

De financiële verantwoording in het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo) ziet er door de coronamaatregelen zoals de continuïteitsbijdrage- en de meerkostenregeling anders uit dan in voorgaande jaren. VNG, BZK, VWS, Zorgbranches, NBA (beroepsorganisatie van accountants) en het Ketenbureau i-Sociaal Domein hebben gezamenlijk een aanpak opgesteld voor de financiële afwikkeling van de corona-compensatie 2020. Er is sprake van één verantwoording op basis van een ‘drie-sporen beleid’:

1. Verantwoording door de zorgaanbieder over de geleverde zorg (regulier of in aangepaste vorm) met behulp van de formats productieverantwoording en het landelijk accountantsprotocol.
2. Overeenstemming over de niet-geleverde zorg (continuïteitsbijdrage) en meerkosten, ondersteund door de eerder dit jaar gepubliceerde formats voor Omzetgarantie en Meerkosten. Een paar aanbieders hebben hiervan vorig jaar gebruik gemaakt.

3. Toelichting door de zorgaanbieder op de ontvangen coronacompensatie en meerkosten, in een bijlage bij de jaarrekening.

Deze wijze van verantwoorden is goedgekeurd door en bekrachtigd in het college van 21 april 2021.
In 2020 hebben wij periodiek een rapportage uitgebracht met hierin een update van de financiële gevolgen van COVID-19 voor onze gemeente. Ook in 2021 blijven wij rapporteren zolang de pandemie een feit is. Voor een uitgebreide toelichting op de financiële impact van COVID-19 in 2020 verwijzen wij u naar de COVID-19 rapportage van april 2021.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

In de onderstaande tabel is het totaaloverzicht opgenomen ingedeeld in de programma's uit de programmabegroting. De bedragen worden nader toegelicht in de financiële analyses in de jaarrekening.

PG	Omschrijving	Begroting 2020 primitief			Begroting 2020 na wijz.			Realisatie 2020			Afwijking
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	tov begr na wz
1	Ruimte en beheer	31.878	13.488	18.389	34.855	15.930	18.925	32.416	15.138	17.278	1.647
2	Economie	2.833	1.417	1.415	3.055	1.425	1.630	2.562	1.285	1.276	354
3	Sociaal Domein	25.281	5.119	20.162	31.767	10.976	20.791	28.813	8.651	20.162	629
4	Bestuur en veiligheid	2.485	555	1.930	3.080	430	2.650	3.653	369	3.284	-634
5	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	1.334	51.369	-50.035	492	53.110	-52.618	653	54.986	-54.333	1.715
04-5	Overhead	8.692	26	8.666	8.497	40	8.457	8.289	96	8.193	263
09-5	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0	-15	0	-15	15
08-5*	Onvoorzien	50	0	50	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal saldo baten en lasten	**72.553**	**71.976**	**577**	**81.746**	**81.911**	**-165**	**76.371**	**80.526**	**-4.155**	**3.990**
010-5	Mutaties reserves	1.910	2.490	-579	4.668	5.020	-351	5.612	4.455	1.158	-1.509
	Gerealiseerd resultaat	**74.463**	**74.465**	**-2**	**86.414**	**86.931**	**-516**	**81.983**	**84.980**	**-2.997**	**2.481**

Post Onvoorzien

In de begroting is rekening gehouden met een bedrag van € 50.000 voor onvoorziene uitgaven. Alle mutaties in de post onvoorziene uitgaven zijn vastgelegd in begrotingswijzigingen. In 2020 zijn er geen bestedingen geweest ten laste van de post onvoorzien. Het volledige bedrag van € 50.000 komt ten gunste van het rekeningresultaat 2020.

Verschillenanalyse

De totstandkoming van het rekeningresultaat is als volgt:

Begroot saldo (na de laatste begrotingswijziging 2020)	516
Werkelijk saldo (= rekeningsaldo)	2.997
Verschil	2.481
Rekeningresultaat 2020 bestaat uit twee onderdelen:	
- grondexploitatie	91
- overheidsactiviteiten	2.906

Samengevat is het resultaat (saldo's) op de volgende manier verdeeld over de programma's

PG	Omschrijving	begroot	werkelijk	verschil
1	Ruimte en beheer	-18.925	-17.278	1.647
2	Economie	-1.630	-1.276	354
3	Sociaal domein	-20.791	-20.162	629
4	Bestuur en veiligheid	-2.650	-3.284	-634
5	Algemene dekkingsmiddelen	52.618	54.333	1.715
	Vennootschapsbelasting	-	15	15
	Overhead	-8.457	-8.193	263
	Onvoorzien	-	-	-
	Saldo van baten en lasten	**165**	**4.155**	**3.990**
		-	-	-
	Mutaties reserve	351	-1.158	-1.509
	Gerealiseerd resultaat	**516**	**2.997**	**2.481**

Programma 1 Ruimte en beheer

Specificatie saldo	voordeel	nadeel
Personeelslasten	349	
Gebouwen		336
Afschrijving	140	
Rente	105	
Beheerplan wegen *	655	
Bodemsanering *	35	

Duurzaamheid *	24	
Bestemmingsplannen *	46	
Groen *	35	
Slagenstructuur en verkeersveiligheidsplan *	32	
Exploitatie ov. Gebouwen		71
Parkeergelden		273
Cultuur-/mediasubsidies	117	
Monumenten	108	
Staangeld strandpaviljoens	88	
Meeropbrengst project illegaal grondgebruik	62	
MFC Sluis en Breskens		75
Havengebied Breskens, project en beheer*	498	
Groote Jonkvrouw	90	
Overig	18	
Subtotaal	**2.402**	**755**
Per saldo (voor bestemming)	**1.647**	

*** Specificatie mutaties reserves**	**voordeel**	**nadeel**
Egalisatiereserve wegen		655
Egalisatiereserve bodemsanering		35
Egalisatiereserve duurzaamheid		24
Egalisatiereserve bestemmingsplannen		46
Egalisatiereserve groen		35
Egalisatiereserve Havengebied Breskens		498
Egalisatiereserve kapitaallasten		35
Alg. reserve - slagenstructuur		32
Subtotaal	**0**	**1.360**
Per saldo (mutaties reserves)	**-1.360**	

Subtotaal	**2.402**	**2.115**
Per saldo (na bestemming)	**287**	

Voordat er wordt ingegaan op de afwijkingen die specifiek gekoppeld zijn aan de programma's, komen hieronder eerst enkele onderdelen aan de orde die qua toelichting programma-overschrijdend zijn.

Personeelslasten
Op een totaalbudget voor personele lasten (eigen + ingehuurd personeel) van ca. € 14,3 miljoen, is een incidenteel voordeel gerealiseerd van € 179.000. Dit is een afwijking van 1% die mede te maken heeft met het niet altijd vlot kunnen invullen van vacatures (zie paragraaf Bedrijfsvoering).

Gebouwen

Het betreft hier het onderhoud van de gebouwen conform het beheerplan. Het beheerplan gebouwen wordt momenteel vernieuwd. Uit de overschrijding van € 384.000 is af te leiden dat de begrote bedragen niet meer marktconform zijn. Met name de prijsstijgingen in de bouwsector zijn niet meer afdoende op te vangen binnen de huidige budgetten.

Afschrijvingen
Conform de bepalingen in de financiële verordening wordt er begonnen met afschrijving van investeringskredieten zodra deze in gebruik zijn genomen. In bijlage 4 is een overzicht met investeringsuitgaven opgenomen. Daaruit is af te leiden welke investeringen wel of niet in gebruik zijn opgenomen (zodra er een bedrag voor afschrijving is opgenomen is de investering in gebruik). De uitvoering van de investeringen blijft achter bij de begroting. Dit heeft geleid tot een lagere afschrijving van € 123.000. De meeste investeringen hebben betrekking op de openbare ruimte en zijn gekoppeld aan programma 1.

Specificatie afwijkingen programma 1

Beheerplan wegen
Conform de uitgangspunten van de nota reservebeleid 2017-2020 worden de uitgaven in het kader van het beheerplan wegen geëgaliseerd. In 2020 is er ten opzichte van het beschikbare budget van € 2.011.000 een onderbesteding geweest van € 655.000. De ontstane achterstand zal in 2021 worden ingehaald.

Bodemsanering
Van het budget bodemsanering van € 50.000 is in 2020 € 35.000 onbenut gebleven. Dit wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve bodemsanering.

Duurzaamheid
Van het budget duurzaamheid (o.a. Natuur&Zo, energie-akkoord, klimaat) van € 117.000 is € 24.000 onbenut gebleven. Dit wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve duurzaamheid.
Bestemmingsplannen
Van het budget bestemmingsplannen van € 184.000 is € 46.000 onbenut gebleven. Dit wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve bestemmingsplannen.

Groen
Het budget vanuit het beheerplan groen bedraagt € 1.813.000. Hiervan is in 2020 € 35.000 onbenut gebleven en wordt toegevoegd aan de egalisatiereserve groen.

Slagenstructuur en verkeersveiligheidsplan
Vanuit 2019 was er een incidenteel budget van € 32.000 overgeheveld ten behoeve van de Slagenstructuur kust en het opstellen van een verkeersveiligheidsplan. Dit is in 2020 niet uitgevoerd. De dekking was voorzien middels een onttrekking uit de algemene reserve, deze vindt ook niet plaats.

Exploitatie ov. gebouwen
Naast het onderhoud lopen ook de overige exploitatielasten nog door van de gebouwen die voorzien zijn om te worden afgestoten/herbestemd. Het gaat hierbij met name om schoonmaak, energie en zakelijke lasten. Dit levert een extra last op van € 71.000.

Parkeergelden
Met name als gevolg van de corona-pandemie is de opbrengst van de parkeergelden € 273.000 lager dan geraamd. Het is momenteel nog niet duidelijk of het Rijk dit tekort zal compenseren.

Cultuur-/mediasubsidies

De subsidiëring aan cultuur- en media-instellingen stond begroot op programma 1. Conform de voorschriften is deze verantwoord op programma 3. Het verschil van € 117.000 is op dit programma een voordeel en op programma 3 een nadeel, oftewel budgettair neutraal.

Monumenten
In 2020 is een budget van € 75.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen van een kerkenvisie. Hiervan resteert € 46.000. Daarnaast is er ook budget onbenut gebleven voor archeologisch onderzoek (€ 37.000) en monumentensubsidies (€ 25.000). Bij elkaar een voordeel van € 108.000.

Staangeld strandpaviljoens
Zoals reeds gemeld in de 1e bestuursrapportage 2020 is de raming voor de opbrengst uit staangeld voor de strandpaviljoens te laag begroot. Er is in 2020 € 88.000 meer ontvangen dan geraamd.

Meeropbrengst project illegaal grondgebruik
Bij de 10e programmawijziging 2020 is een inschatting gemaakt van de netto-opbrengst van het project illegaal grondgebruik. De verwachte netto-opbrengst van € 95.000 is uiteindelijk uitgekomen op € 157.000. Dit extra voordeel van € 62.000 is met name het gevolg van het kunnen passeren van meer verkoopaktes voor het eind van 2020 dan verwacht.

MFC Sluis en Breskens
Het nadeel van € 75.000 voor de exploitatie van het MFC Sluis en Breskens wordt met name veroorzaakt door lagere verhuuropbrengsten a.g.v. COVID-19. Daarnaast zijn de schoonmaakkosten voor het MFC Breskens te laag geraamd.

Havengebied Breskens, project en beheer*
In januari 2020 heeft de raad budgetten beschikbaar gesteld voor het project Havengebied Breskens. Dit bestaat uit 2 delen: de realisatie van een visserij-experience en het beheer van de openbare ruimte. Zoals bekend is er vertraging opgetreden bij de uitvoering van zowel de realisatie van de visserij-experience als voor het beheer van de openbare ruimte (in afwachting van een rapport over de onderhoudstoestand). Dit heeft er toe geleid dat er per saldo een onderbesteding heeft plaatsgevonden van in totaal € 498.000. Deze wordt verrekend met de egalisatiereserve Havengebied Breskens.

Groote Jonkvrouw
In de 10e programmawijziging 2020 is gemeld dat de laatste termijn van € 500.000 is ontvangen van de projectontwikkelaar voor het plan Groote Jonkvrouw in IJzendijke. De negatieve boekwaarde van € 45.000 die toen nog aanwezig was, is daarbij in mindering gebracht op het resultaat in de exploitatie. Een negatieve boekwaarde betekent echter een positief effect voor de exploitatie, waardoor het werkelijke resultaat € 90.000 voordeliger is.

Programma 2 Economie

Specificatie saldo	voordeel	nadeel
Personeelslasten	122	
Gebouwen	5	
Afschrijving		3
Rente	7	
Resultaat GREX	91	
LED-karren	62	

Overig	70	
Subtotaal	**357**	**3**
Per saldo	**354**	

Resultaat GREX
In de raad van mei 2021 zijn de exploitatie-opzetten GREX bijgesteld. Conform dat voorstel zijn er bij enkele plannen voorzieningen verlaagd en rente toegevoegd. Dit heeft geleid tot volgende resultaten:
- Stampershoek 5e fase: € 56.500
- Technopark: € 34.500
Totaal: € 91.000
Dit positieve resultaat zal bij de resultaatbestemming worden toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

LED-karren
Ten behoeve van regulering van de bezoekersstromen tijdens de corona-pandemie was er in 2020 binnen programma 2 € 62.000 budget beschikbaar voor de aanschaf van LED-karren. Echter (volgens de voorschriften BBV) moet een dergelijke aanschaf worden geactiveerd (investering). De aanschaf wordt in 10 jaar afgeschreven ten laste van programma 2, terwijl het eenmalige budget in 2020 ten gunste komt van het resultaat.

Programma 3 Sociaal Domein

Specificatie saldo	**voordeel**	**nadeel**
Personeelslasten		273
Gebouwen	20	
OAB		49
Dethon	178	
TOZO / BBZ	355	
Sw-gelden	190	
Re-integratie	179	
Woonvoorzieningen	80	
Begeleiding		151
Cultuur-/mediasubsidies		117
Leerlingenvervoer	78	
Toekomstige zorg Z-Vl.	40	
Toegang tot zorg	50	
Overig	49	
Subtotaal	**1.219**	**590**
Per saldo	**629**	

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)
In de begroting zijn we er vanuit gegaan dat onze cofinanciering voor de startgroepen (regiodeal) ten laste kon worden gebracht van de OAB-middelen. Dit blijkt niet mogelijk, omdat de regiodeal apart wordt verantwoord. Daarnaast is er minder urenbesteding ten laste van de OAB-middelen geweest waardoor er een nadeel ontstaat van € 49.000.

Dethon
De jaarcijfers van Dethon vallen relatief mee. In de 10e programmawijziging 2020 is hiertoe reeds een verlaging van de gemeentelijke bijdrage verwerkt, maar naar nu blijkt is deze nog € 178.000 lager dan toen ingeschat werd.

TOZO / BBZ
In 2020 hebben zelfstandigen/ondernemers gebruik kunnen maken van de TOZO-regeling en de reguliere BBZ-regeling. De leningen die in dit kader verstrekt zijn, worden verantwoord op de balans, terwijl de bevoorschotting op de exploitatie staat verantwoord. Tevens is rekening met de vorming van een voorziening voor dubieuze debiteuren. Per saldo levert dit een voordeel op van € 355.000.

Sw-gelden
Zoals vermeld in de raadsbrief over de decembercirculaire 2020, is de interpretatie van de door te betalen rijksbijdrage door de sociale werkvoorziening (loonkosten voormalig SW-medewerkers van Dethon) niet juist geweest. Ten opzichte van de raming is de doorbetaling € 190.000 lager. Hier tegenover wordt er € 150.000 meer toegevoegd aan de egalisatiereserve Algemene uitkering gemeentefonds (zie programma 5).

Re-integratie
Mede door de coronamaatregelen zijn er minder mogelijkheden geweest om re-integratie trajecten op te starten. Daarnaast is ook de bijdrage aan de WSP (werkgeversdienstverlening) lager uitgevallen. Dit levert een voordeel op van € 179.000.

Woonvoorzieningen
Het jaarlijks beschikbare budget voor woonvoorzieningen is niet volledig benut. Er heeft een onderbesteding plaatsgevonden van € 80.000.

Begeleiding
Het totale budget voor begeleiding in 2020 bedroeg € 2.483.000. Uiteindelijk is deze open-einde regeling overschreden met € 151.000. Met name de corona-pandemie heeft hierin een rol gespeeld.

Cultuur-/mediasubsidies
Het nadeel van € 117.000 staat tegenover het voordeel op programma 1.

Leerlingenvervoer
De tussentijdse bijstelling van de verwachte kosten voor het leerlingenvervoer (op basis van de 3e kwartaalrapportage 2020 van het CVV) was gebaseerd op de verwachting dat de scholen in het 2e halfjaar weer volledig zouden open zijn. In werkelijkheid heeft de corona-pandemie daar anders over besloten, waardoor er een voordeel ontstaat van € 78.000.

Toekomstige zorg Zeeuws-Vlaanderen
Het vanuit de kadernota 2019 beschikbaar gestelde budget van € 50.000 voor een programmamanager Toekomstige zorg wordt beperkt ingezet waardoor er een bedrag van € 40.000 wordt bespaard.

Toegang tot zorg
Met name door het meebetalen door Woongoed Zeeuws-Vlaanderen aan de buurtbemiddeling en lagere adviseringskosten is hier een voordeel ontstaan van € 50.000.

Programma 4 Bestuur en veiligheid

Specificatie saldo	voordeel	nadeel
Personeelslasten		84
Vz wethouderspensioenen		190
Vz wachtgelden wethouders	36	
Leges burgerzaken		103
Bommenregeling		272
Overig		21
Subtotaal	**36**	**670**
Per saldo	**-634**	

Voorziening wethouderspensioenen
Op basis van de wettelijke rekenrente (wordt bekendgemaakt in december) en bijstelling van diverse uitgangspunten (vb gemiddelde levensverwachting) wordt er jaarlijkse een berekening gemaakt van het benodigde bedrag voor de wethouderspensioenen. Hiervoor is € 85.000 beschikbaar in de begroting, maar de bijstelling in 2020 bedraagt € 275.000. Een nadeel derhalve van € 190.000.

Voorziening wachtgelden wethouders
Ook voor de voorziening wachtgelden wethouders wordt jaarlijks berekend wat nog benodigd is voor de bestaande verplichtingen. Hieruit komt voort dat er een bedrag van € 36.000 kan vrijvallen.

Leges burgerzaken
In de paragraaf lokale heffingen is al ingegaan op de oorzaken van de lagere legesopbrengst van € 87.000. Daarnaast zijn de afdrachten aan het Rijk € 16.000 hoger dan geraamd, waardoor het nadeel € 103.000 bedraagt.

Bommenregeling
In 2020 is op basis van het raadsbesluit van 30 januari 2020 70% van de gedeclareerde kosten van projectontwikkelaars doorbetaald in het kader van de bommenregeling. Een deel van deze doorbetaling (€ 265.000) moet nog worden verwerkt in de aanvraag aan het Rijk voor 1 april 2022. Binnen programma 5 is hiervoor een vordering (algemene uitkering) opgenomen.

Programma 5 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

Specificatie saldo	voordeel	nadeel
Personeelslasten	64	
Gebouwen		72
Afschrijving		14
Rente		163
Ozb	264	
Algemene uitkering	351	
Belastingen	1.268	
Bedrijfsvoering	246	
Overig	49	

Subtotaal	**2.242**	**249**
Per saldo	**1.993**	

*** Specificatie mutaties reserves**	**voordeel**	**nadeel**
Egalisatiereserve algemene uitkering		150
Subtotaal	**0**	**150**
Per saldo (mutaties reserves)		**-150**

Subtotaal	**2.242**	**399**
Per saldo (na bestemming)	**1.843**	

Rente
Op dit programma ontstaat een nadeel op de rentelasten van € 163.000. Dit wordt grotendeels gecompenseerd door voordelen op de rentelasten op de overige programma's. Dit wordt veroorzaakt doordat de rentelasten in 2020 met € 160.000 naar beneden zijn bijgesteld. Dit vindt centraal plaats op programma 5, waarbij pas bij het opstellen van de jaarrekening de verdeling plaatsvindt over de verschillende programma's.

Onroerende zaak belastingen
De opbrengst van de onroerende zaak belastingen is in 2020 € 264.000 hoger uitgevallen dan begroot. In de paragraaf lokale heffingen wordt hierop nader ingegaan.

Algemene uitkering
De algemene uitkering komt € 351.000 hoger uit dan geraamd. Dit komt grotendeels door de opgenomen vordering voor de bommenregeling van € 264.000 (zie programma 4) en daarnaast door enkele afrekening/nacalculaties uit voorgaande jaren.

Belastingen
De belangrijkste afwijkingen van de opbrengsten van de belastingen zijn:
- forensenbelasting € 567.000 voordeel
- toeristenbelasting € 741.000 voordeel
- precariobelasting € 39.000 nadeel
totaal € 1.268.000 voordeel
Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Bedrijfsvoering
Mede vanwege de corona-pandemie zijn de budgetten voor bedrijfsvoering ruim binnen de (bijgestelde) raming gebleven (€ 246.000). Dit is onder andere terug te zien op onderdelen als facilitaire zaken, huisvesting, ICT en representatie.

Mutaties reserve

Specificatie saldo	**voordeel**	**nadeel**
Onttrekkingen		565
Toevoegingen		944
Subtotaal	**0**	**1.509**
Per saldo		**1.509**

De afwijkingen bij de mutaties reserves staan toegelicht op de volgende programma's:
- programma 1: € 1.360.000

- programma 5: € 150.000

Overzicht van incidentele baten en lasten

Met dit overzicht wordt beoogd duidelijkheid te geven omtrent de aard van de baten en lasten. De indicatie van de incidentele baten en lasten geeft informatie die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming. Onder incidenteel wordt verstaan baten en lasten die zich niet langer dan drie jaar voordoen. De incidentele baten en lasten staan los van bovenstaande verschillenanalyse.

	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	lasten	baten
A	**Totaal baten en lasten**	**81.983**	**84.980**
	Incidentele baten en lasten:		
	Meerkosten Covid-19 (zie paragraaf Covid-19) en compensatie Rijk	886	611
	Afwaardering ticketautomaten parkeren	99	
	Verkoop gebouwen (en afwaardering boekwaarde)	68	248
	Verkoop snippergroen (illegaal grondgebruik)	69	226
	TOZO-regeling	2.303	2.895
	Anterieure overeenkomsten (toegevoegd aan vz)	767	767
	Eindafrekening Groote Jonkvrouw		545
	Bommenregeling (vergoeding via Algemene Uitkering)	785	785
	Transitieplan voortgezet onderwijs	281	
	Totaal programma's	**5.258**	**6.077**
	Mutaties reserves		
	Algemene reserve naar egalisatiereserve algemene uitkering gemeentefonds	1.800	1.800
	Egalisatiereserve wegen	655	
	Egalisatiereserve bodemsanering	35	
	Egalisatiereserve duurzaamheid	24	
	Egalisatiereserve bestemmingsplannen	46	
	Egalisatiereserve groen	35	
	Reserve sociaal domein - tekort 2020		465
	Algemene reserve naar egalisatiereserve kapitaallasten - Cultuurforum Aardenburg	94	94
	Reserve onderhoud gebouwen - Ledeltheater		50
	Algemene reserve naar egalisatiereserve kapitaallasten - Sportcentrum Cadzand	185	185
	Algemene reserve - overhevelingen uit 2019		327
	Reserve explosieven - overheveling uit 2019		150
	Reserve explosieven naar egalisatiereserve kapitaallasten - Inrichting springplaats explosieven	50	50

	Algemene reserve - coronamaatregelen (resultaatbestemming 2019)		794
	Reserve demografische ontwikkelingen - DU bevolkingsdaling	15	
	Algemene reserve - voordeel parkeren 2.0	94	
	Algemene reserve - overheveling budgetten van 2020 naar 2021 (slotwijziging 2020)	1.230	
	Algemene reserve - overheveling Covid-19 budgetten naar 2021	988	
	Egalisatiereserve algemene uitkering Gemeentefonds - septembercirculaire 2020	347	
	Totaal reserves	**5.598**	**3.915**
B	**Totaal incidentele baten en lasten**	**10.856**	**9.992**
C	**Totaal structurele baten en lasten (A-B)**	**71.127**	**74.988**

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	**Onttrekking**	**Toevoeging**
Totaal structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves		
Egalisatiereserve kapitaallasten	223	
Reserve infrastructuur - beheerplan wegen	33	
Reserve infrastructuur - winkelcentrum Sluis	6	
Reserve infrastructuur - herinrichting Oostburg		15
Egalisatiereserve Havengebied Breskens	278	
Totaal:	**540**	**15**

Presentatie van het structureel rekeningsaldo (bedragen x € 1.000)	
Saldo baten en lasten	4.155
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-1.158
Rekeningsaldo na bestemming	**2.997**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-864
Structureel rekeningsaldo	**3.861**

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

De WNT is van toepassing op de gemeente Sluis. Het voor de gemeente Sluis toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. **Bezoldiging topfunctionarissen**

Dit betreft leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling. In Sluis gaat het uitsluitend om leidinggevende functionarissen met dienstbetrekking.

Gegevens 2020		
bedragen x €	**SI de Kievit-Minnaert**	**PTG Claeijs**
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	[01/01] - [31/12]	[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.668	99.453
Beloningen betaalbaar op termijn	19.244	17.814
subtotaal	*125.912*	*117.267*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	125.912	117.267
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2019		
bedragen x €	**SI de Kievit-Minnaert**	**PTG Claeijs**
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier

Aanvang en einde functievervulling in 2019	[01/01] - [31/12]	[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	102.982	96.113
Beloningen betaalbaar op termijn	18.034	16.722
subtotaal	*121.015*	*112.835*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2020 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de kadernota rechtmatigheid die door de Commissie BBV is uitgebracht. Een belangrijke inhoudelijke aanvulling betreft de vaststelling, dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij open-einde regelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de raad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet bij de beslissing of al dan niet een goedkeurende controleverklaring kan worden gegeven, wordt betrokken. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen.

In totaal is € 86,4 miljoen aan lasten begroot (na wijziging). De werkelijke lasten bedragen € 82,0 miljoen. Per saldo betekent dit € 4,4 miljoen minder lasten dan geraamd. Aan baten is een bedrag van € 86,9 miljoen begroot (na wijziging), tegenover € 85,0 miljoen werkelijke baten. In totaal gaat het om een lagere realisatie aan baten van € 1,9 miljoen.
In het kader van de begrotingsrechtsmatigheid worden overschrijdingen van de begrote lasten per programma en van de investeringen in het hierna volgende overzicht nader toegelicht. Daarnaast kan worden opgemerkt dat aan alle mutaties in de reserves raadsbesluiten ten grondslag liggen.

Lastenoverschrijding programma	**Begrotingsafwijking**	**Onrechtmatig, telt niet mee**	**Onrechtmatig, telt wel mee**
€ 573.000	Programma 4 Bestuur en veiligheid: Het verschil op dit programma wordt veroorzaakt door de dotaties aan de voorziening wethouderspensioenen en hogere toegerekende personeelslasten. Daarnaast is in 2020 70% van de gedeclareerde kosten van projectontwikkelaars doorbetaald in het kader van de bommenregeling. Een deel van deze doorbetaling (€ 265.000) moet nog worden verwerkt in de aanvraag aan het Rijk voor 1 april 2022. Binnen programma 5 is hiervoor een vordering (algemene uitkering) opgenomen.	X	
Lastenoverschrijding investeringen	**Begrotingsafwijking**	**Onrechtmatig, telt niet mee**	**Onrechtmatig, telt wel mee**
€ 3.000	Terreinvoorzieningen GW Oostburg/Aardenburg/Breskens		X
€ 203.000	Aanschaf en installatie nieuwe parkeerapparatuur	X	
€ 27.000	LED informatiekar		X

€ 53.000	LED informatiekarren t.b.v. corona		X
€ 38.000	MFC Schoondijke - inrichting	X	
€ 3.000	Schoondijke Dorpsstraat		X
€ 2.000	Vervangen gemalen electrisch/MacTek 2018		X
€ 6.000	Renovatie IBA's 2020		X

Balans

Balans per ultimo 2020

ACTIVA	2020	2019	PASSIVA	2020	2019
Vaste activa			***Vaste passiva***		
Immateriële vaste activa	**186.377**	**197.187**	**Eigen vermogen**	**30.377.557**	**26.222.934**
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	186.377	197.187	Algemene reserve	10.543.342	9.525.179
			Bestemmingsreserves	16.837.177	14.658.574
Materiele vaste activa	**97.970.884**	**98.415.467**	Gerealiseerd resultaat	2.997.039	2.039.181
Investeringen met een economisch nut	40.623.863	42.041.535			
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	45.018.865	43.582.205	**Voorzieningen**	**15.521.534**	**15.213.690**
Investeringen met een maatschappelijk nut	12.328.157	12.791.728	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.129.128	4.475.622
			Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	11.392.406	10.738.068
Financiële vaste activa	**3.292.172**	**3.141.893**			
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.294.996	1.294.996	**Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer**	**56.286.725**	**61.441.804**
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van een jaar of langer	1.997.176	1.846.897	Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	56.286.725	61.441.804
Totaal	**101.449.434**	**101.754.547**	**Totaal**	**102.185.816**	**102.878.428**

Vlottende activa			***Vlottende passiva***		
Voorraden	**2.235.763**	**3.100.662**	**Netto-vlottende schulden rentetypische looptijd korter dan één jaar**	**16.055.977**	**14.427.962**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.732.902	2.529.697	Kasgeldleningen	8.000.000	5.500.000
Gereed product en handelsgoederen	502.861	570.965	Overige schulden	8.055.977	8.927.962
Uitzettingen rentetypische looptijd korter dan één jaar	**17.069.357**	**12.561.356**			
Vorderingen op openbare lichamen	12.493.803	9.489.450			
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.430.000	764.895	**Overlopende passiva**	**3.500.515**	**827.295**
Overige vorderingen	2.145.554	2.307.010	Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	123.649	119.298
			Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.376.866	707.997
Liquide middelen	**236.586**	**267.747**			
Kas-, banksaldi	236.586	267.747			
Overlopende activa	**751.169**	**449.374**			
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die tlv volgende jaren komen	751.169	449.374			
Totaal	**20.292.874**	**16.379.138**	**Totaal**	**19.556.492**	**15.255.257**
Totaal-generaal	**121.742.307**	**118.133.685**	**Totaal-generaal**	**121.742.307**	**118.133.685**

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld. De in de programmarekening opgenomen begrotingscijfers over 2020 zijn gebaseerd op de programmabegroting 2020 en 13 programmawijzigingen.

Waarderingsgrondslagen
Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag.

Immateriële vaste activa
De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Duurzame waardevermindering van vaste activa wordt onafhankelijk van het resultaat in het boekjaar in aanmerking genomen.
De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.
De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro;
- De kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat;
- Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of — indien gedelegeerd — collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut, investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Economisch nut geeft aan dat investeringen verhandelbaar zijn en/of dat ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Niet in exploitatie genomen gronden betreffen gronden waarvoor nog geen exploitatieopzet is vastgesteld en waarvoor ook geen stellig voornemen is om dit binnen een termijn van 10 jaar te doen. Tot en met 2015 verantwoordden we deze gronden onder de voorraden. Door gewijzigde regelgeving rubriceren we deze sinds 2016 onder de materiële vaste activa. De gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, of indien de waarde lager is tegen taxatiewaarde.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden
De voorraad bouwgrond is opgenomen tegen verkrijging- c.q. vervaardigingsprijs inclusief een renteopslag onder aftrek van subsidies en opbrengst van grondverkopen. Wanneer blijkt dat de boekwaarde niet kan worden gecompenseerd uit de te verwachten opbrengsten is een voorziening getroffen gebaseerd op nominale waarde en op de boekwaarde in mindering gebracht. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Met ingang van 1 januari 2016 is bij de bepaling rekening gehouden met de wijziging van de BBV-voorschriften waarbij de looptijd van een grondexploitatie is gemaximeerd op 10 jaar.

De tussentijdse winstneming is gebaseerd op de percentage-of-completion-methode. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten en kosten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst genomen. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijging- c.q. vervaardigingsprijs in mindering gebracht. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
- De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht;
- De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening getroffen en op de vorderingen in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa worden opgenomen tegen nominale waarde. Voor oninbaarheid is een voorziening getroffen en in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen is onderverdeeld in:
- Algemene reserve
- Bestemmingsreserves
- Gerealiseerd resultaat

Alle mutaties in het eigen vermogen lopen via de exploitatie middels het onderdeel mutaties reserves. De algemene reserve kan door de gemeenteraad vrij worden aangewend voor zover hier nog geen bestemming aan is gegeven.

Naam reserve	Omschrijving
Algemene reserve	Reserve voor onvoorziene uitgaven, het afdekken van risico's o.a. uit grondexploitatie, schommelingen algemene uitkering Gemeentefonds, borgstellingen, verstrekte geldleningen, openeinde regelingen.
Grondexploitatie	Buffer voor het opvangen van risico's in het kader van de actieve grondexploitatie (d.w.z. complexen die de gemeente zelf exploiteert).
Infrastructuur	In stand houden van de gemeentelijke infrastructuur.
Explosievenruiming	Dekking van de kosten die voortvloeien uit het opsporen en het ruimen van niet gesprongen conventionele explosieven
Egalisatiereserve kapitaallasten investeringen	Dekking van (een deel van) de kapitaallasten van investeringen met een economisch nut waarvoor beslag op reservemiddelen is gelegd. Jaarlijks wordt aan deze egalisatiereserve een bedrag onttrokken gelijk aan de kapitaallasten.
Restauratie monumenten	Middelen voor de restauratie van monumenten.
Egalisatiereserve Bodemsanering	Egaliseren kosten bodemonderzoeken c.q. -saneringen.
Egalisatiereserve duurzaamheid	Egaliseren kosten duurzaamheid.
Egalisatiereserve bestemmingsplannen	Egaliseren kosten (inhaalslag) bestemmingsplannen.
Recreatievisie 2.0	Uitvoering van het activiteitenplan recreatie & toerisme 2.0
Bedrijfsvoering	Uitgaven ter verbetering van de bedrijfsvoering.
Sociaal Domein	Egalisatiereserve ten behoeve van de uitgaven in het kader van het sociaal domein.
Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid	Bestrijden onderwijsachterstanden.

Onderhoud gebouwen Visveiling	Deze reserve kan worden ingezet als dekkingsmiddel voor de kapitaallasten en overige exploitatielasten van de nieuw te realiseren visserijexperience, met name in de eerste jaren.
Rekenkamercommissie	Uitvoeren onderzoeken door de rekenkamercommissie.
Onderhoud gebouwen	Groot onderhoud gebouwen.
Demografische ontwikkelingen	Inzetten voor uitvoering van het transformatieplan Aantrekkelijk wonen Oostburg.
Egalisatiereserve groen	Egalisatie kosten obv beheerplan groen.
Egalisatiereserve wegen	Egalisatie kosten obv beheerplan wegen.
Egalisatiereserve algemene uitkering Gemeentefonds	Verrekenen van de financiële uitkomsten van de circulaires van het Gemeentefonds gedurende het boekjaar. De stand van de algemene uitkering wordt vastgesteld op de meicirculaire voorafgaand aan het boekjaar.
Egalisatiereserve havengebied Breskens	Egalisatie kosten obv havengebied Breskens.

Gerealiseerde resultaat
In afwachting van de bestemming die de gemeenteraad geeft aan het rekeningsaldo van het lopend boekjaar, wordt dit apart op de balans verantwoord.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. Voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume (o.a. verlofuren) is geen voorziening gevormd.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:
- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico’s ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;

- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendingen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Naam voorziening	**Omschrijving**
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:	
Wethouderspensioenen	Wethouderspensioenen (gehanteerde rekenrente: 0,082%).
Wachtgelden wethouders	Wachtgelden voormalige wethouders.
Zeeuwse Muziekschool	Uittreedsom
Van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed:	
Afvalstoffenheffing	Opvangen van schommelingen in de tarieven van de afvalstoffenheffing.
Rioolheffing	Opvangen van schommelingen in de tarieven van de rioolheffing.
Stimuleren recreatieve sector	Het stimuleren van ontwikkelingen in de recreatieve sector. Stortingen en bestedingen gebaseerd op visiedocument Krachtig verbonden.

Rood voor groen	Inrichting recreatienatuur met recreatieve elementen. Stortingen en bestedingen gebaseerd op visiedocument Krachtig verbonden.
Aantrekkelijk Oostburg	Besteding provinciale middelen ihkv uitvoering masterplan Aantrekkelijk Oostburg.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
Vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Dit zijn schulden met een looptijd korter dan één jaar en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
Deze schulden zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo
De eigen bijdragen voor de Wmo worden door het CAK bepaald. Daarmee heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeente Sluis geen zekerheid over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau door het ontbreken van inkomensgegevens op van het CAK ontvangen overzichten.

Grondslagen voor resultaatbepaling
De lasten en baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben en zijn ingedeeld naar programma’s zoals deze door de raad zijn vastgesteld.

De afschrijving wordt berekend over de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs onder aftrek van de subsidies en bijdragen van derden en vindt plaats vanaf het jaar dat het actief in gebruik is genomen.

Voorzieningen worden via de rekening van baten en lasten gevoed. Stortingen in en onttrekkingen uit de reserves worden onder “algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien” gepresenteerd.

Verliezen worden genomen op het moment dat ze bekend zijn en de winsten op het moment dat ze worden gerealiseerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Verlofaanspraken worden toegerekend aan de periode van uitbetaling.

Toelichting balans

Vaste activa

Bijdragen in activa in eigendom van derden

	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Bijdrage in activa van derden	197.187	355	-	11.165	186.377
Totaal	**197.187**	**355**	**-**	**11.165**	**186.377**

Afschrijvingsperiode: 15 tot 25 jaar

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Bedrijfsgebouwen	30.166.519	724.990	68.104	1.412.976	29.410.429
Gronden en terreinen	1.769.234	-	-	866	1.768.369
Grond- weg- en waterbouwkundige werken economisch nut	3.255.993	19.823	-	375.953	2.899.863
Machines, apparatuur en installaties	3.863.330	427.284	98.636	457.553	3.734.425
Vervoermiddelen	1.293.508	102.404	8.835	200.313	1.186.764

Woonruimtes	733.526	-	-	58.487	675.039
Overige materiële vaste activa	1.530.390	101.908	-	180.463	1.451.835
Gebouwen in verkoop	570.965-	-	-	68.104-	502.861-
Totaal	**42.041.535**	**1.376.409**	**175.575**	**2.618.506**	**40.623.863**

Het saldo van "Gebouwen in verkoop" wordt nader toegelicht onder de voorraden.

Afschrijvingstermijn*:	**jaren:**
Computerapplicaties	5
Bedrijfsgebouwen	15-40
Gronden en terreinen	geen
Investeringen met een economisch nut	5-80
Machines, apparatuur en installaties	5-15
Vervoermiddelen	8-10
Woonruimtes	25-40
Overige materiële vaste activa	1-40

*Gebaseerd op de financiële verordening

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

	Boekwaarde 31-12-2019	**Investeringen**	**Desinvesteringen**	**Afschrijving**	**Boekwaarde 31-12-2020**
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	43.582.205	2.515.449	42.031	1.036.759	45.018.865
Totaal	**43.582.205**	**2.515.449**	**42.031**	**1.036.759**	**45.018.865**

De afschrijvingstermijn varieert van 10 tot 80 jaar.

Investeringen met een maatschappelijk nut

	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Investeringen met een maatschappelijk nut	12.791.728	537.443	124.119	876.894	12.328.157
Totaal	**12.791.728**	**537.443**	**124.119**	**876.894**	**12.328.157**

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Deelnemingen	1.294.996	-	-	-	1.294.996
Totaal	**1.294.996**	**-**	**-**	**-**	**1.294.996**

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

	Boekwaarde 31-12-2019	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2020
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.374.897	339.551	174.320	153.719	1.386.409
BBZ/TOZO debiteuren Sociale Zaken	472.000	448.511	309.744	-	610.767
Totaal	**1.846.897**	**788.063**	**484.064**	**153.719**	**1.997.176**

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Dit betreft:	
Netto-boekwaarde gronden bestemd voor woningbouw	-
Netto-boekwaarde gronden bestemd voor bedrijventerrein	1.732.902
	1.732.902

Woningbouw

	Boekw. 31-12-2019	Vermeerde-ringen	Vermin-de-ringen	Voorziening	Winstname	Boekw. 31-12-2020
Groote Jonkvrouw, IJzendijke	45.200-	-	500.000	-	545.200	-
	-45.200	**-**	**500.000**	**-**	**545.200**	**-**

	Uit te geven grond in m² 2020	Bruto boekw 31-12-2020	Voorziening	Netto boekw 31-12-2020	Uit te geven grond in m² 2019	Netto boekw 31-12-2019
Groote Jonkvrouw, IJzendijke	-	-	-	-	-	45.200-
	-	**-**	**-**	**-**	**-**	**45.200-**

Bedrijventerreinen:

	Boekw. 31-12-2019	Vermeerde-ringen	Verminde-ringen	Voorziening	Winstname	Boekw. 31-12-2020
Vlaschaard III, Eede	75.315	7.238	88.196	-	-	-5.643
Technopark fase 2, Schoondijke	189.770	1.620	213.600	-41.449	-	19.238
Deltahoek (uitbreiding)	1.261.208	46.847	666.050	-	-	642.005
Stampershoek fase 5, Oostburg	1.048.605	144.429	221.843	106.111-	-	1.077.302
	2.574.897	**200.134**	**1.189.690**	**147.560-**	**-**	**1.732.902**

	Uit te geven grond in m² 2020	Bruto boekw 31-12-2020	Voorziening	Netto boekw 31-12-2020	Uit te geven grond in m² 2019	Netto boekw 31-12-2019
Vlaschaard III, Eede	3.195	-5.643	-	-5.643	2.963	75.315
Technopark fase 2, Schoondijke	6.260	114.541	95.303	19.238	5.910	189.770
Deltahoek (uitbreiding)	30.315	642.005	-	642.005	30.264	1.261.208
Stampershoek fase 5, Oostburg	26.041	2.233.082	1.155.780	1.077.302	26.045	1.048.605
	65.811	**2.983.985**	**1.251.083**	**1.732.902**	**65.182**	**2.574.897**

	Uit te geven grond in m² 2020	Bruto boekw 31-12-2020	Voorziening	Netto boekw 31-12-2020	Uit te geven grond in m² 2019	Netto boekw 31-12-2019
Onderhanden werk grondexploitatie	**65.811**	**2.983.985**	**1.251.083**	**1.732.902**	**65.182**	**2.529.697**

Nog te maken kosten / te realiseren opbrengsten
Voor het totaal van de in exploitatie genomen gronden wordt aan nog te maken kosten geraamd € 1.312.838. Aan nog te realiseren opbrengsten wordt geraamd € 3.364.045.

	Nog te realiseren opbrengsten	Nog te maken kosten
Vlaschaard	€149.625	€ 72.180
Deltahoek	€ 1.456.000	€ 578.778
Stampershoek	€ 1.596.420	€ 519.118
Technopark	€ 162.000	€ 142.762
Totaal	**€ 3.364.045**	**€ 1.312.838**

Op basis van de meest recente kostencalculatie wordt voor de volgende plannen een batig saldo verwacht:

Vlaschaard III € 83.972
Dit betreft een nog te verwachten batig saldo op basis van de herziening van de exploitatieopzet per 1-1-2021 vastgesteld op 27 mei 2021. In 2020 is 1.168 m² bedrijventerrein verkocht. Het resterende perceel van 1.995 m²) is in optie uitgegeven maar zal in 2021 worden verkocht. De herziene exploitatieopzet laat een positief exploitatiesaldo zien per 31-12-2023 van € 83.972.
Tot en met 2019 is € 790.000 als gerealiseerd voordelig resultaat toegevoegd aan de reserve grondexploitatie.

Deltahoek (uitbreiding) € 192.662
Dit betreft een nog te verwachten batig saldo op basis van de herziening van de exploitatie-opzet per 1-1-2021 vastgesteld op 27 mei 2021.
In 2018 en 2019 zijn geen percelen verkocht maar in 2020 is 9.515 m² (2 percelen) verkocht. Per 1-1-2021 resteert nog 20.800 m² te verkopen. Er zijn thans 2 percelen (samen 5.018 m²) in optie uitgegeven .

In maart 2017 is eveneens besloten om het achterste gedeelte van het terrein beter te ontsluiten zodat dit gedeelte beter kan worden verkaveld. De herinrichtingswerkzaamheden van dit achterste gedeelte zijn geraamd op ca € 139.000 ex. btw. De voor dit terrein door u vastgestelde grondprijs bedraagt € 80/m². In mei 2019 heeft u besloten om kwantumkorting toe te passen op dit terrein tot € 70/m², afhankelijk van de grootte van de kavels. Op basis van een ondergrens van € 70/m² is voor dit terrein in de exploitatie een opbrengst opgenomen van € 1.456.000 namelijk 20.800 m² x € 70.

De herziene exploitatieopzet laat een positief exploitatiesaldo per 31-12-2030 zien van 192.662.

Voor de volgende plannen wordt op grond van de meest recente kostencalculatie een nadelig saldo verwacht:

Stampershoek 5e fase € 1.155.780
Dit betreft een project met een nog te verwachten nadelig exploitatiesaldo ter grootte van
€ 1.155.780 per 31-12-2030. Hiervoor is een voorziening gevormd tot hetzelfde bedrag, gebaseerd op herziening van de exploitatie-opzet per 1-1-2021 zoals vastgesteld op 27 mei 2021 door de raad. Gedurende 2020 is 3.235 m² verkocht zodat op 1-1-2021 nog 22.806 m² aan te

verkopen grond resteerde. Er is dus sprake van een lager verlies. De verklaring hiervoor ligt in het feit dat de geraamde kosten thans zijn gebaseerd op de afrekening in 2020 voor de aanleg van fase 1. Deze bleken fors lager te liggen dan aangegeven in de inschrijvingsstaat. Het gaat dan met name om het uitsparen van de kosten voor PFAS onderzoek, geen afvoerkosten grond (want kon ter plaatse worden verwerkt) en het niet moeten toepassen van bemaling.
In mei 2019 heeft de raad ingestemd met het voorstel tot het hanteren van een afwijkende vraagprijs van € 55/m² voor onregelmatig gevormde percelen. Voor het overige blijven de vraagprijzen gehanteerd (variërend van € 80 tot € 90/m²) waarbij voor het geheel als ondergrens de prijs van € 70/m² is opgenomen. Ook in 2019 is besloten tot de mogelijkheid van uitgifte in erfpacht.
Voor het gedeelte naast de brandweerkazerne is in 2018 besloten tot een herinrichting (extra ontsluitingsweg) en herverkaveling daar dit gebied anders niet op een goede manier kon worden uitgegeven. Door de herverkaveling werd tegemoetgekomen aan een toenemende vraag naar kleinere kavels tot 2.000 m².
In de exploitatie is sindsdien rekening gehouden met een gefaseerde aanleg van deze extra ontsluiting. Mocht een bedrijf interesse hebben in aankoop van een groot perceel direct aansluitend aan het perceel van de brandweerkazerne, dan zou wellicht van de aanleg van fase 2 kunnen worden afgezien zodat deze kosten zouden kunnen worden uitgespaard. In de exploitatieopzet waren wel de kosten voor de volledige aanleg opgenomen, dus zowel fase 1 als fase 2. In 2020 is de uitvoering van fase 1 voor het grootste gedeelte gerealiseerd.

<u>Technopark 2e fase € 95.303</u>
Dit betreft een nog te verwachten nadelig exploitatiesaldo conform de herziene exploitatie-opzet per 1-1-2021 zoals vastgesteld op 27 mei 2021 door de raad. In 2020 is 1 kavel verkocht, het laatste terrein zal worden verkocht in 2021. Het gehele terrein zal dan ook vóór einde looptijd (31-12-2026) uitgegeven zijn.

De herziene exploitatieopzet laat een negatief exploitatiesaldo per 31-12-2022 zien van negatief € 95.303. Dit is een lager verliesbedrag dan vorig jaar is gepresenteerd. Ook hier hebben we te maken met een bijstelling van de kosten ten gevolge van het uitsparen van kosten voor PFAS onderzoek en het niet moeten afvoeren van grond.

De voorziening kan ultimo 2021 met € 41.449 te worden verlaagd ten gunste van het resultaat boekjaar waarvan voorgesteld wordt dit toe te voegen aan de reserve grondexploitatie als onderdeel van de resultaatbestemming.

<u>Groote Jonkvrouw IJzendijke</u>
Het project Groote Jonkvrouw is afgerond: alle gronden zijn aan de projectontwikkelaar verkocht. In 2020 is het plan financieel afgewikkeld nadat alle 4 de bouwfasen in dit plan zijn afgerond en het beheer en onderhoud van de infrastructuur door de projectontwikkelaar is overgedragen aan de gemeente.
Voor nadere informatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

	Boekw. 31-12-2019	Vermeer-deringen	Bijdrage van derden	Afwaarde ring	Boekw. 31-12-2020

Gereed product en handelsgoederen	570.965	-	-	68.104	502.861
	570.965	**-**	**-**	**68.104**	**502.861**

	Boekwaarde			Vraagprijs
Te koop gezet voor 01-01-2020				Vraagprijs
Voormalig werkplaats Groede	-			135.000
Voormalig basisschool Hoofdplaat	47.645			249.000
Voormalig dorpshuis Nieuwvliet, Dorpsstraat 37	-			198.000
Voormalig dorpshuis De Uitkomst Breskens, Langeweg 10	68.104			198.000
Euregiotuinen Oostburg	455.215			
		570.965	+/+	780.000
Te koop gezet na 01-01-2020				
		-	+/+	
Verkocht in 2020				Verkoopprijs
Voormalig dorpshuis De Uitkomst Breskens, Langeweg 10	68.104			198.000
		68.104	-/-	
		502.861		

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2020	2019
Debiteuren openbare lichamen	4.454.157	1.522.634
Nog op te leggen Sabewa	4.104.404	3.881.935
Btw/btw compensatiefonds	4.469.430	4.476.901
Totaal Vorderingen op openbare lichamen	**13.027.991**	**9.881.470**
Voorziening voor oninbaarheid:		
Debiteuren openbare lichamen	534.188	392.020
Totaal Vorderingen op openbare lichamen (na aftrek voorziening voor oninbaarheid)	**12.493.803**	**9.489.450**

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

	2020	2019		
Rijk	2.430.000	764.895		
	2.430.000	**764.895**		

Drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

Kwartaal verslagjaar 2020	1	2	3	4
Drempelbedrag	**559**	**559**	**559**	**559**
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	167	152	211	139
Ruimte onder het drempelbedrag	392	407	348	420
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Overige vorderingen

	2020	2019
Debiteuren Sociale Zaken	1.059.645	712.632
Debiteuren Algemeen	1.462.152	1.570.109
Overige vorderingen	786.588	792.734
Totaal Overige vorderingen	**3.308.385**	**3.075.474**
Voorziening voor oninbaarheid:		
Debiteuren Algemeen	134.407	77.580
Debiteuren Sociale Zaken	1.028.425	690.884
Totaal Overige vorderingen (na aftrek voorziening voor oninbaarheid)	**2.145.554**	**2.307.010**

Liquide Middelen

	2020	2019
Kas	415	636
Banken	236.981	264.213
Kruisposten	810-	2.897
	236.586	**267.747**

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die tlv volgende jaren komen

	2020	2019
Vooruitbetaald	673.788	436.705

Overige	77.381	12.669
	751.169	**449.374**

Vaste passiva

Eigen Vermogen

	Boekw 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat bestemming vorig boekjaar	Vermindering dekking van afschrijving	Boekw 31-12-2020
Algemene reserve	9.525.179	2.312.887	3.199.886	1.905.162	-	10.543.342
Totaal	**9.525.179**	**2.312.887**	**3.199.886**	**1.905.162**	**-**	**10.543.342**

Bestemmingsreserves

	Boekw 31-12-2019	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat bestemming vorig boekjaar	Vermindering dekking van afschrijving	Boekw 31-12-2020
Grondexploitatie	758.688	-	-	134.019	-	892.706,88
Infrastructuur	501.675	15.000	38.990	-	-	477.684,62
Explosievenruiming	483.082	-	199.500	-	-	283.582,07
Demografische ontwikkelingen/Krimpproblematiek	295.740	14.500	-	-	-	310.240,29
Restauratie monumenten	27.603	-	-	-	-	27.603,42
Rekenkamercommissie	15.448	-	-	-	-	15.448,00
Onderhoud gebouwen	1.421.490	-	50.000	-	-	1.371.490,07

Onderhoud gebouwen Visveiling	133.875	-	-	-	-	133.875,32
Gemeentelijk onderwijs achterstandenbeleid	0-	0	-	-	-	-
Kapitaallasten	5.368.150	328.500	222.972	-	-	5.473.677,75
Bodemsanering	200.664	34.643	-	-	-	235.306,63
Bestemmingsplannen	208.178	45.670	-	-	-	253.848,25
Duurzaamheid	202.049	23.515	-	-	-	225.564,24
Bedrijfsvoering	675.512	-	-	-	-	675.512,14
Recreatievisie 2.0	156.791	-	-	-	-	156.790,86
Sociaal Domein	2.300.032	-	465.000	-	-	1.835.032,29
Egalisatiereserve wegen	178.389	655.443	-	-	-	833.832,77
Egalisatiereserve groen	125.601	35.145	-	-	-	160.745,66
Egalisatiereserve algemene uitkering gemeentefonds	-	2.147.062	-	-	-	2.147.062,00
Egalisatiereserve Havengebied Breskens	1.605.608	-	278.433	-	-	1.327.175,00
Totaal	**14.658.576**	**3.299.478**	**1.254.895**	**134.019**	**-**	**16.837.177**

Gerealiseerde resultaat	**2020**	**2019**
Overheidsactiviteiten	2.906.175	1.925.854
Grondexploitatie	90.864	113.327
	2.997.039	**2.039.181**

Voorzieningen

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2020
Wethouderspensioenen	3.928.981	274.435	144.534	-	4.058.882
Wachtgelden wethouders	197.432	-	91.127	36.059	70.246
Zeeuwse Muziekschool	349.209	-	349.209	-	-
	4.475.622	**274.435**	**584.869**	**36.059**	**4.129.128**

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2020
Herstructurering volkshuisvesting	410.825	40.000	-	-	450.825
Afvalstoffenheffing	1.288.548	-	-	40.186	1.248.362
Rioolheffing	5.111.912	112.560	-	-	5.224.472
Stimuleren recreatieve sector	1.450.979	471.606	387.648	-	1.534.938
Rood voor groen	629.459	352.613	-	-	982.072
Waterberging	22.000	3.000	-	-	25.000
Aantrekkelijk Oostburg	1.824.345	118.750	16.357	-	1.926.738
	10.738.068	**1.098.529**	**404.005**	**40.186**	**11.392.406**

	Boekwaarde 31-12-2019	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2020
Voorzieningen	15.213.690	1.372.963	988.874	76.245	15.521.534

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

	2020	2019
Schuldrestant per 1-1	61.441.804	66.596.883
Opnames	-	-
Aflossingen	5.155.079	5.155.079
Schuldrestant per 31 december	**56.286.725**	**61.441.804**

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2020	2019
Kasgeldlening	8.000.000	5.500.000
	8.000.000	**5.500.000**

Overige schulden

	2020	2019
Crediteuren	2.138.314	3.625.579
Sociaal Domein	744.364	734.684
Budgetbeheer rekening ING	113.520	89.344
Belastingen	1.406.321	1.372.899
Rente geldleningen	761.477	845.642
Overige	2.891.981	2.259.814
	8.055.977	**8.927.962**

Overlopende passiva

Vooruit ontvangen bijdragen van het Rijk

	2020	2019
Monumentensubsidie	123.649	119.298

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

	2020	2019
Overige	3.376.866	707.997
	3.376.866	**707.997**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen.

	Aard/om-schrijving	Oorspron kelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2019
Woongoed Zeeuws-Vlaanderen	Woningbouw	41.704.000	100%	29.621.517	30.908.204
Woonzorg Nederland	Zorgcomplex	424.000	100%	424.000	424.000
		42.128.000		**30.045.517**	**31.332.204**

Het rentepercentage varieert van 0,18% tot en met 6,87%.

Kredietfaciliteit
Met ingang van 1 januari 2018 is de ING Bank de huisbankier van de gemeente Sluis. De gemeente heeft een kredietlimiet afgesloten bij de ING voor een bedrag van € 1.000.000. Het kredietlimiet bij de Bank voor Nederlandse Gemeenten bedraagt eveneens € 1.000.000.

Afgegeven bankgarantie
Op 29 december 2020 heeft gemeente Sluis een bankgarantie afgegeven ten gunste van Rabobank Zeeuws Vlaanderen. De bankgarantie heeft een waarde van 75.000 euro en vervalt op 1 oktober 2021.

Gemeentegaranties eigen woningbezit
De risico's met betrekking tot de verleende gemeentegaranties voor eigen woningbezit zijn ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen.

Langlopende verplichtingen
De gemeente Sluis is voor in totaal 5.425.000 euro aan langlopende verplichtingen op jaarbasis aangegaan. De langlopende verplichtingen hebben betrekking op het onderhoud en beheer van de openbare ruimte en bijbehorende voorzieningen in de gemeente Sluis zoals onderhouden van bestrating, van openbare verlichting en groen. Maar ook op facilitaire zaken zoals telefonie, printer, hardware en schoonmaak. Het resterende bedrag ultimo 2020 aan openstaande langlopende verplichtingen bedraagt 3.075.000 euro.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen
Het aantal niet opgenomen verlofuren bedraagt per ultimo 2020 30.409 uur wat een waarde vertegenwoordigd van 847.702 euro.

Landbouwgronden
12,8 ha landbouwgrond is verpacht.

Verzekerde waarde
De gebouwen zijn verzekerd tegen brand- en stormschade voor 182.896.467 euro, dit is een verhoging ten opzicht van het jaar daarvoor. Het indexcijfer is van 100 naar 105 gestegen. In 2020 zijn enkele gebouwen verkocht en zijn er nieuwe gebouwen opgevoerd, tevens zijn ook een aantal grote gebouwen waaronder het gemeentehuis, Belfort en Zwin College opnieuw getaxeerd.

Erfpacht
De gemeente heeft 179.263 m2 erfpacht uitgegeven en 162.001 m2 in erfpacht genomen.

Voorwaardelijke verplichting

In 2002 is er een geldleningsovereenkomst aangegaan met de Rabobank voor een bedrag van 449.243 euro ten behoeve van het Ledeltheater te Oostburg. In de voorwaarden is gesteld dat er geen rente en aflossing wordt betaald. Als aanvullende voorwaarde geldt dat het Ledeltheater dient te worden benut voor het realiseren van culturele activiteiten in de ruimste zin van het woord. Indien het theater aan deze activiteiten wordt onttrokken dient de lening te worden terugbetaald.

Groote Jonkvrouw IJzendijke
Het project Groote Jonkvrouw IJzendijke is in 2020 volledig afgerond.

Euregiotuinen Oostburg
De gronden van de voormalige Euregiotuinen in Oostburg en het daaraan aansluitende perceel (totaaloppervlakte ca 13 ha) zijn in het verleden aangekocht. Dit is de enige locatie waar thans door derden een concreet plan voor wordt ontwikkeld. Het betreft hier volledig passief grondbeleid. Deze gronden zijn in de markt gezet in de vorm van een aanbod. Geïnteresseerden konden een beschrijving indienen van hun voorgenomen plan met een daaraan gekoppeld bod. De selectie en daarmee eveneens de verkoopprijs heeft plaats gevonden op basis van het ingediende aanbod (plan + bod). In 2018 is met de partij die het winnende bod à € 725.000 heeft uitgebracht een intentieovereenkomst gesloten. In 2020 zal de planologische procedure worden opgestart ten behoeve van de realisatie van dag- en verblijfsrecreatie. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, zullen de gronden in eigendom worden overgedragen. Deze gronden zijn opgenomen onder de voorraden als handelsgoederen.

Quarles van Uffordstraat 20 Groede
In 2019 is besloten om, na een periode van 3 maanden waarin gegadigden hun plan in combinatie met een bod aan ons kenbaar konden maken, het pand te gunnen aan een bepaalde partij. De verkoopprijs is € 90.000. Er was geen vraagprijs/richtprijs bepaald. In 2020 is de koopovereenkomst gesloten met de ontbindende voorwaarde het verkrijgen van de juiste bestemming én het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor de plannen (realisatie van 4 woningen). Naar verwachting heeft de koper in 2021 de noodzakelijke publiekrechtelijke ‘toestemmingen’ en vindt in 2021 de overdracht plaats.

De Uitkomst Breskens
De locatie De Uitkomst is in 2019 verkocht voor € 172.500 ten behoeve van de realisatie van een woning. Levering vindt plaats bij onherroepelijk bestemmingsplan. In 2020 is de verkoop afgerond.

Sisa lijst

Hieronder is de Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 opgenomen.

Ministerie van Binnenlandse Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021									
FIN	**B1**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen *Aard controle R* *Indicator: B1/01*	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/03*	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B1/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B1/06*
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 208.636	€ 0	€ 7.823	€ 68.353		
		1	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2020**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 3.411.802	€ 107.544	€ 115.798	€ 0	€ 100.707	€ 2.064
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/12*
			€ 4.347	€ 0	€ 0	€ 286.205	€ 0	Ja
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	*Aard controle R* *Indicator: G3/01*	*Aard controle R* *Indicator: G3/02*	*Aard controle R* *Indicator: G3/03*	*Aard controle R* *Indicator: G3/04*	*Aard controle R* *Indicator: G3/05*	*Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 40.000	€ 5.533	€ 10.295	€ 0	€ 0	€ 2.639
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/07*					
			Ja					
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/01*	*Aard controle R* *Indicator: G4/02*	*Aard controle R* *Indicator: G4/03*	*Aard controle R* *Indicator: G4/04*	*Aard controle R* *Indicator: G4/05*	*Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.680.428	€ 451.024	€ 20.548	€ 0	€ 283
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 193.754	€ 35.471	€ 26.186	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 324.854	€ 30.628	€ 5.490	€ 0	€ 0

		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/07*	*Aard controle R* *Indicator: G4/08*	*Aard controle R* *Indicator: G4/09*	*Aard controle R* *Indicator: G4/10*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)		536	47	€ 0	Ja
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		122	4		Ja
3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)		129	4		Ja

		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)

				Aard controle n.v.t. *Indicator: G4/12*	*Aard controle R* *Indicator: G4/13*	*Aard controle R* *Indicator: G4/14*	*Aard controle R* *Indicator: G4/15*	*Aard controle R* *Indicator: G4/16*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten		Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R.* *Indicator: H4/01*	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
				€ 47.376	-€ 17.440				
				Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
				Aard controle n.v.t. *Indicator: H4/03*	*Aard controle R* *Indicator: H4/04*	*Aard controle R* *Indicator: H4/05*	*Aard controle R* *Indicator: H4/06*	*Aard controle R* *Indicator: H4/07*	*Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
			1	1.1 - Onroerende zaken - Nieuwbouw	€ 4.184	€ 4.184			
			2	1.2 - Onroerende zaken - Renovatie	€ 311	€ 311			
			3	1.3 - Onroerende zaken - Onderhoud	€ 40.959	€ 40.959			

			4	2.1 - Roerende zaken - Aankoop	€ 905		€ 905		
			5	2.2 - Roerende zaken - Dienstverlening derden	€ 5.157		€ 5.157		
			6	2.3 - Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 8.688		€ 8.688		
			7	Overige kosten	€ 4.612			€ 4.612	
			8						

	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)
	Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle R*
	Indicator: H4/09	*Indicator: H4/10*	*Indicator: H4/11*
1	1.1 - Onroerende zaken - Nieuwbouw	€ 4.184	
2	1.2 - Onroerende zaken - Renovatie	€ 311	
3	1.3 - Onroerende zaken - Onderhoud	€ 40.959	
4	2.1 - Roerende zaken - Aankoop	€ 905	
5	2.2 - Roerende zaken - Dienstverlening derden	€ 5.157	
6	2.3 - Roerende zaken - Beheer en exploitatie	€ 8.688	
7	Overige kosten	€ 4.612	
8			

VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/01*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/02*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/03*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	
			€ 0	€ 42.155	€ 0	€ 42.155	Ja	
LNV	**L5B**	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/01*	Kenmerk/beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/03*	Besteding per pijler (Jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/05*	
		1	061714 Gemeente Sluis	153643	4	€ 0	€ 31.687	
		2						
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.*	Toelichting *Aard controle n.v.t.*		

				Indicator: L5B/06	*Indicator: L5B/07*	*Indicator: L5B/08*	*Indicator: L5B/09*		
			1	061714 Gemeente Sluis	€ 0	€ 31.687			
			2						
				Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t.	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t.*			
				Indicator: L5B/10	*Indicator: L5B/11*	*Indicator: L5B/12*			
				€ 0	€ 0	Nee			

Bijlagen

Begrippenlijst

Deze begrippenlijst geeft voor een aantal (nieuwe) begrippen, mede in relatie tot de nieuwe begrotingsopzet en het duale systeem, een omschrijving.

Kengetallen:	Omschrijving
Balans:	Onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente.
Baten en lasten (stelsel van):	Een begrotingssysteem van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben.
Begroting:	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het Besluit begroting en verantwoording onderscheidt een beleidsbegroting en de financiële begroting.
Bestuurlijk belang:	Een bestuurlijk belang heeft een gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft.
Categoriale indeling:	Een categoriale indeling is een indeling van baten en lasten naar soorten zoals salarissen, rente en belastingen. Het Besluit begroting en verantwoording 2019 stelt verplicht dat gemeenten de begroting converteren naar categorieën in een apart document. Dit document wordt naar de toezichthouder en CBS gezonden. De voorgeschreven categorieën worden niet meer bij de comptabiliteitsvoorschriften zelf bepaald, maar bij ministeriële regeling.
Collegeprogramma:	Het college geeft in een collegeprogramma de inhoudelijke invulling van belangrijke onderwerpen die in de zittingsperiode tot uitvoering moeten komen. Het gaat als regel om onderwerpen die naar het oordeel van het college politiek relevant zijn. Hierbij wordt een relatie gelegd naar de in het raadsprogramma vermelde prioriteiten.
Comptabiliteitsvoorschriften (BBV):	De comptabiliteitsvoorschriften zijn bij Koninklijk Besluit uitgevaardigde voorschriften voor de inrichting van begroting en de jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente. Op dit moment geldt het Besluit begroting en verantwoording van 2019, inclusief wijzigingen.
Dualisme:	Een dualistisch stelsel kenmerkt zich doordat de posities en bevoegdheden ontvlecht zijn. De raad richt zich primair op de kaderstellende en controlerende functie, het college op de uitvoerende functie. De wethouders zijn geen lid van de raad.
Financieel belang:	Een financieel belang heeft een gemeente indien de middelen die zij ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij (een derde rechtspersoon) en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Financiële positie:	Onderdeel van de financiële begroting, tevens de tegenhanger van de balans. De financiële positie van een gemeente geeft de grootte en samenstelling van het vermogen aan in relatie tot de baten en lasten.
Jaarrekening:	De jaarrekening is de tegenhanger van de financiële begroting; de jaarrekening gaat in op de realisaties van het afgelopen begrotingsjaar. De jaarrekening is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: 1. de programmarekening en toelichting, 2. de balans en toelichting.
Jaarstukken:	De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening en is de tegenhanger van de begroting.
Jaarverslag:	Het jaarverslag is de tegenhanger van de beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen begrotingsjaar. Het jaarverslag is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: 1. de programmaverantwoording, 2. de paragrafen
Overzicht van baten en lasten:	Onderdeel van de financiële begroting dat een overzicht geeft van alle baten en lasten die in de programma's zijn opgenomen.
Paragrafen:	Een paragraaf geeft volgens het Besluit begroting en verantwoording een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.
Programma:	Een samenhangende verzameling van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld kunnen worden.
Programmabegroting:	Een programmabegroting is een typering voor de nieuwe beoogde begroting doordat de programma's in de begroting centraal staan. In het Besluit begroting en verantwoording wordt het woord programmabegroting niet gebruikt. Het kenmerk van de begroting volgens de nieuwe voorschriften is dat de begroting is onderverdeeld in programma's, daarom wordt er ook wel naar verwezen als programmabegroting. De gemeente is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal.
Programmaplan:	Een programmaplan behandelt per programma expliciet de maatschappelijke effecten en de wijze waarop er naar gestreefd zal worden die effecten te verwezenlijken. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende drie vragen: Wat willen we? Wat gaan we ervoor doen? Wat gaat het kosten?
Programmarekening:	Onderdeel van de jaarrekening. De programmarekening geeft een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten van het begrotingsjaar.

Programmaverantwoording:	Onderdeel van het jaarverslag. In de programmaverantwoording wordt per programma expliciet ingegaan op de beoogde maatschappelijke effecten en de wijze waarop getracht is deze effecten te verwezenlijken. De vragen: Wat wilden we? Wat hebben we ervoor gedaan? Wat heeft het gekost? zijn de centrale vragen die in dit deel beantwoord worden.
Raadsprogramma:	De raad geeft in een raadsprogramma een agendering van de onderwerpen die in de raadsperiode aan de orde moeten komen. Het gaat als regel met name om de onderwerpen die in de visie van de raad politiek relevant zijn. Het raadsprogramma is de basis voor de planning en control van de raad. In een dualistisch stelsel kunnen alle raadsfracties een raadsprogramma ondertekenen.
Risicomanagement:	Risicomanagement is het proces van identificeren en analyseren van risico's en vervolgens het ontwerpen en implementeren van maatregelen om de kans van optreden van de risico's te verminderen, oftewel om de schade, veroorzaakt door de risico's, te minimaliseren. Risicomanagement is een in hoge mate gestandaardiseerd proces dat in alle gevallen de stappen inventariseren, analyseren, maatregelen nemen, bewaken kent.
Taakvelden:	Het Besluit begroting en verantwoording laat de indeling van de begroting aan de gemeente vrij, maar stelt verplicht dat gemeenten de begroting converteren naar taakvelden in een apart document. Dit document wordt naar de toezichthouder en CBS gezonden. De voorgeschreven taakvelden zijn niet bij de comptabiliteitsvoorschriften bepaald, maar bij ministeriële regeling.
Verbonden partij:	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Weerstandscapaciteit:	De weerstandscapaciteit is het geheel van geldmiddelen (zoals de algemene reserve) waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast behoeven te worden.
Weerstandsvermogen:	Het vermogen van de gemeente om niet structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde de taken te kunnen voortzetten.

Realisatie per taakveld

Taakveld		Lasten			Baten			Saldo resultaat
Code	Naam	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	Saldo
010-5	Mutaties reserves	4.668	5.612	-944	5.020	4.455	565	-1.509
011-5	Resultaat van rekeningen van baten en lasten	516	0	516	0	0	0	516
01-4	Bestuur	1.108	1.376	-268	0	36	-36	-232
02-1	Burgerzaken	37	35	2	3	0	3	-1
02-4	Burgerzaken	1.177	1.204	-28	389	302	88	-115
03-1	Beheer overige gebouwen en gronden	369	428	-58	75	63	12	-71
04-5	Overhead	8.497	8.289	207	40	96	-56	263
05-5	Treasury	-121	41	-162	27	18	9	-171
061-5	OZB woningen	0	0	0	4.027	4.262	-236	236
062-5	OZB niet-woningen	0	0	0	2.386	2.414	-28	28
063-1	Parkeerbelasting	0	0	0	1.936	1.633	304	-304
064-5	Belastingen overige	611	612	0	527	489	38	-38
07-5	Algemene uitkering en overige uitkering gemeentefonds	0	0	0	40.607	40.959	-351	351
08-3	Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0
08-5	Overige baten en lasten	1	0	1	0	0	0	1
08-5*	Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0
09-5	Vennootschapsbelasting (VpB)	0	-15	15	0	0	0	15
11-1	Crisisbeheersing en brandweer	2.527	2.476	51	7	6	1	50
12-1	Openbare orde en veiligheid	427	250	177	0	0	0	177
12-4	Openbare orde en veiligheid	795	1.073	-278	41	32	9	-287
21-1	Verkeer en vervoer	7.360	6.430	929	126	163	-37	966
22-1	Parkeren	710	789	-78	0	11	-11	-67
24-1	Economische havens en waterwegen	319	396	-77	0	114	-114	37
32-2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.128	1.128	0	1.106	1.218	-112	113
33-2	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	131	84	47	24	22	1	46
34-2	Economische promotie	1.016	881	135	50	44	6	129
34-5	Economische promotie	0	0	0	5.536	6.843	-1.307	1.307
42-1	Onderwijshuisvesting	804	740	64	93	54	39	24
43-3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.731	1.546	184	576	531	45	139

Taakveld		Lasten			Baten			Saldo resultaat
Code	Naam	Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	Saldo
51-3	Sportbeleid en activering	159	97	62	0	1	0	62
52-1	Sportaccommodaties	1.651	1.679	-29	230	260	-31	2
53-1	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	543	417	126	27	22	5	121
54-1	Musea	527	622	-95	31	15	16	-111
55-1	Cultureel erfgoed	542	486	56	3	5	-3	58
56-3	Media	587	727	-140	0	0	0	-140
57-1	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4.734	4.576	158	565	686	-120	279
57-2	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	549	470	79	7	0	7	72
61-1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.860	2.055	-195	869	852	18	-213
61-3	Samenkracht en burgerparticipatie	1.766	1.656	110	0	36	-36	145
62-3	Wijkteams	368	303	66	0	29	-29	95
63-3	Inkomensregelingen	10.598	7.943	2.656	10.214	7.844	2.370	286
64-3	Begeleide participatie	5.802	5.653	149	0	17	-17	166
65-3	Arbeidsparticipatie	541	353	187	26	18	8	179
66-3	Woonvoorzieningen	1.141	968	172	7	8	-1	174
671-3	Maatwerkdienstverlening 18+	2.336	2.629	-293	0	0	0	-293
672-3	Maatwerkdienstverlening 18-	4.704	4.702	3	0	0	0	3
681-3	Geescaleerde zorg 18+	262	105	157	153	167	-14	171
682-3	Geescaleerde zorg 18-	875	1.299	-424	0	0	0	-424
71-3	Volksgezondheid	897	831	66	0	0	0	66
72-1	Riolering	3.247	3.155	92	4.710	4.517	193	-100
73-1	Afval	3.087	2.993	93	3.789	3.676	113	-20
74-1	Milieubeheer	1.159	1.056	102	10	19	-9	111
75-1	Begraafplaatsen en crematoria	313	371	-58	314	259	55	-113
81-1	Ruimtelijke ordening	3.274	2.128	1.146	2.439	2.042	396	750
82-2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	232	0	232	238	0	238	-5
83-1	Wonen en bouwen	1.365	1.333	33	703	741	-38	71
Totaal programma's		**86.931**	**81.983**	**4.948**	**86.931**	**84.980**	**1.950**	**2.997**

Indicatoren

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
1	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	217,4	212,2	nnb
1	Functiemenging	%	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	44,5	44	nnb
2	Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)	291	309	nnb
2	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	nnb	22,2	nnb
2	Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	CBS	Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).			3,7

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
2	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	per 1.000 inwoners	CBS	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.			4,1
3	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	681	681	700
3	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.	752	752	773
3	WOZ-waarde woningen	dzd euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	208	195	220
3	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	5,9	3	7
3	Demografische druk	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	83,7	69	85,1

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
4	Verwijzigingen Halt	aantal per 1.000 inwoners	Stichting Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.	152	-	21
4	Jongeren met delict voor rechter	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1	nnb	nnb
4	Niet-sporters	% (4-jaarlijks)	CBS / RIVM - Gezondheidsenquete	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	nnb	60,9	nnb
4	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	819,6	782,5	nnb
4	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	63,5	64	nnb
4	Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.	17,2	17,7	25,9
4	Lopende re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw 15-65jr	CBS - Participatie Wet	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	19,9	22,8	10,2
4	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.	75	71	81

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
4	werkloze jongeren	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	1	1,3	nnb
4	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	2,5	1,5	nnb
4	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	6,5	5,6	nnb
4	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	12	29,45	nnb
4	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	10,8	10,7	nnb
4	Jongeren met jeugdreclassering	%	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	0,4	0,63	nnb

Overzicht investeringsuitgaven

Overzicht investeringsuitgaven		Beginwaarden per 1/1					2020							Eindwaarden per 31/12					
Activanr	Omschrijving activum	Aanschaf-waarde	Afwaar-dering	Afschrij-ving	Boek-waarde	Krediet	Afschrij-ving	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afwaar-dering	Rente	Krediet uitgaven	Krediet inkomsten	Aanschaf-waarde	Afschrij-ving	Afwaar-dering	Boek-waarde	Restant-krediet uitgaven	Restant-krediet inkomsten
1600000	Grond Springplaats niet-geexplod. explosieven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	100.000	0	0	0	0	100.000	100.000
1600001	Inrichting Springplaats niet-geexplod. explosieven	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65.000	15.500	0	0	0	0	65.000	15.500
2100045	Herinrichting Schouwburgstraat / Callenfelsstraat	1.995	0	0	1.995	217.000	0	0	0	0	30	215.005	0	1.995	0	0	1.995	215.005	0
2100073	Aanpassen bushaltes	200.241	0	146.991	53.250	412.499	15.806	63.685	0	0	794	136.125	0	263.926	15.806	0	101.129	72.440	0
2100097	Aantrekkelijk Oostburg inrichting fase 3	593.782	0	41.261	552.522	216.512	23.841	2.694	0	0	8.238	2.694	0	596.476	23.841	0	531.374	0	0
2100104	Vervanging openbare verlichting 2020 (masten)	0	0	0	0	0	1.803	129.281	0	0	0	155.658	0	129.281	1.803	0	127.478	26.377	0
2100105	Vervanging openbare verlichting 2020 (armaturen)	0	0	0	0	0	706	14.114	0	0	0	529.975	0	14.114	706	0	13.409	515.861	0
2100106	Omvormen halfverharding 2020	0	0	0	0	0	436	18.696	0	0	0	113.350	0	18.696	436	0	18.260	94.654	0
2100112	Aanleg parkeerterrein 60 pl Retranchement	9.061	0	0	9.061	6.665	260	174.169	124.119	0	135	182.939	150.000	59.111	260	0	58.851	8.770	25.881
2100113	Looproute parkeerterrein <> Retranchement-dorp	6.317	0	0	6.317	54.832	922	44.960	0	0	94	44.783	0	51.277	922	0	50.356	-177	0
2100114	Reconstructie Willemsweg Schoondijke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	365.000	0	0	0	0	0	365.000	0
2100115	Reconstructie Lange Heerenstraat Schoondijke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	430.000	0	0	0	0	0	430.000	0
2100116	Vervanging veegmachine 2019	160.942	0	0	160.942	160.942	20.217	1.190	0	0	2.400	9.058	0	162.132	20.217	0	141.915	7.868	0
2100117	Parkeerproblematiek MFC Breskens	757	0	0	757	757	0	12.726	0	0	11	162.243	0	13.484	0	0	13.484	149.517	0
2100118	Parkeerproblematiek MFC Nieuwvliet	69	0	0	69	69	0	69	0	0	1	74.931	0	138	0	0	138	74.862	0
2100119	Voetpad Ringdijk-Zwartepolderweg	6.599	0	0	6.599	6.599	0	9.901	0	0	98	203.401	0	16.499	0	0	16.499	193.500	0
2100120	Reconstructie wegen toegang kern Hoofdplaat	1.446	0	0	1.446	1.446	0	2.340	0	0	22	78.554	0	3.786	0	0	3.786	76.214	0
2100124	MFC Schoondijke - parkeervoorzieningen	9.910	0	0	9.910	72.909	0	0	0	0	148	53.091	0	9.910	0	0	9.910	53.091	0
2100131	Golfbrekers Haven Breskens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200.000	0	0	0	0	0	200.000	0
2100132	Inriching vissershaven Breskens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100.000	0	0	0	0	0	100.000	0
2100133	Steiger Haven Breskens	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50.000	0	0	0	0	0	50.000	0
2100135	MFC Aardenburg - parkeren, terrein, infra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	105.000	0	0	0	0	0	105.000	0
2100136	Herinrichting centrum Oostburg, fase 4	0	0	0	0	0	0	19.823	0	0	0	895.000	0	19.823	0	0	19.823	875.177	0
2100049	Verkeersmaatregelen Ijzendijke na recon. N61	632.429	0	105.475	526.954	1.564.840	25.297	0	0	0	7.857	923.821	0	632.429	25.297	0	501.656	923.821	0
2140041	Aanschaf en installatie nieuwe parkeerapparatuur	125.266	0	0	125.266	125.266	35.228	327.752	0	0	1.868	124.734	0	453.019	35.228	0	417.791	-203.018	0
2140042	auto tbv handhaving	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35.000	0	0	0	0	0	35.000	0
2140043	uitrusting auto tbv scannen handhaving	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	149.000	0	0	0	0	0	149.000	0
2140044	Inrichting software uitrusting scanauto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25.000	0	0	0	0	0	25.000	0
4210026	Kustschool Cadzand - uitbreiding tbv Kinderopvang	0	0	0	0	75.000	469	75.000	0	0	0	75.000	0	75.000	469	0	74.531	0	0
4230030	RK Molenbolwerk Ijzendijke, vervangen dakbedekking	0	0	0	0	28.775	0	0	0	0	0	28.775	0	0	0	0	0	28.775	0
5300030	De Eenhoorn, vloer,plafond,div installaties	126.939	0	8.369	118.570	302.224	7.077	20.439	0	0	1.768	91.086	0	147.377	7.077	0	131.931	70.647	0
5300038	Gymlokaal Ijzendijke/bitumen dakbedekking	0	0	0	0	19.260	0	0	0	0	0	19.260	0	0	0	0	0	19.260	0
5300039	Clubgebouw scouting/drumband O'burg diversen	0	0	0	0	93.000	0	0	0	0	0	93.000	0	0	0	0	0	93.000	0
5300040	MFC Schoondijke - renovatie gymzaal	113.227	0	0	113.227	283.227	4.687	5.922	0	0	1.688	66.941	0	119.149	4.687	0	114.462	61.019	0
5300041	Dak sportcentrum Cadzand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	185.000	0	0	0	0	0	185.000	0
5300042	Zonnepanelen sportcentrum Cadzand	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	77.500	0	0	0	0	0	77.500	0
5310002	Cv-installatie sportaccommodatie Aardenburg	15.987	0	6.279	9.709	41.650	1.066	0	0	0	145	25.663	0	15.987	1.066	0	8.643	25.663	0
5400009	Aanbrengen zaalventilatie Ledeltheater Oostburg	164.907	0	64.007	100.900	175.000	10.994	0	0	0	1.504	10.093	0	164.907	10.994	0	89.906	10.093	0
5400013	Ledeltheater, vervangen koeling-splitunit	0	0	0	0	12.605	904	15.500	0	0	0	15.605	0	15.500	904	0	14.596	105	0
5410029	Belfort Sluis, verv electrische besturing lift	0	0	0	0	27.310	0	0	0	0	0	27.310	0	0	0	0	0	27.310	0

Overzicht investeringsuitgaven		Beginwaarden per 1/1					2020							Eindwaarden per 31/12					
Activanr	Omschrijving activum	Aanschaf-waarde	Afwaar-dering	Afschrij-ving	Boek-waarde	Krediet	Afschrij-ving	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afwaar-dering	Rente	Krediet uitgaven	Krediet inkomsten	Aanschaf-waarde	Afschrij-ving	Afwaar-dering	Boek-waarde	Restant-krediet uitgaven	Restant-krediet inkomsten
5410030	Archeologisch museum Aardenburg	233.679	0	0	233.679	662.996	0	20	0	0	3.484	805.571	295.250	233.699	0	0	233.699	805.551	295.250
5600053	Vernieuwing strandposten 2017	101.777	0	7.017	94.760	117.070	31.671	282.055	0	0	1.413	282.055	0	383.832	31.671	0	345.144	0	0
5600062	Duurzaam onderhoud bruggen 2020	0	0	0	0	0	1.644	66.587	0	0	0	123.314	0	66.587	1.644	0	64.943	56.727	0
5600064	Restauratie maritiem dek Breskens	243.217	0	10.248	232.969	357.644	9.789	1.500	0	0	3.474	6.783	0	244.717	9.789	0	224.681	5.283	0
5600065	Brug Damse vaart Sluis	15.757	0	0	15.757	151.243	0	5.317	0	0	235	159.244	25.000	21.073	0	0	21.073	153.928	25.000
5600073	LED informatiekar	0	0	0	0	0	2.503	27.306	0	0	0	0	0	27.306	2.503	0	24.803	-27.306	0
5600074	LED informatiekarren tbv corona	0	0	0	0	0	3.120	53.489	0	0	0	0	0	53.489	3.120	0	50.369	-53.489	0
5800011	Speelterreinen 2020	0	0	0	0	0	2.144	54.850	0	0	0	58.910	0	54.850	2.144	0	52.706	4.060	0
6300042	MFC Sluis, klimaatregeling	0	0	0	0	10.000	0	0	0	0	0	10.000	0	0	0	0	0	10.000	0
6700001	MFC Sluis buitenzijde 2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19.100	0	0	0	0	0	19.100	0
6700002	MFC Schoondijke - bouw	1.834.618	0	0	1.834.618	3.860.333	46.697	35.877	0	0	27.354	121.756	0	1.870.494	46.697	0	1.823.797	85.880	0
6700003	MFC Schoondijke - installaties	759.718	0	0	759.718	1.549.718	50.648	0	0	0	11.327	30.282	0	759.718	50.648	0	709.070	30.282	0
6700004	MFC Schoondijke - inrichting	134.626	0	0	134.626	184.626	17.945	38.223	0	0	2.007	0	0	172.850	17.945	0	154.905	-38.223	0
6700005	MFC Aardenburg - bouw	0	0	0	0	0	0	278.684	0	0	0	5.845.000	0	278.684	0	0	278.684	5.566.317	0
6700006	MFC Aardenburg - installaties	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	191.000	0	0	0	0	0	191.000	0
6700007	MFC Aardenburg - inrichting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	318.000	0	0	0	0	0	318.000	0
7210006	Inzamelmiddelen huisvuil, grondstoffenplan '19-'23	0	0	0	0	0	0	689.059	0	0	0	1.780.000	0	689.059	0	0	689.059	1.090.941	0
7220190	Maatregelen stedelijk waterplan Cadzand-Bad 2014	10.145	0	0	10.145	74.145	127	0	0	0	151	53.855	0	10.145	127	0	10.018	53.855	0
7220121	Maatregelen stedelijk waterplan Het Heem	130.679	0	6.226	124.453	130.679	1.633	0	0	0	1.856	19.321	0	130.679	1.633	0	122.820	19.321	0
7220205	Cadzand-Bad Boulevard de Wielingen (afkoppelvisie)	16.439	0	103	16.337	360.689	205	0	0	0	244	541.724	0	16.439	205	0	16.131	541.724	0
7220208	Ijzendijke Raveleijnstraat/Blindehoek e.o.	84.344	0	0	84.344	519.435	3.909	296.029	0	0	1.258	374.656	0	380.373	3.909	0	376.464	78.627	0
7220211	IJzendijke Slijpstraat/Kazernestraat e.o.	0	0	0	0	256.275	1.842	193.760	0	0	0	256.275	0	193.760	1.842	0	191.918	62.515	0
7220212	Oostburg centrumgebied/Transformatieplan	62.616	0	1.558	61.059	221.850	891	46.033	0	0	910	159.234	0	108.649	891	0	106.200	113.201	0
7220213	Schoondijke Dorpsstraat	427.475	0	10.735	416.740	457.809	5.375	2.500	0	0	6.214	0	0	429.975	5.375	0	413.865	-2.500	0
7220214	Sluis Bedrijventerrein Industrieweg	38.139	0	0	38.139	289.654	0	39.260	0	0	569	219.666	0	77.399	0	0	77.399	180.406	0
7220238	Afkoppelen IJdijke Raveleijnstraat/Blindehoek e.o.	0	0	0	0	255.000	1.834	192.871	0	0	0	255.000	0	192.871	1.834	0	191.037	62.129	0
7220239	Afkoppelen Eede Zwaanstraat	128.313	0	622	127.691	263.835	1.743	14.903	0	0	1.904	20.436	0	143.216	1.743	0	140.851	5.533	0
7220241	Afkoppelen Oburg centrumgebied/Transformatieplan	164.937	0	3.411	161.527	314.123	2.062	0	0	0	2.408	148.712	0	164.937	2.062	0	159.465	148.712	0
7220244	Afkoppelen Sluis Bedrijventerrein Industrieweg	0	0	0	0	156.825	0	8.998	0	0	0	156.825	0	8.998	0	0	8.998	147.827	0
7220248	Vervangen gemalen electrisch/MacTek 2018	4.090	0	830	3.260	6.080	462	1.592	0	0	49	0	0	5.682	462	0	4.390	-1.592	0
7220249	Verv gemalen/drukrioolunits rioolpersleiding 2018	28.704	0	747	27.957	76.103	574	0	0	0	417	8.718	0	28.704	574	0	27.383	8.718	0
7220251	Vervanging vrijverval riolering 2018	978.161	0	9.990	968.171	2.971.296	13.946	279.178	0	0	14.436	1.275.277	0	1.257.338	13.946	0	1.233.403	996.099	0
7220253	Afkoppelen St. Anna ter Muiden	0	0	0	0	454.750	0	0	0	0	0	454.750	0	0	0	0	0	454.750	0
7220255	Vervangen gemalen bouwkundig 2019	4.000	0	44	3.956	4.000	67	0	0	0	59	12.800	0	4.000	67	0	3.889	12.800	0
7220256	Vervangen gemalen mechanisch 2019	26.000	0	967	25.033	26.000	1.300	0	0	0	373	4.000	0	26.000	1.300	0	23.733	4.000	0
7220257	Vervangen gemalen electrisch/MacTek 2019	74.468	0	2.645	71.823	74.468	6.206	0	0	0	1.071	12.532	0	74.468	6.206	0	65.618	12.532	0
7220258	Verv gemalen/drukrioolunits rioolpersleiding 2019	3.401	0	11	3.389	3.400	68	0	0	0	51	69.100	0	3.401	68	0	3.321	69.100	0
7220272	Vervanging kolkenzuiger 2020	0	0	0	0	0	4.167	200.000	0	0	0	340.000	0	200.000	4.167	0	195.833	140.000	0
7220300	Vrijvervalriool vervanging/renovatie 2020	0	0	0	0	0	726	128.317	0	0	0	1.746.720	0	128.317	726	0	127.591	1.618.403	0
7220305	Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2020	0	0	0	0	0	611	221.336	20.938	0	0	447.250	0	200.398	611	0	199.786	225.914	-20.938
7220310	Gemalen/pompunits bouwkundig 2020	0	0	0	0	0	33	4.508	1.536	0	0	29.000	0	2.972	33	0	2.940	24.492	-1.536
7220315	Gemalen/pompunits mechanisch 2020	0	0	0	0	0	48	5.730	1.535	0	0	29.000	0	4.195	48	0	4.147	23.270	-1.535
7220320	Gemalen elektrisch (MacTek/Aquaview++) 2020	0	0	0	0	0	1.311	50.266	0	0	0	73.000	0	50.266	1.311	0	48.955	22.734	0
7220325	Pompunits elektrisch 2020	0	0	0	0	0	2.179	78.487	7.174	0	0	180.000	0	71.313	2.179	0	69.133	101.514	-7.174

Overzicht investeringsuitgaven		Beginwaarden per 1/1					2020							Eindwaarden per 31/12					
Activanr	Omschrijving activum	Aanschaf-waarde	Afwaar-dering	Afschrij-ving	Boek-waarde	Krediet	Afschrij-ving	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Afwaar-dering	Rente	Krediet uitgaven	Krediet inkomsten	Aanschaf-waarde	Afschrij-ving	Afwaar-dering	Boek-waarde	Restant-krediet uitgaven	Restant-krediet inkomsten
7220330	Rioolpersleiding vervanging 2020	0	0	0	0	0	85	13.848	10.848	0	0	143.315	0	3.000	85	0	2.915	129.467	-10.848
7220335	Renovatie IBA's 2020	0	0	0	0	0	2.488	37.651	0	0	0	31.820	0	37.651	2.488	0	35.162	-5.831	0
7240007	Columbariummuren cq elementen 2020	0	0	0	0	0	262	11.125	0	0	0	30.000	0	11.125	262	0	10.863	18.875	0
8200019	17 Oktoberplein 6 IJzendijke, vervangen kozijnen	0	0	0	0	90.750	0	0	0	0	0	90.750	0	0	0	0	0	90.750	0
8200020	Clubgebouw O'burg, verv. dakbedekking	0	0	0	0	30.745	0	0	0	0	0	30.745	0	0	0	0	0	30.745	0
8210003	Restauratie kademuur Sluis	408.334	0	32.203	376.131	402.034	16.335	239	0	0	5.608	0	0	408.573	16.335	0	360.035	-239	0
8210004	Bijdrage restauratie Sint Baafskerk Aardenburg	200.000	0	9.333	190.667	200.000	8.002	355	0	0	2.843	0	0	200.355	8.002	0	183.020	-355	0
8220004	Leningen Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	1.820.743	0	832.639	988.104	1.570.682	137.808	169.223	0	0	14.733	0	0	1.989.966	137.808	0	1.019.519	-169.223	0
8220005	Uitbreiding woonwagencentrum Schoondijke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	140.000	0	0	0	0	0	140.000	0
9130004	Deelname stimuleringsfonds volkshuisvesting	255.166	0	-955	256.121	317.072	0	-20.489	0	0	3.819	0	0	234.677	0	0	235.632	20.489	0
9600011	Fietsproject	304.811	0	279.139	25.672	282.179	15.911	16.497	0	0	383	15.000	0	321.308	15.911	0	26.258	-1.497	0
9600032	Terreinvoorz. GW Oostburg/Aardenburg/Breskens	15.320	0	5.668	9.652	30.301	672	17.886	0	0	144	14.980	0	33.206	672	0	26.866	-2.906	0
9600033	Overkapping centrale werkplaats Oostburg	28.312	0	3.263	25.049	179.852	1.132	0	0	0	374	150.910	0	28.312	1.132	0	23.917	150.910	0
9600053	GW Breskens/overheaddeur	0	0	0	0	15.000	605	9.109	0	0	0	15.000	0	9.109	605	0	8.503	5.891	0
9600054	centrale werkplaats oostburg/lichtstraat	0	0	0	0	10.000	0	0	0	0	0	10.000	0	0	0	0	0	10.000	0
9600055	centrale werkplaats oostburg/dakbedekking	0	0	0	0	35.000	0	0	0	0	0	35.000	0	0	0	0	0	35.000	0
9600061	Verhuursysteem gemeentelijke accommodaties	0	0	0	0	15.000	0	0	0	0	0	15.000	0	0	0	0	0	15.000	0
9600062	Vervanging bedrijfsvoertuigen GW 2020	0	0	0	0	0	4.183	101.214	8.835	0	0	117.000	0	92.379	4.183	0	88.196	15.786	-8.835
9600064	Camerabewakingssysteem KCC	17.660	0	3.722	13.938	23.800	1.793	3.237	0	0	208	6.140	0	20.897	1.793	0	15.382	2.903	0
	Totalen	**10.725.521**	**0**	**1.592.546**	**9.132.975**	**20.910.848**	**556.470**	**4.594.888**	**174.985**	**0**	**136.173**	**23.729.121**	**585.750**	**15.145.424**	**556.470**	**0**	**12.996.407**	**19.134.233**	**410.765**